

HARUN YƏHYA

ALLAHIN İNCƏLİK SƏNƏTİ

Mündəricat

Giriş

Möhtəşəm bir yaradılış möcüzəsi: DNT

Mükəmməl qoruyucu: Atmosfer

Bütün həyati fəaliyyətlərə vəsilə olan bir incəlik: Fermentlər

Allahın bir ağcaqanadda yaratdığı mükəmməl incəlik: Pətək gözlər

İnsana aid müdhiş bir incəlik: İybilmə möcüzəsi

Bədəndəki qüsursuz xəbərdarlıq siqnalları

Üstün xüsusiyyətlərə sahib bir canlı: Kəsər balığı

Bizə daim geri dönmə su

Təqlid edilə bilməyən ən üstün sistemlərdən biri: Fotosintez

Bal arılarında üstün qabiliyyət və memarlıq möcüzəsi pətəklər

Qabiliyyətli qaraciyər hüceyrələri

Gözlə görünməyən hüceyrənin içində əhəmiyyətli bir incəlik: Genlər

Okeanın dərinliklərində yaşayan bir incəlik: Amfobid

Allahın xırda incəliklə yaratdığı bir möcüzə: Molekullar

Yaradılışın dəlillərindən biri olan ən böyük partlayış: Big Bang

Bütün canlılarda Allahın üstün sənəti hakimdir

Möcüzəvi şəkildə yenilənən bədən

Kosmosdakı fəvqəladə incəliklər

Beyindəki möhtəşəm sinir sistemi Allahın bənzərsiz bir əsəridir

Saniyədə 500 dəfə çırpılan qanadlar

Qoxunu qəbul edən mükəmməl sistem

Bakteriyaların sahib olduğu üstün incəliklər

Yerdə və göydə hakim olan gözəlliklər
Möhtəşəm bir incəlik: Qarışqadakı sinir sistemi
Həyatın varlığının səbəbi olan təfərrüatlardan biri: Dünyanın böyüklüyü
Heyranlıq oyandıran insan gözündəki mükəmməl incəliklər
Beyindəki üstün xüsusiyyətli sinir hüceyrələri
Bütün varlıqların quruluş daşı olan möcüzəvi bir incəlik: Atom
Yer üzündəki bitki müxtəlifliyinin səbəbi olan möcüzəvi bir incəlik: Toxum
Elektriki hiss edə bilən canlılardakı göz oxşayan təfərrüatlar
Bədənin nəzarət altında olmasına vəsilə olan əhəmiyyətli bir incəlik:
Hipofiz vəzi
Qar üstündə yaşayan qütb ayılarını soyuqdan qoruyan mükəmməl incəlik
Bir cüt gözdəki üstün təfərrüatlar
Dadbilmə hüceyrələrindəki üstün incəlik
Sahib olduğumuz ən böyük nemətlərdən biri: Su
İnsan beyni və sahib olduğu üstün enerji
Atomdakı heyranlıq oyandıran incəlik
Möhtəşəm istilik reseptorlarını istifadə edən ağcaqanadlar
Yüksək yaddaşıyla suvaq quşu
Bizə nemət olaraq verilmiş heyranlıq oyandıran bir incəlik: Dəri
Hüceyrənin içindəki ən fundamental incəlik: Zülal
Qüsursuz təmizləmə sistemi: Böyrəklər
Buzun altında yaşamağa imkan verən üstün incəlik
Bədəndəki xüsusi təmizləmə şöbəsi
Qüsursuz bir xəbərləşmə şəbəkəsi: Beyin
Ağ köpək balıqlarının gözlərindəki üstün incəlik
Tək bir hüceyrədəki qüsursuz sistem
Bir-birlərinə mesaj çatdıran hüceyrələrdəki mükəmməl incəlik

Bənzərsiz bir möcüzə: Kristal qar dənələri

Nəticə

Darvinizmin süqutu

Müəllif və onun əsərləri haqqında

Harun Yəhya təxəllüsünü istifadə edən müəllif Adnan Otkar, 1956-cı ildə Ankarada doğulub. İlk, orta və lisey təhsilini Ankarada tamamladı. Daha sonra İstanbul Memar Sinan Universiteti Gözəl Sənətlər fakültəsində və İstanbul Universiteti Fəlsəfə bölməsində təhsil aldı. 1980-ci illərdən bu yana, imani, elmi və siyasi mövzularda bir çox əsər hazırladı. Bunlarla yanaşı, müəllifin təkamülçülərin saxtakarlıqlarını, iddialarının etibarsızlığını və darvinizmin qanlı ideologiyalarla olan qaranlıq əlaqələrini ortaya qoyan çox əhəmiyyətli əsərləri var.

Harun Yəhyanın əsərləri təxminən 30.000 şəkilin yer verildiyi cəmi 45.000 səhifəlik bir külliyyatdır və bu külliyyat 60 fərqli dilə çevrilmişdir.

Müəllifin təxəllüsü, inkarçı düşüncəyə qarşı mübarizə edən iki peyğəmbərin xatirələrinə hörmət olaraq, adlarını yad etmək üçün Harun və Yəhya adlarından yaradılmışdır. Müəllif tərəfindən kitabların üz qabığında Rəsulullahın möhürünün istifadə edilmiş olmasının simvolik mənası isə, kitabların məzmunu ilə əlaqədardır. Bu möhür, Qurani Kərimin Allahın son kitabı və son sözü, Peyğəmbərimiz (səv)-in də hatəm-ül ənbiya olmasını işarə edir. Müəllif də, nəşr etdiyi bütün işlərində, Qurani və Rəsulullahın sünnesini özünə rəhbər etmişdir. Bu surətlə, inkarçı düşüncə sistemlərinin bütün təməl iddialarını tək-tək çürütməyi və dinə qarşı yönəldilən etirazları tam olaraq susduracaq "son söz"ü deməyi hədəfləyir. Çox böyük bir hikmət və kamal sahibi olan Rəsulullahın möhürü, bu son sözü ifadəyə niyyətinin bir duası olaraq istifadə edilmişdir.

Müəllifin bütün işlərindəki ortağ hədəf, Quranın təbliğini dünyaya çatdırmaq, beləliklə, insanları Allahın varlığı, birliyi və axirət kimi təməl imani mövzular üzərində düşünməyə sövq etmək və inkarçı sistemlərin çürük təməllərini və azğın tətbiqlərini gözlər önünə sərməkdir. Necə ki, Harun Yəhyanın əsərləri Hindistandan Amerikaya, İngiltərədən İndoneziyaya, Polşadan Bosniya Hersoqovinaya, İspaniyadan Braziliyaya, Malayziyadan İtaliyaya, Fransadan Bolqarıstana və Rusiyaya qədər dünyanın daha bir çox ölkəsində bəyənilərək oxunur. İngiliscə, fransızca, almanca, italyanca, ispanca, portuqalca, urduca, ərəbcə, albanca, rusca, boşnakca, uyğurca, indoneziyaca, malayca, benqalca, serbcə, bolqarca, çincə, suahili (Tanzaniyada istifadə edilir), Hausa (Afrikada geniş şəkildə istifadə edilir), dhivelhi (Mauritusda istifadə edilir), danimarkaca və isveçcə kimi bir çox dilə çevrilən əsərlər, xaricdə geniş bir oxucu kütləsi tərəfindən izlənilir.

Dünyanın dörd bir tərəfində fəvqəladə təqdir toplayan bu əsərlər bir çox insanın iman etməsinə, bir çoxunun da imanında dərinləşməsinə vəsilə olur.

Kitabları oxuyan, araşdıran hər adam, bu əsərlərdəki hikmətli, əsaslı, asan başa düşülən və səmimi üslubun, ağıllı və elmi yanaşmanın fərfinə varır. Bu əsərlər sürətli təsir etmə, qəti nəticə vermə, etiraz edilə bilməzlik, çürüdümlə bilməzlik xüsusiyyətləri daşıyır. Bu əsərləri oxuyan və üzərində ciddi şəkildə düşünən insanların, artıq materialist fəlsəfəni, ateizmi və digər azğın görüş və fəlsəfələrin heç birini səmimi olaraq müdafiə edə bilmələri mümkün deyil. Bundan sonra müdafiə etsələr də ancaq romantik bir inadla müdafiə edəcəklər, çünki fikri dayaqları çürüdülmüşdür. Dövrümüzdəki bütün inkarçı axınlar, Harun Yəhya külliyyatı qarşısında fikirlə məğlub olmuşdurlar.

Şübhəsiz, bu xüsusiyyətlər, Quranın hikmət və izahat təsirindən qaynaqlanır. Müəllifin özü bu əsərlərdən ötəri bir təkəbbür göstərmir, yalnız Allahın hidayətinə vəsilə olmağı niyyət etmişdir. Bundan əlavə, bu əsərlərin çapında və nəşr olunmasında hər hansı bir maddi qazanc hədəflənmir.

Bu həqiqətlər göz qarşısına gətirildikdə, insanların görmədiklərini görmələrini təmin edən, hidayətlərinə vəsilə olan bu əsərlərin oxunmasını təşviq etmənin də, çox əhəmiyyətli bir xidmət olduğu ortaya çıxır.

Bu qiymətli əsərləri tanımaq yerinə, insanların zəhinlərini bulandıran, fikir qarışıqlığı meydana gətirən, şübhə və tərəddüdləri dağıtmaqda, imanı qurtarmaqda güclü və iti bir təsiri olmadığı ümumi təcrübə ilə sabit olan kitabları yaymaq isə, əmək və zaman itkisinə səbəb olacaqdır. İmanı qurtarma məqsədindən daha çox, müəllifin ədəbi gücünü vurğulamağa istiqamətli əsərlərdə bu təsirin əldə edilə bilməyəcəyi açıqdır. Bu mövzuda şübhəsi olanlar varsa, Harun Yəhyanın əsərlərinin tək məqsədinin dinsizliyi çürütmək və Quran əxlaqını yaymaq olduğunu, bu xidmətdəki təsir, müvəffəqiyyət və səmimiyyətin açıqca görüldüyünü oxucuların ümumi qənaətindən anlaya bilərlər.

Bilinməlidir ki, dünya üzərindəki zülm və qarışıqlıqların, müsəlmanların çəkdiqləri əziyyətlərin əsas səbəbi dinsizliyin fikri hakimiyyətidir. Bunlardan xilas olmanın yolu isə, dinsizliyin fikirlə məğlub edilməsi, iman həqiqətlərinin ortaya qoyulması və Quran əxlaqının, insanların qavrayıb yaşaya biləcəkləri şəkildə izah edilməsidir. Dünyanın günbəgün daha çox içinə çəkilmək istəndiyi zülm, fəsad və qarışıqlıq mühiti diqqətə alındığında bu xidmətin əldən gəldiyi qədər sürətli və təsirli bir şəkildə edilməsi lazım olduğu açıqdır. Əks halda çox gec ola bilər.

Bu əhəmiyyətli xidmətdə qabaqcıl rolunu boynuna götürmüş olan Harun Yəhya külliyyatı, Allahın icazəsiylə, 21-ci əsrdə dünya insanlarını Quranda təsvir edilən hüzur və sülhə, düzgünlük və ədalətə, gözəllik və xoşbəxtliyə daşımağa bir vəsilə olacaq.

OXUCUYA

Bu kitabda və digər işlərimizdə təkamül nəzəriyyəsinin tənəzzülünə xüsusi bir yer ayrılmasının səbəbi, bu nəzəriyyənin hər cür din əleyhinə olan fəlsəfənin təməlini meydana gətirməsidir. Yaradılışı və dolayısı ilə Allahın varlığını inkar edən darvinizm, 140 ildir bir çox insanın imanını itirməsinə ya da şübhəyə düşməsinə səbəb olmuşdur. Bu səbəbdən, bu nəzəriyyənin bir yalan olduğunu gözlər önünə sərmək çox əhəmiyyətli bir imani vəzifədir. Bu əhəmiyyətli xidmətin bütün insanlarımıza çatdırıla bilməsi isə zəruridir. Oxucularımızdan kimsə bəlkə tək bir kitabımızı oxuma imkanı tapa bilər. Bu səbəblə, hər kitabımızda bu mövzuya qısa da olsa bir hissə ayrılması uyğun hesab edilmişdir.

İfadə edilməsi lazım olan bir başqa xüsüs, bu kitabların məzmunu ilə əlaqədardır. Yazıçının bütün kitablarında imani mövzular, Quran ayələri istiqamətində izah edilir, insanlar Allahın ayələrini öyrənməyə və yaşamağa dəvət edilirlər. Allahın ayələri ilə əlaqədar bütün mövzular, oxuyanın aqlında heç bir şübhə və ya sual işarəsi buraxmayacaq şəkildə açıqlanır.

Bu izahat əsnasında istifadə edilən səmimi, sadə və axıcı üslub isə kitabların yeddindən yetmişə hər kəs tərəfindən rahat şəkildə başa düşülməsini təmin edir. Bu təsirli və sadə izahat sayəsində, kitablar "bir nəfəsdə oxunan kitablar" deyiminə tam olaraq uyğun gəlir. Dini rədd etmə mövzusunda qəti bir rəftar sərgiləyən insanlar belə, bu kitablarda izah edilən həqiqətlərdən təsirlənir və izah edilənlərin doğruluğunu inkar edə bilmirlər.

Bu kitab və müəllifin digər əsərləri, oxucular tərəfindən şəxsən oxuna biləcəyi kimi, qarşılıqlı bir söhbət mühiti şəklində də oxuna bilər. Bu kitablardan istifadə etmək istəyən bir qrup oxucunun kitabları bir yerdə oxumaları, mövzuyla əlaqədar öz təfəkkür və təcrübələrini də bir-birlərinə ötürmələri baxımından faydalı olacaqdır.

Bununla yanaşı, yalnız Allahın razılığı üçün yazılmış olan bu kitabların tanınmasında və oxunmasında iştirak etmək də böyük bir xidmət olacaqdır. Çünki müəllifin bütün kitablarında isbatlayıcı və razı salıcı istiqamət son dərəcə güclüdür. Bu səbəblə, dini izah etmək istəyənlər üçün ən təsirli üsul, bu kitabların digər insanlar tərəfindən də oxunmasının təşviq edilməsidir.

Kitabların arxasına müəllifin digər əsərlərinin təqdimatlarının əlavə olunmasının isə əhəmiyyətli səbəbləri vardır. Bunun sayəsində kitabı əlinə alan adam, yuxarıda danışdığımız xüsusiyyətləri daşıyan və oxumaqdan xoşlandığını ümid etdiyimiz bu kitabla eyni xüsusiyyətlərə sahib daha bir çox əsər olduğunu görəcəkdir. İmani və siyasi mövzularda faydalana biləcəyi zəngin bir qaynaq təcrübəsinin olmasına şahid olacaqdır.

Bu əsərlərdə, digər bəzi əsərlərdə görülən, müəllifin şəxsi qənaətlərinə, şübhəli qaynaqlara söykənən izahlara, qüdsi olana qarşı lazım olan ədəbə və hörmətə diqqət yetirilməyən üslublara, burxuntu verən ümitsiz, şübhəli və ümitsizliyə aparan izahatlara rast gələ bilməzsiniz.

GİRİŞ

İnsan, yalnız bir neçə dəqiqə ərzində üzərində yaşadığı dünyanı və özünə həyat verən şeyləri diqqətli şəkildə düşündüyündə heyrətə düşəcəkdir. Nəhəng boyda qalaktikaları saxlayan bir boşluqda, ucsuz–bucaqsız böyüklükdəki qalaktikalardan birinin içində olan, həyat üçün xüsusi olaraq var edilmiş bir planet üzərində yaşayır. Bu planet, yəni Dünya, ucsuz–bucaqsız boşluğun içində heç dayanmadan dönür, kainatdakı milyardlarla ulduzdan yalnız biri olan Günəş yenə eyni boşluq içində yer üzünə şüalar göndərir, bu şüalar sayəsində Dünya isinir, qida dövrəni, su dövrəni, azot dövrəni reallaşır; insan, heyvan, bitki və mikroorqanizmlərlə birlikdə özünə təmin edilən saysız səbəb vəsiləsiylə yaşaya bilir. Milyonlarla, milyardlarla incəlik bir araya gətirilmiş, ən gözəl və ən qüsursuz şəkli ilə insana təqdim edilmişdir. Bəziləri insanın yaşaması üçün lazım olan ehtiyacları qarşılayarkən, bəziləri də bir gözəllik, bir nemət olaraq ona ikram edilmişdir. Bu incəliklərin hər biri bir sənətdir, bir yaradılış möcüzəsidir. Bəzən bu incəliklər o qədər həyatidir ki, olmadıqları təqdirdə həyat dayanar, Dünya ölü bir planet halını alar. İnsanın isə, bunların çox böyük bir hissəsini nəinki yoxdan var etməyə, bənzərlərini belə yaratmağa gücü çatmaz.

Allah insana həyatı boyunca nemətlər bəxş edər. İnsan, hər an surəti çıxarılan DNT–si, hər an aldığı nəfəs, hər an döyünən ürəyi, hər nəfəsdə tənəffüs etdiyi oksigen, hər an fırlanan Dünya, hər an hərəkət edən atomlar və daha saysız incəlik sayəsində yaşaya bilir. Növbənöv yeməklər, Dünyaya "rəng" gətirən günəş şüaları, fotosintez edən bitkilər, göydən enən su, bitkilərə qida verən mikroorqanizmlər, dənizlər və daha saysız nemət bu dünyada həyatın davamlılığına vəsilə olar. Dünyanın mövqeyi, günəşin, ayın varlığı, bunların dünyaya uzaqlıqları, Samanyolu qalaktikası içindəki yerləri, böyüklükləri, meylləri, orbitləri, ehtiva etdikləri bütün qazlar, molekullar, atomlar, insanın mövcud olmasına uyğun xüsusi şərtlərlə yaradılmışlar. İnsan, yaşaya biləcəyi şəkildə, saysız nemətlərlə birlikdə qüsursuz bir şəkildə yaradıldığını düşünməlidir və bunların hamısı, ona əhəmiyyətli bir həqiqətin xatırladıcılarındanandır:

İnsanı yoxdan yaratmış olan Allahdır. Onu və onun ətrafını əhatə edən bütün gözəllikləri, fərqləndə olduğu və ya olmadığı bütün nemətləri, bu nemətlərin ən kiçiyini və ən böyüyünü davamlı olaraq yaradan və bunların hər birində heyranlıq

oyandırıcı incəlikləri var edən Uca Allahdır. Bu, Allahın incəlik sənətidir. Allah, sonsuz ağıl ilə insanların qavraya bilmədikləri, hələ xırda incəliklərini kəşf edə bilmədikləri sistemlər yaratmış, hər ayrıntının içində Öz Ucalığını və qüdrətini göstərən daha da incə gözəlliklər var etmişdir. Yoxdan var edən, hər şeyi dilədiyi kimi təqdir edən və onları hər an dilədiyi kimi yaratmağa qadir olan Uca Allah üçün şübhəsiz, bu son dərəcə asandır. Allah diləsə, əlbəttə, bunların hamısını aradan qaldırıb yox edə bilər. İnsana düşən vəzifə, özünə qarşılıqsız təqdim edilən bu nemətlərə şükür etmək, Allaha möhtac olduğunu bilmək və yalnız Ona yönəlməkdir.

Əlinizdəki bu kitab, Allahın ayələrdə bildirdiyi bu əhəmiyyətli həqiqəti xatırlatmaq üçün yazılmışdır.

Göylərdə və yerdə olanların hamısı Allahın şəninə təriflər deyir. O, Qüdrətlidir, Müdrikdir. Göylərin və yerin hökmranlığı Ona məxsusdur. O həm dirildir, həm də öldürür. O, hər şeyə qadirdir. Əvvəl də, Axır da, Zahir də, Batin də Odur. O, hər şeyi bilir. Göyləri və yeri altı gündə yaradan, sonra da Ərşə ucalan Odur. O, yerə girəni də, oradan çıxanı da, göydən enəni də, oraya qalxanı da bilir. Siz harada olsanız belə, O sizinlədir. Allah sizin nə etdiklərinizi görür. (Hədid surəsi 1, 4)

Möhtəşəm bir yaradılış möcüzəsi: DNT

Orta hesabla 100 trilyon hüceyrəyə sahibik. Sahib olduğumuz hər hüceyrədə bir DNT molekulu vardır. Bunlardan "yalnız birinin" içində 3 milyard fərqli mövzuda məlumat olur. Bu məlumatlar cəmi 1 milyon səhifəlik bir ardıcıl kitab meydana gətirə bilərlər. 1 milyon səhifəlik kitab təxminən 1000 cildlik əsərin səhifələrini yan-yanı uzada bilsək, uzunluğu Şimal qütbündən Ekvatora qədər uzana bilər. Bu 1000 cildlik əsər 24 saat heç dayanmadan oxunularsa, əsərin tamamlanması 100 il davam edər. Bu möhtəşəm məlumat, tək bir dırnağımızda, saçımızın tək bir telində və ya qolumuzun üzərindəki hər hansı bir tükdə olan "tək bir DNT"-ə aiddir.

1000 cildlik bir kitabxana, necə gözlə görə bilmədiyimiz tək bir tükcüyün içində saxlanmış ola bilər? Necə o tükcüyü meydana gətirən bütün hüceyrələrdə ayrı-ayrı qablaşdırıla bilər, necə bizləri meydana gətirən "bütün digər hüceyrələrin" içinə sığdırılmış ola bilər? Təkcə yaddaşımızda saxlamağımız mümkün olmayan 1000 kitaba sığacaq məlumat, necə 100 trilyon dəfə bədənimizə yerləşdirilmişdir? Bunu insan istəsə, öz-özünə bacara bilərmi? Bunu bacara biləcək hər hansı bir texnologiya varmıdır? Bu böyük məlumatın təsadüf əsəri olan hüceyrələrin içinə yerləşmiş olması mümkündürmü?

Nə təsadüfi hadisələrin, nə insanın, nə də texnologiyanın, bu heyranlıq oyandırıcı əsəri meydana gətirəcək gücü olmadığı açıqdır. Bu, elmi olaraq da sübut olunmuş bir həqiqətdir. Bədənimizdə daşdığımız bu heyranlıq oyandırıcı əsər, hər şeyi dilədiyi kimi etməyə gücü çatan Allaha aiddir.

İnsanı qarışdırılmış nütfədən yaradaraq onu sınaqdan keçirmək məqsədilə əşidən və görən etdik. Şübhəsiz ki, Biz ona yol göstərdik! Fərqi yoxdur, ya şükür etsin, ya da naşükür olsun. (İnsan surəsi 2, 3)

Mükəmməl qoruyucu: Atmosfer

Bir canlının Dünya üzərində yaşaya bilməsi üçün günəşə müəyyən bir uzaqlıq, müəyyən aralıqlarda istilik, karbon, ozon və su dövrəni, mikroorqanizmlərin ortaya çıxardığı minerallar, fotosintez, Dünyanın xüsusi meyliyi, cazibə qüvvəsi, atom parçalarını bir yerdə tutan qüvvələr və bunun kimi bir çox əhəmiyyətli təfərrüatlar lazımdır. Yer üzü, bu şərtlərin hamısını bir yerdə tutacaq şəkildə qorunmuşdur. Bu möcüzəvi planeti əhatə edən və bütün bu tarazlıqları qoruyan atmosferi ortadan qaldırırsanız, həyat sona çatar.

İnsanların Dünya üzərində yaşamasını təmin edən müəyyən bir istilik və işıq aralığı vardır. Kosmosdakı qovurucu istiliklər, dondurucu soyuqlar, öldürücü şüalar arasından atmosfer bizə yalnız bizi yaşadacaq olan miqdarları çatdırır. Günəşdə meydana gələn tək bir partlayışın ortaya çıxardığı enerji olduqca böyükdür. Tək bir partlayış, Hiroşimaya atılanın bənzəri olan 100 milyard ton atom bombasının gücünə bərabərdir. Bu yandırıcı təsir də atmosfer vasitəsilə dünyaya ən ideal şəkliylə çatır. Əgər yer səthinə, hal-hazırda yer üzünə çatandan bir az daha çox miqdarda qırmızı və ultrabənövşəyi şüa, qamma və mikrodalğalı şüa çatsa, bütün canlılar yox olacaqlar. Yer üzü milyonlarla ildir eyni qorunmuş tavan ilə mühafizə olunur. Milyonlarla ildir, eyni şüalar yer üzünə gəlib çatır və həyata imkan verir. Bir gün atmosfer, öz funksiyasını yerinə yetirə bilməsə, Dünya üçün, onun yerini əvəz edəcək başqa bir qoruyucu tavan meydana gətirmək mümkündürmü? İnsanı, sürətlə özünə çatan öldürücü şüalardan və qovurucu istidən qoruyacaq bir üsul varmı? Şübhəsiz, belə bir şeyə nə insanın gücü çata bilər, nə də buna güc çatdırıla biləcək bir texnologiya vardır. Belə bir vəziyyət qarşısında, təsadüflər nəticəsində yeni bir atmosfer meydana gəlməsini gözləmək məntiqlidirmi?

Əlbəttə, bu son dərəcə məntiqsizdir. Bu qüsursuz əsərin təsadüflərlə meydana gəlməsinə ağıl və iradə sahibi olan heç bir insan, əlbəttə, ehtimal verməyəcəkdir. Qaldı ki, belə bir gözləmə müddəti də olmayacaq, həyat daha ilk anda sona çatacaq. Atmosferin bu mükəmməl quruluşu, hər an, hər hadisədə böyüklüyünü göstərən, qüvvət sahibi olan Uca Allahın möhtəşəm bir sənətidir.

Yerin onları yırğalamamasından ötrü orada möhkəm dağlar yaratdıq. Onlar istədikləri yerə gedə bilsinlər deyə, orada geniş yollar saldıq. Göyü mühafizə olunan bir tavan etdik. Onlar isə oradakı dəlillərimizdən üz çevirirlər. (Ənbiya surəsi 31, 32)

Bütün həyati fəaliyyətlərə vəsilə olan bir incəlik: Fermentlər

Tək bir cümləni oxumaq yalnız bir neçə saniyə davam edər. Halbuki, insan bədənindəki fermentlərdən yalnız biri vəzifəsini yerinə yetirməsə, bu cümləni oxumaq 1500 il davam edəcəkdir. Fermentlər, hüceyrələri hərəkətləndirib reaksiyaları başlatmaq və sürətləndirməklə vəzifəlidirlər. Bir ferment bir reaksiyanı 10^{10} dəfə yəni, 10 milyard dəfə sürətləndirə bilər. Əgər fermentlər öz vəzifələrini yerinə yetirməsələr, siz bu cümləni oxuyana qədər sizi yaşadan bir çox reaksiya da dövrəyə girməyi gözləyəcək və bir-birindən xəbərsiz və hərəkətsiz hüceyrələr tək-tək ölməyə başlayacaq və bu cümləni bitirməyə ömrünüz çatmayacaq.

Hüceyrə içində reaksiyaların hamısı fermentlər tərəfindən reallaşır. Əgər bir insanın bədənindəki fermentlər bir anda vəzifələrini yerinə yetirməzlərsə, onları təkrar paralel və sürətli bir şəkildə hərəkətə gətirmək çox çətinidir. Günümüzdə inkişaf etmiş tibb elminə və üstün texnologiyaya baxmayaraq, 100 trilyon hüceyrəyə çata biləcək ferment sisteminin bənzərini meydana gətirmək mümkün olmamışdır. Təkamülçülər belə üstün bir mexanizmin təsadüflərlə meydana gəldiyini iddia edərlər. Halbuki, insan bütün bilik və imkanlarına baxmayaraq, sahib olduğu mövcud sistemin sürətini çıxarıb onun bir bənzərini yaratma mövzusunda çarəsizdir. Fermentlər qədər sürətli reaksiyaları reallaşdıran tək bir model belə meydana gətirə bilməmişdir. Bu həqiqət göstərir ki, bədənin içində bütün kimyəvi reaksiyaları başladacaq və sürətləndirəcək, istehsal, nəzarət, sürət çıxarma kimi saysız həyati əməliyyatı səhsiz yerinə yetirəcək bu möcüzəvi zülalların şüursuz hadisələr nəticəsində, öz-özlərinə meydana gəlmiş olmaları qeyri-mümkündür.

Bu vəziyyətdə bütün kainatın və onun içindəki bütün incəliklərin sahibinin, insanı və insan bədənindəki fermentləri də yaradanın Allah olduğu həqiqətinin üzərində düşünülməsi lazımdır.

Məgər Allahın göylərdə və yerdə olanları sizə ram etdiyini, Özünün aşkar və gizli nemətlərini sizə bol-bol verdiyini görmürsünüzmü? İnsanlar arasında eləsi də

vardır ki, heç bir biliyi, doğru yol göstərni və nur saçan bir kitabı olmadan Allah barəsində mübahisə edir. (Loğman surəsi, 20)

Allahın bir ağcaqanadda yaratdığı mükəmməl incəlik: Pətək gözlər

Ağcaqanad saniyədə 500 dəfə çırpdığı qanadları və möhtəşəm uçma qabiliyyəti ilə bir yaradılış möcüzəsidir. Onu əhəmiyyətli edən bir başqa xüsusiyyəti isə, möhtəşəm komplekslikdə minlərlə mərcəyi olan gözləridir. Bir ağcaqanad, başının sağ və sol tərəflərində 4000 ayrı bölmə olan, cəmi 8000 bölməli pətək gözlərə malikdir. Bu 8000 bölmənin hər birində, görünüşü fərqli bucaqlardan görünən bir mərcək vardır. Ağcaqanad bir çiçəyə baxdığında çiçəyin bütün görüntüsü, ağcaqanadın sahib olduğu 8000 mərcəkdə ayrı-ayrı görüntülənir. Ağcaqanadın beyninə çatan bu fərqli görünüşlər, bir pazl (puzzle) oyunundakı parçaların birləşməsi kimi birləşərlər. Bu minlərlə fərqli parçanın birləşməsi nəticəsində isə ağcaqanad üçün mənalı bir çiçək görünüşü meydana gəlir.¹

Ağcaqanad son dərəcə kiçik bir canlıdır. Gözlərində minlərlə mərcək olması, gördüklərini mənalı hala gətirəcək bir beyin sisteminə sahib olması fəvqəladə bir vəziyyətdir. Bizlər ancaq bu canlıni araşdırdığımızda bu məlumata sahib olarıq. Halbuki, yer üzündəki bütün ağcaqanadlar, yaradıldıqları ilk andan etibarən bu mükəmməl quruluşa sahibdirlər. Çünki onlar da, yer üzündəki bütün canlılar kimi, Allahın yaratdığı bir möcüzədirlər; araşdırdıqca insanı heyratə salan bənzərsiz yaradılış möcüzələridir.

Yalnız bir neçə millimetrlik bir sahə içinə 8000 mərcək yerləşdirə biləcək və bunların hər birinə görmə qabiliyyəti verə biləcək məlumat və texnologiya indiki zamanda mövcud deyil. Bunların işığı qəbul etməsini təmin edəcək və bu qəbulu mükəmməl bir şəkildə görünüşlər halına gətirəcək bir sinir sistemini meydana gətirmək isə qeyri-mümkündür. Üstün məlumat və təcrübəyə baxmayaraq insanın bənzərini meydana gətirə bilmədiyini bu qüsursuz quruluşun təsadüflərlə ortaya çıxdığı iddiasının inandırıcı bir tərəfi ola bilərmi?

Əlbəttə, belə bir şey mümkün ola bilməz. Təsadüflər, bu canlının sahib olduğu 8000 mərcəkdən yalnız birini, hətta bu mərcəkləri meydana gətirən saysız hüceyrənin tək bir zülalını belə meydana gətirə bilməzlər. Hər varlığı mükəmməl incəliklərlə yaradan, kiçik bir ağcaqanadda fəvqəladə bir təchizat var edən və

insanlara bunları anlayıb düşünmələri üçün ağıl və vicdan verən, varlıqların hamısını hər an görən və hər an izləyən Uca Allahdır.

Ey insanlar! Sizə bir məsəl çəkilir. Onu dinləyin. Şübhəsiz ki, Allahdan başqa ibadət etdikləriniz bir milçək belə yarada bilməzlər, hətta bunun üçün bir yerə yığışalar belə. Əgər milçək onlardan bir şey götürüb aparsa, bunu ondan geri ala bilməzlər. Bunu etmək istəyən də aciz qalar, istənilən də! (Həcc surəsi, 73)

1. How Come? Planet Earth, Kathy Wollard, Workman Publishing, New York, 1999, sf. 116

İnsana aid möhtəşəm bir incəlik: İybiilmə möcüzəsi

Bir qərənfil sizin üçün hər zaman eyni qoxunu verir. Bir ətəri ikinci dəfə iylədiyinizdə isə bunun dərhal tanış bir qoxu olduğunu xatırlayarsınız. Çünki bir şeyi həyatınız boyunca bir dəfə belə iyləsəniz, o qoxu, yaddaşıңызdakı yerini almışdır.

İnsan burnunda 1000-ə yaxın fərqli qoxu reseptoru vardır. İnsan, 1000 fərqli reseptorun kombinasiyalarıyla 10.000-dən çox fərqli qoxunu qavraya bilər. Qərənfil iylədiyinizdə o qoxunu qəbul etməyinizi təmin edən molekullar qoxu reseptorları ilə birləşər və qərənfilə aid kodu meydana gətirər. Yaddaşıңызda çoxdan mövcud olan bu kod, iylədiyiniz şeyin qərənfil olduğunu sizə təkrar xatırladar.

Bu sistem olmasaydı nə olardı?

Dadbilmə funksiyası iybiilmə duyğusuyla əlaqəli olduğundan, xarab olmuş bir yeməyi fərq edib dərhal ağzınızdan çölə atmanızın səbəbi çox vaxt qoxusudur. Əgər iybiilmə sisteminiz funksiyasını itirsəydi, yediğiniz şeyin dadını da tam olaraq bilməyəcək və ehtimalla bu təhlükəni fərq edə bilməyəcəkdiniz. Evinizdə başlayan yanğıni, tüstünü görmədən fərq edə bilməyəcək, ətrafı əhatə edən yanq qoxusunu əsla anlaya bilməyəcəkdiniz.

Qoxu yaddaşıңызda yerləşən yalnız məlumat molekullarıdır. Heç kimin yaddaşıınıza minlərlə qoxunu yerləşdirə bilmə gücü və imkanı yoxdur. Heç kimin molekullara qoxu vermə və onları beyninizdəki əlaqədar hissələrə uyğun hala gətirmə ehtimalı yoxdur. Bütün bunları meydana gətirən, qoxunu, iybiilmə sistemini və mükəmməl xüsusiyyətləriylə yaddaşı yaradan, bütün varlıqların sahibi olan Allahdır.

O, yeri məxluqat üçün döşədi. Orada meyvələr və salxımlı xurma ağacları vardır. Həmçinin, saçaqlı dənli bitkilər və xoş ətirli çiçəklər də vardır. Elə isə Rəbbinizin hansı nemətlərini yalan sayırsınız? (Rəhman surəsi, 10–13)

Bədəndəki qüsursuz xəbərdarlıq siqnalları

İnsanın geyimləri davamlı olaraq dərisiylə təmasdadır. Amma onları hər an hiss etməz. Gecə yatarkən üzərinə çəkdiyi yorğanın, qoluna taxdığı saatın ya da oturduğu stulun özüylə təmas halında olduğunu da düşünmür. Bunun əhəmiyyətli bir səbəbi vardır. İnsan dərisindəki alıcılar müəyyən bir müddət sonra beyinə, dəriyə təmas edən maddə ilə əlaqədar siqnalları göndərməyi dayandırarlar. İnsan dərisi, özüylə təmas halında olan maddəyə öyrəşər və onunla əlaqədar hiss siqnallarını zamanla çətdirməməyə başlayar.

Bu, möcüzə bir sistem və mükəmməl bir incəlikdir. İnsan, çox vaxt belə bir incəliyin fərqi belə deyildir. Amma rahatlıqla yaşaması, bu mükəmməl sistemin qüsursuz şəkildə işləməsi ilə mümkün olar.

Bədəndəki bu "öyrəşmə" mexanizmi olmasaydı, geyinmək kimi sırası bir hadisə insan üçün böyük bir çətinlik halına gələrdi. İnsanın üzərindəki geyimləri davamlı olaraq hiss etməsi bir əziyyətə çevrilər, ayrıca toxunduğu digər şeylərdən gələn siqnalları almaqda da çətinlik çəkərdi. Diqqəti davamlı, geydiyi corabın ayağını nə qədər sıxdığını, saatın davamlı biləyində hərəkət etdiyini düşünmək kimi mövzularda ola bilərdi. Bu səbəblə, insan rahat yata bilməz, dincələ bilməzdi. Həyatı bu çətinlik verici təfərrüatlardan ötəri olduqca çətinləşərdi.

Hiss etmənin bir nemət olması kimi, hissini zamanla itməsi də insana təqdim edilmiş böyük bir nemətdir. Tək bir incəlik, bir insan həyatını asanlaşdırır, onun rahat yaşamasına vəsilə olur. Təkamülçülərin xəyali mexanizmlərinin, bir insan bədəninin nə vaxt hiss etməsi, nə vaxt hissə öyrəşməsi lazım olduğunu təyin edəcək bir şüuru yoxdur. Bu neməti insana təqdim edən, varlığı bütün varlıqların bütün ehtiyaclarına çatan, Kafi olan Uca Allahdır.

Sizə verilən nemətlərin hamısı Allahdandır. Sonra sizə bəla gəldiyi zaman ancaq Ona yalvarırsınız. (Nəhl surəsi, 53)

Üstün xüsusiyyətlərə sahib bir canlı: Kəsər balığı

Böyük bir yaradılış möcüzəsi olan Kəsər balığı, okeanların 1000 m dərinliklərində yaşayır. Okeanın dərinliklərində yaşayan balıqların əksəriyyətində olduğu kimi bu balıq da yaxşı görməsini təmin edən iri gözlərə malikdir. Və bu gözlər yuxarı baxacaq şəkildə yerləşdirilmişdir. Bunun səbəbi, bu dərinlikdə yaşayan balıqların ümumiyyətlə, üstlərindən keçən balıqları ovlamalarıdır.

Amma bu canlılar, bir tərəfdən də yuxarıdan gələ biləcək təhlükələrə qarşı görünməz olmaq məcburiyyətindədirlər. Sahib olduqları bədənin üstün dizaynı, canlıya təhlükələrdən qorunma xüsusiyyəti verir. Kəsər balığının bədəni yastıdır. Bədəninin rəngi isə gümüş rəngidir, bu səbəblə, qaranlıqda rahatlıqla kamuflyaj ola bilər.

Yaxşı, bu canlı aşağıdan gələ biləcək təhlükələrə qarşı necə qorunur? Əlbəttə, ondan daha dərinə yaşayan balıqlar da iri gözləri sayəsində onun üçün bir ovçudurlar. Ancaq kəsər balığı, qarnında olan və "fotofor" adı verilən hüceyrələr sayəsində ovçulara qarşı müdhiş bir yaniltma xüsusiyyətinə malikdir. Bu hüceyrələr işıq yayarlar. Bu, bioloji bir işıqdır. Fərqli iki kimyəvi maddə bir araya gəlir və bir kimyəvi reaksiya başladaraq bu işığı meydana gətirirlər. Bu fəvqəladə hüceyrələr, yuxarıdan süzülən işığın dəyişən rəngini olduğu kimi təqlid edər və tamamilə eyni rəngdə işıq meydana gətirirlər. Bu mükəmməl mexanizm sayəsində kəsər balığının kölgəsinin aşağıdakı ovçular tərəfindən fərq edilməsi mümkün olmaz.

Kəsər balığının varlığından bəlkə də heç bir zaman xəbəriniz olmadı. Onun nəyə bənzədiyini, necə yaşadığını bəlkə də heç bir zaman bilmədiniz. İndiyə qədər adını belə eşitməmiş olduğunuz və bəlkə də heç yaxından görməyəcəyiniz bir heyvanın bu müdhiş xüsusiyyətlərə sahib olduğunu bilməyinizin sizə necə bir faydası ola bilər? Allah diləsə, bu canlıyı saydığımız funksiyalarla yaratmaz və ya saysız xüsusiyyəti yaşamasına səbəb etməzdi. O halda qarşımızdakı bu müdhiş incəliklərdən necə bir fayda əldə edərik?

İnsana təqdim edilən incəliklər, insanların bütün həyatını və dünya görüşünü dəyişdirə bilər, onları dünyəvi ehtiraslar dalınca düşən narahat və hüzsuz insanlar ikən, xoşbəxt, gözütöx və axirəti gözləyən inanclı insanlar halına gətirə bilər. Bunun üçün qarşılaşılan hər şeyin Allahın yaratdığı nemətlər olduğunu

görmək və Allahın mütləq varlığını düşünmək kifayətdir. Qarşımıza çıxan hər gözəllik və hər incəlik, bütün bunları bizə fasiləsiz təqdim edən Allaha aiddir. Bir ayədə belə buyurulur:

Sizin yaradılışınızda və Allahın yer üzünə yaydığı canlılarda qəti iman gətirmiş insanlar üçün neçə-neçə dəlillər vardır. (Casiyə surəsi, 4)

Bizə daim geri dönən su

Allah insana bir çox mövzuda məlumat və imkan vermişdir. Məsələn, günümüzdəki texnologiya sayəsində, bir çox şeyin meydana gəlməsi laboratoriya mühitində izlənilə bilər. Ancaq elə təməl hadisələr vardır ki, bunların meydana gəlməsini insanlar nə laboratoriyalarda izləyə bilər, nə də bunu təmin edə bilərlər. Bu böyük nemət, dünyanın böyük bir hissəsini örtən və ən fundamental ehtiyaclarımızdan biri olan "su"dur. Su, dünyanın meydana gəlməsi əsnasında bir dəfəyə yaranmış, ardından yaranması sona çatmışdır.

Havada sərbəst halda gəzən iki molekul olan hidrogen və oksigen qazının bir araya gələrək suyu meydana gətirə bilmələri üçün atomlarının toqquşmaları lazımdır. Toqquşma əsnasında hidrogen və oksigen molekullarını meydana gətirən əlaqələr zəifləyər və bu molekulları meydana gətirən atomlar yeni bir molekul olan suyu (H₂O) meydana gətirmək üzrə birləşirlər. Bu toqquşma ancaq çox yüksək bir istilikdə və yüksək bir enerji səviyyəsində meydana gəlir. Hal-hazırda yer üzündə suyun meydana gəlməsinə imkan verəcək qədər yüksək bir istilik yoxdur. Bu səbəblə, suyun meydana gəlməsi qeyri-mümkündür. Dünyada mövcud olan su, dünyanın meydana gəlməsi ərəfəsindəki yüksək istilik nəticəsində yaranan sudur.

Bu suyun miqdarında heç bir zaman bir dəyişmə olmaz. İçdiyimiz, istifadə etdiyimiz, həyatımızın bir parçası olan su hər zaman eyni sudur. Yer üzündəki su dövrəni səbəbiylə buxarlanan sular, yeni təzələnmiş olaraq buludlardan bizə geri dönərlər. Allah bu həqiqəti ayələriylə xəbər vermişdir:

İçdiyiniz suyu gördünüzmü? Onu buluddan siz endirirsiniz, yoxsa Biz? (Vaqiə surəsi 68, 69)

Əgər Allah yer üzündə hazır olaraq yaratdığı suyu qurutsa, onu geri gətirməyə güc çatdıra biləcək heç bir varlıq yoxdur. Əgər Allah buludlara çəkdiyi suyu bir daha endirməsə, onu yer üzünə geri endirə biləcək bir güc yoxdur. Nemətlərin hamısı Allahdandır. İnsana davamlı olaraq ikram edib təqdim edən, yoxdan var edən, üstün güc sahibi olan Uca Allahdır.

Biz göydən lazımı qədər su endirib onu yerdə saxladıq. Şübhəsiz ki, Biz onu yox edə də bilərik. (Muminun surəsi, 18)

Təqlid edilə bilməyən ən üstün sistemlərdən biri: Fotosintez

Əlinizə tək bir yarpaq alın və ona diqqətli şəkildə baxın. Bu yarpaq, müdhiş geniş kimyəvi əməliyyatlar nəticəsində "fotosintez" edər. Bir başqa sözlə, insanların indiki vaxtda laboratoriyalarda bacara bilmədikləri bir əməliyyatı saniyələr içində bacarır. Kiçik bir yarpağın böyük bir sükunətlə reallaşdırdığı bu kimyəvi əməliyyat, insanın yer üzündə həyatını davam etdirə bilməsinin başlıca səbəblərindən biridir.

Bu yarpağın yalnız 1 kvadrat millimetrində 500 min ədəd xlorofil olur. Başqa bir sözlə, fotosintez üçün lazım olan və yenə insanların heç bir şəkildə laboratoriyalarda əldə edə bilmədikləri möhtəşəm molekul, bu yarpağın içində milyonlardır. Əgər xlorofil molekulunu araşdırma bilmə imkanı olsaydı, daha çox incəlik qarşımıza çıxardı. Xlorofilin içindəki əməliyyatın sürəti saniyənin on milyonda biri qədərdir. Yəni, yarpaqdakı suya çatan işığın, atom altı parçacıqları hərəkətə keçirməsi və onların orbitlərini dəyişdirmələrini təmin etməsi kimi kompleks bir əməliyyat, hər saniyə on milyon dəfə təkrarlanır. Üstəlik, bu əməliyyat hər xlorofil molekulunda ayrı-ayrı reallaşır.

Bir gün Allahın diləməsiylə xlorofil molekulaları, bu əməliyyatları etməyi dayandırsalar və ya bitkiyə çatan işığın dalğa uzunluğu fotosintez etməyə uyğun olmasa, yer üzünə oksigen təmin edə biləcək başqa bir qaynaq tapa bilmə imkanı yoxdur. Bitkilər fotosintez etməsə, insan və heyvanların tənəffüsündən ötəri ortaya çıxan həddindən artıq karbondioksidi təkrar oksigenə çevirəcək başqa bir yol yoxdur. Yer üzündəki həyatı davam etdirə bilmək üçün bir xlorofil molekulunun təsadüflər sırasında meydana gəlib havanı təmizləməsini və qida meydana gətirməsini gözləmək şübhəsiz məntiqsiz olacaq. Çünki belə bir kompleks bir sistemin təsadüflərlə meydana gəlməsi qeyri-mümkündür.

Bir bitkinin karbondioksidi alıb, oksigen buraxma bilməsi kimi üstün bir qabiliyyətə sahib olması böyük bir möcüzədir. Bu fəvqəladə sistem, aləmlərin Rəbbi olan Allahın böyük bir neməti, heyranlıq oyandırıcı bir əsəridir.

Yaxşı torpaqda bitkilər Rəbbinin izni ilə çox asanlıqla bitər, pis torpaqda isə onlar yalnız çox çətinliklə yetişər. Biz ayələri şükür edən bir qövmə beləcə izah edirik. (Əraf surəsi, 58)

Bal arılarında üstün qabiliyyət və memarlıq möcüzəsi pətəklər

Tam olaraq 109 dərəcə 28 dəqiqəlik bir-birinə bitişik altıbucaqlı düzəltmək lazım olduğunda, bu fiqurları bildirilən bucaqda, qüsursuz olaraq edə bilmək üçün müxtəlif bucaq ölçənlərə və düzlüyü təmin edə bilmək üçün cədvəllərə ehtiyac vardır. Bir insan üçün bu şəkilləri çəkərkən arada səhv etmə ehtimalı çox böyükdür. Ayrıca, müxtəlif düzəltmələr etmək, lazım olsa bəzi altıbucaqlıları əvvəldən çəkmək və buna böyük ehtimalla olduqca uzun bir vaxt ayırmaq lazım olacaq. Təəccüblü olan, insan, ağıllı və şüurlu bir varlıq olaraq bütün bunlarla məşğul olarkən, eyni işi bal arılarının heç bir bucaq ölçmədən və ya cədvəl istifadə etmədən səhsiz və aralıqsız şəkildə reallaşdırmalarıdır. Bal arıları, dünyanın hər yerində bu qüsursuz bucağı istifadə edərək pətəklər düzəldərlər. Şan ətrafında yüzlərlə arı olmasına baxmayaraq bunların tək birinin belə səhv etməsi mümkün deyil. Bu canlılar, pətəklərini inşa edərkən tam olaraq 109 dərəcə 28 dəqiqə və 70 dərəcə 32 dəqiqəlik iki bucaq istifadə edərlər. Hesabda ən kiçik bir əyrilik olmaz. Pətəklərin uclarını isə 13 dərəcə yüksəldərək inşa edərlər. Bu əhəmiyyətlidir, çünki bu meyllilik sayəsində bal pətəkdən çölə axmaz.

Bir pətəyin yaxınlarında dayansanız oradan–oraya uçuşan arılardan başqa bir şey görməzsiniz. Halbuki, uçan hər arı, daşdığı bal mumunu hansı bucaqla pətəyin harasına yapışdırması lazım olduğunu bilən üstün bir riyaziyyatçıdır. Bir arının belə bir usta və qabiliyyətli olması mümkündürmü? Bir arı, insandan daha yaxşı hesablama qabiliyyətinə sahibdirmi? Əlbəttə, arı nə riyaziyyat elminə, nə də üstün qabiliyyətlərə malikdir. Yaxşı, bu qüsursuz pətəyi meydana gətirməyi təsadüfənmi öyrənmişdir? Milyonlarla ildir, hər bal arısı, təsadüfən bu qabiliyyətlə doğrulmuş ola bilərmidi? Şübhəsiz, insanın sahib olmadığı bu qabiliyyətə, bir arının təsadüfən sahib olması mümkün deyil. Bu canlıları üstün xüsusiyyətləri ilə birlikdə meydana gətirən, canlılara Öz fəzlindən elm verən, sonsuz qüdrət və güc sahibi Uca Allahdır.

Rəbbin bal arısına belə vəhy etdi: “Dağlarda, ağaclarda və insanların düzəldədikləri çardaqlarda özünə pətəklər hör. Sonra bütün meyvələrdən ye və

Rəbbinin səndən ötrü asanlaşdırdığı yollarla get". O arıların qarınlarından tərkibində insanlar üçün şəfa olan müxtəlif rəngli bal çıxır. Həqiqətən, bunda düşünən adamlar üçün dəlillər vardır. (Nəhl surəsi, 68–69)

Qabiliyyətli qaraciyər hüceyrələri

Qaraciyər hüceyrələrinin hər biri təxminən 500–ə qədər müxtəlif kimyəvi əməliyyat reallaşdırmaq qabiliyyətinə malikdir. Bədənin qan dövrəni, həzm, ifrazat kimi sistemlərində reallaşan bütün fəaliyyətlərdən xəbərdardırlar. Üzərinə götürdükləri bu vəzifələr səbəbiylə hüceyrələrin hər birində sıx bir hərəkətlilik vardır və bu hərəkətlilik dayanmadan davam edər.

Əgər hər hansı bir səbəblə, qaraciyərin bir qismi ziyan görər və ya götürülsə, fəaliyyət birdən çəşidlənər. Artıq hüceyrələrin yeni fəaliyyətləri "çoxalma"dır. Hüceyrələr 500 ayrı vəzifəni yerinə yetirərkən, eyni zamanda çox yüksək bir sürətlə çoxalmağa da başlayırlar. Bunun məqsədi, ziyan görən qaraciyəri tamamlamaqdır. Qaraciyər, hüceyrələrin bu fəvqəladə qabiliyyətləri səbəbiylə, bədəndə özünü yeniləyə bilən tək orqandır. Qaraciyər normal ölçüyə gəlib tamamlandıqında, hüceyrələr eyni anda fəaliyyətlərini dayandırirlər.

Qaraciyər hüceyrələrinin, barmağınızın ucundakı bir millimetrlik qisimdəki hüceyrələrdən bir fərqi yoxdur. Qaraciyərinizdə olan hüceyrələr də, barmağınızdakılar da eyni məlumatı daşıyırlar. Onları fərqli edən, sahib olduqları məlumatın yalnız fərqli bir qismini istifadə etmələridir. Buradakı gözlə görülməyən tək bir hüceyrə, çoxalma əməliyyatının başlaması lazım olduğunu bilir və özünün sürətini çıxara bilir. Sonra, qəflətən qaraciyəri tamamlama vəzifəsinin bitdiyini xəbər alır və fəaliyyətini digərləriylə birlikdə dayandırır. Heç bir hüceyrə, özbaşına olaraq istehsal prosesinə davam etmər. Heç bir hüceyrə çoxalma əsnasında digər vəzifələrini bir az gecikdirməsi lazım olduğuna qərar verib sistemin axşamasına səbəb olmaz. Sürəti çıxarılan heç bir yeni hüceyrə, hansı vəzifələri yerinə yetirəcəyi mövzusunda öyrədilmər. Ancaq buna baxmayaraq, hər yeni hüceyrə tərəddüdsüz dərhal qaraciyərdəki fəaliyyətinə başlayır.

Bu əhatəli sistemin idarəsi insana aid deyil. Təkamülçülərin isə, bu kompleks sistemin təsadüflərlə meydana gəldiyi iddialarını müdafiə edər bilmələri üçün əvvəlcə qaraciyəri meydana gətirən tək bir hüceyrənin necə ortaya çıxdığını açıqlamaları lazımdır. Ancaq təkamülçülər üçün, həyatın təməlini əhatə edən belə əhəmiyyətli bir problemin açıqlaması yoxdur. Çünki şübhəsiz, bütün canlıları, onların sahib olduğu hər bir hüceyrəni yaradan, bunları hər an idarəsi və nəzarəti altında saxlayan, sonsuz elm sahibi olan Allahdır. Qaraciyərdə sərgilənmiş olan

sistem də, varlığı heç dəyişməyən, hər şeyi bilən və hər şeyə gücü çatan Uca Allahın əsəridir.

Ey insanlar! Yenidən diriləcəyinizə şübhə edirsinizsə, bilin ki, həqiqətən də, Biz sizi torpaqdan, sonra nütfədən, sonra laxtalanmış qandan, daha sonra tam bir şəklə salınmış və ya salınmamış bir parça ətdən yaratdıq ki, qüdrətimizi sizə bəyan edək. Bətnlərdə istədiyimizi müəyyən bir vaxt ərzində saxlayırıq. Sonra sizi oradan uşaq kimi çıxardırıq ki, yetkinlik çağına yetişəsiniz. Sizdən kimisi yetkinlik yaşına çatmamış vəfat edir, kimisi də ömrünün ən rəzalətli dövrünə çatdırılır ki, vaxtilə bildiyi şeyləri unutsun. Sən yer üzünü cansız görürsən. Biz ona yağmur endirdiyimiz zaman o, hərəkətə gəlib qabarır və cürbəcür gözəl bitkilər bitirir. (Həcc surəsi, 5)

Gözlə görünməyən hüceyrənin içində əhəmiyyətli bir incəlik: Genlər

İnsan, ürəyinin döyüntüsünü idarə edə bilməz. Yemək yeyərkən tüpürcək vəzisinin fəaliyyətlərinin nəzarəti öz əlində deyildir. Öz idarəsinə buraxılsa, hər saniyə nəfəs alması lazım olduğunu davamlı olaraq xatırlaması olduqca çətinidir. Bunun kimi saysız bədən funksiyası onun heç bir müdaxiləsi olmadan reallaşır. Ancaq öz bədənində öz nəzarəti olmamasına baxmayaraq, sahib olduğu bütün sistemlərdə qüsursuz bir işləmə vardır.

İnsanın xromosomlarının içində özüylə əlaqədar hər məlumat vardır. Nüvədəki 46 xromosomun hər biri, bir insan ilə əlaqədar bütün məlumatları daşıyan genlərə malikdir. İnsan bədənində olan bütün orqanlar, Allahın diləməsiylə hüceyrələrdə iştirak edən genlərin təsvir etdiyi bir plan çərçivəsində inşa edilirlər. Məsələn, bədəndəki dəri 2.559, beyin 29.930, göz 1.794, tüpürcək vəzisi 186, ürək 6.216, döş qəfəsi 4.001, ağciyər 11.581, qaraciyər 2.309, bağırsağ 3.838, skelet əzələsi 1.911 və qan hüceyrələri 22.092 gen tərəfindən nəzarət edilir.

Gözlə görülməyən bir hüceyrənin içində saxlanan saysız kiçik parçanın, nəhəng bir bədən sistemini idarəsi altında saxlaması böyük bir möcüzədir. Bu sistemdə heç bir əskikliyin ortaya çıxması, doğulan hər yeni insanda eyni genlərin eyni sistem və orqanları nəzarət etməsi fəvqəladə bir vəziyyətdir.

Genlər şübhəsiz ki, ağıl sahibi varlıqlar deyildirlər; kor və şüursuz atomların bir araya gəlməsiylə meydana gəlirlər. Bu səbəbdən, buradakı üstün ağıl və qüsursuz nəzarət onlara aid deyil. Heyranlıq oyandırıcı bir yaradılış möcüzəsi olan genlər, bənzərsiz olaraq möhtəşəm aləmlər yaradan Allahın əmrinə görə hərəkət edirlər. Əslində bu, kainatdakı kiçik-böyük hər tərffüatda özünü açıq şəkildə göstərən bir həqiqətdir. Hər şey, Allahın üstün yaratmasının bir təcəllisidir. Genlər, Allah dilədiyi üçün "hər an" bədən sistemiylə əlaqədar "hər şeyi" idarə edə bilirlər. Bu üstün idarə, bütün bu sistemin əsl sahibi Cəlil (əzm, mərtəbəsi yüksək) olan Allaha aiddir.

Allah, Ondan başqa ibadətə layiq olan məbud yoxdur, əbədi Yaşayandır, bütün yaratdıqlarının Qəyyumudur. Onu nə mürgü, nə də yuxu tutar. Göylərdə və

yerdə nə varsa, Ona məxsusdur. Onun izni olmadan Onun yanında kim havadarlıq edə bilər? O, məxluqatın gələcəyini və keçmişini bilir. Onlar Onun elmindən, Onun istədiyindən başqa heç bir şey qavraya bilməzlər. Onun Kürsüsü göyləri və yeri əhatə edir. Bunları qoruyub saxlamaq Ona ağır gəlmir. O, Ucadır, Uludur. (Bəqərə surəsi, 255)

Okeanın dərinliklərində yaşayan bir incəlik: Amfobid

İnsan suda həll olmuş oksigenlə tənəffüs edə bilməz, su altındakı təzyiqlərə dözə bilməz. Su, havadan təxminən 1.300 qat daha ağırdır və dərinlərə enildikcə təzyiq sürətlə yüksəlir. Hər on metr dərinlikdə üzərimizə bir atmosferə bərabər təzyiq düşür. Su altında, 150 metr dərinliyə qədər enildiyində damarlar çökə bilər və ciyərlər sıxışaraq təxminən, bir qazlı su qutusunun ölçülərinə enə bilər.

Dünya üzərindəki həyat, insana yalnız quruda yaşamağa imkan verir. Suyun içində isə bizlər üçün həyat mümkün deyil.

İnsan, suyun təzyiqinə qarşı son dərəcə davamsızdır. Amma yer üzündə elə canlılar vardır ki, sahib olduqları xüsusi təchizatlar sayəsində insandan üstün xüsusiyyətlərə sahib olurlar. Məsələn, okeanın ən dərin nöqtəsi olan Sakit okeandakı Mariana çökəkliyi, krevetə bənzər şəffaf, bir növ qabıqlı olan amfobid koloniyalarının yuvasıdır. Bura, okean səthindən təxminən 11,3 kilometr aşağıdadır. Orta hesabla, 4 kilometrlik okean dərinliyində belə şiddətli olan təzyiq, bu fəvqəladə dərinlikdə, sement yüklü on dörd yük maşınının ağırlığı altında əzilməklə eynidir. 1

Hansı şərtlərdə necə yaşadığını belə bilmədiyimiz bir canlı, bizdən çox daha üstün xüsusiyyətlərə sahib ola bilər və çox daha çətin şərtlər altında həyatını davam etdirə bilər. Bu canlının özü, okeanın onlarla kilometr dərinliklərində yaşadığının və insanın ölümünə səbəb ola biləcək bir təzyiq altında varlığını davam etdirə bildiyinin fərqi belə deyil. Bu canlının, bizim çata bilmədiyimiz dərinliklərdə həyatına davam etməsi, yerin və ya suyun dərinliklərində də olsa, göyün ən yüksəklərində də olsa bütün canlıların, Allahın üstün sənətiylə yaradılmış olduqlarını göstərən dəlillərdən biridir.

İnsan, tək bir nümunəyə baxaraq Allahın böyüklüyünü görə bilər, Onu təqdir edə bilər. Bütün nemətləri, bütün varlıqları, yerdə və göydə olan hər şeyi yaradanın Allah olduğunu anlayıb idrak edə bilər. Bunun üçün sahib olduğu tək bir xüsusiyyət, görüb araşdırdığı tək bir şey üzərində düşünməsi kifayətdir. İnsana düşən, özünə verilmiş dəlilləri mütləq görməsi və Allahın yerdə və göydə olan bütün varlıqlar üzərindəki hakimiyyətini təqdir etməsidir.

O kəslər ki, ayaq üstə olanda da, oturanda da, uzananda da Allahı yad edir, göylərin və yerin yaradılması haqqında düşünür və deyirlər: “Ey Rəbbimiz! Sən bunları əbəs yerə xəlq etməmişən. Sən pak və müqəddəssən. Bizi Odun əzabından qoru! (Ali İmran surəsi, 191)

1. Hemen Her Şeyin Kısa Tarihi, Bill Bryson, Boyner nəşrləri, 2003, səh. 209–210

Allahın xırda incəliklə yaratdığı bir möcüzə: Molekullar

Ətrafımızda gördüyümüz hər şey, öz bədənimiz də daxil olmaqla, yalnız 109 atomun kombinasiyasından meydana gəlir. 109 ayrı atom bir araya gəlir və dağları, suları, bitkiləri, əşyaları, binaları, şirini-acını, zəhərli-faydalını, gözəl qoxunu, gözəl rəngi və bir-birindən müxtəlif canlıları meydana gətirərlər. Bu, həqiqətən böyük bir möcüzədir.

Atomlar bir araya gəldiklərində, birləşərək xüsusi dizaynlar meydana gətirərlər. Yaranan xüsusi dizaynlar, yəni molekullar, bir-birindən fərqli maddi xüsusiyyətlərin ortaya çıxmasını təmin edər. Əlinizdə tutduğunuz qələm də, əliniz də, içdiyiniz su da bənzər atomların müxtəlif şəkillərdə birləşmələrinin bir nəticəsidir. Bəzən molekula tək bir atom əlavə olunur və içilən su bir zəhərə çevrilə bilər. Molekula əlavə olunan və ya molekuldan ayrılan tək bir atom, yeyilməz şeyi yeyilən hala, kəskin və çirkin bir qoxunu möhtəşəm gül qoxusuna çevirə bilər. Eyni atomların fərqli şəkillərdə bir-birlərinə bağlanmaları, molekulun rəngini dəyişdirə bilər, axıcı bir maddəni qatı edə bilər.

Yer üzündəki müxtəliflik fəvqəladədir. Allah, molekullara müxtəlif xüsusiyyətlər verməklə üstün bir sənət sərgiləyər. Bir almanın şirin olması, daşın sərt, pambığın yumşaq olması, gözlə görülməyən atomlarda Allahın sərgilədiyi böyük bir möcüzədir. Allah, yer üzünü yoxdan yaratmış, bütün varlıqlara 99.99999 % -i boşluq olan atomları səbəb etmiş və bu gözlə görünməyən aləm içində də heyranlıq oyandırıcı bir sənət sərgiləmişdir.

İnsan, Allaha hər anında möhtəkən, Onun diləməsi xaricində heç bir şeyə güc çatdıra bilməzəkən, özünə təqdim edilmiş nemətləri çox yaxşı anlamalı və bunların sahibinin əməllərinin Rəbbi olan Allah olduğunu çox yaxşı düşünməlidir. O zaman, dünyada sahib olduğu nemətlər səbəbiylə imanının sevincini yaşayacaq, axirətdə isə bütün gözəlliklərin ən çoxuna qovuşacaqdır. Allah bir ayəsində belə buyurur:

Cənnət müttəqilərə yaxınlaşdırılacaq, onlardan uzaqda olmayacaqdır. Budur sizə vəd edilən Cənnət! O, hər bir tövbə edib Allaha üz tutan, Onun əmrinə riayət

edən, Mərhəmətli Allahdan Onu görmədən qorxan və Allaha yönəlmiş qəlblə gələn kimsələr üçündür. Ora sağ-salamat daxil olun! Bu, Əbədiyyət günüdür. Orada onlar üçün istədikləri hər şey hazırlanmışdır. Üstəlik hüzzurumuzda bundan da artığı Allahı görmək vardır. (Qaf surəsi 31, 35)

Yaradılışın dəlillərindən biri olan ən böyük partlayış: Big Bang

Dünya üzərində həyatın mövcud olması üçün lazımlı olan ünsürlərin tarazlığının pozulması olduqca çətindir. Qəflətən karbonmonoksid tənəffüs etməyə başlamaz, cazibə qüvvəsinin azalması ilə oturduğunuz stuldan havalanıb kosmos boşluğuna doğru hərəkət etməzsınız. Günəşdən gələn işıq qəflətən gözlərinə və dərinizə zərər verməz, və ya həddindən artıq oksigen ciyərlərinizi yandıracaq bir səviyyəyə heç bir zaman çatmaz.

Bunu təmin edən səbəblər, əlbəttə, çoxdur. Maraqlı olan, bütün bu səbəblərin kainatın bütün maddəsini içində saxlayan sıfır həcmə sahib tək bir nöqtənin partlaması ilə ortaya çıxmış olduğu həqiqətidir. Bu Böyük Partlayışdır (Big Bang) və hal-hazırda kosmosda olan bütün tarazlıqlar bu partlayış ilə yerlərini tapmışdır.

Kainatdakı həssas nisbəti sabit saxlaya bilmək üçün bir araya gəlmiş bir çox səbəb vardır. Məsələn, Böyük Partlayışın (Big Bang) ardınca reallaşan genişlənmə sürəti əgər milyard dəfə milyardda bir nisbətdə ($1/10^{18}$) belə fərqli olsaydı, kainat yarana bilməzdi. Əgər kainat bir az belə daha yavaş genişlənsə cazibə qüvvəsi səbəbiylə içinə çökəcək, bir az daha sürətli genişlənsə kosmik material tamamilə dağılıb gedəcəkdir. Əgər partlayış sürətinin müəyyən bir nizama çatdığı zamanda, bu sürət üzərində bəhs etdiyimiz $1/10^{18}$ -lik fərq meydana gəlsəydi, bu nisbət bəhs olunan tarazlığı yox etməyə kifayət edəcəkdir.

Sayıdığımız bu kiçik fərqliliklərdən yalnız birini belə baş versə, bütün kainat tamamilə yox olacaqdı.

Ətrafınıza bir baxın. Hər şey fəvqəladə bir sabitlik, nizam və mükəmməllikdədir. Çünki yer üzündə mövcud olan heç bir şey təsadüfi deyil. Heç bir şey nəzarətsiz və şüursuz inkişaf etmir. Hər şey, qüsursuz və mükəmməl bir nisbətə və fəvqəladə həssaslıqdakı tarazlıqlara bağlıdır. Çünki bütün bunların sahibi, tək bir partlayışı səbəb edərək qüsursuz bir sənət və möcüzə yaradan, böyüklük və kərəm sahibi olan Uca Allahdır.

Yeddi göyü təbəqələr şəkildə quran Odur. Sən Mərhəmətli Allahın yaratdığında qətiyyən bir uyuşmazlıq tapmazsan. Bir başını qaldırıb göyə diqqət yetir, heç onda bir çat görürsənmi? Sonra göz gəzdirib təkrar bax. Göz zəlif və yorğun halda özünə tərəf dönəcəkdir. (Mülk surəsi, 3–4)

1. Hemen Her Şeyin Kısa Tarihi, Bill Bryson, Boyner Nəşrləri, 2003, səh. 216–217

Bütün canlılarda Allahın üstün sənəti hakimdir

Tənəffüs prosesi, insanda bir refleks olaraq həyata keçər. Bəzi canlıların isə refleks olaraq nəfəs almağa ehtiyacları yoxdur. Məsələn, delfinlər üçün bu, şüurlu bir hərəkətdir. Bizim yeriməyə qərar verdiyimiz kimi, onlar da nəfəs almağa qərar verərlər. Nəfəs almaq üçün səthə çıxdıqlarında ciyərlərinin 80–90%-ini hava ilə doldururlar. Bu miqdar, uzun müddət ehtiyaclarını qarşılıyır. Yatarkən havaya ehtiyac duymaları isə onlar üçün bir problem deyil. Delfinlər, beyinlərinin sağ və sol yarımkürələrini 15 dəqiqəlik periodlar olaraq alternativ istifadə edirlər. Yarımkürələrdən biri yatarkən, səthə çıxıb hava ala bilmək üçün beyinlərinin digər yarımkürəsi vəzifə başındadır.

İnsan yer üzündə kompleks xüsusiyyətlərə sahib tək canlı deyil. Araşdırdığınız hər yer, göydə uçan və ya dənizin dərinliklərində yaşayan, bir-birindən kompleks və fərqli canlılarla doludur. Bunların, bizlərdən və bir-birlərindən fərqli yaradılmaları, fərqli aləmlərdə, fərqli gözəlliklər və əsərlər yaradan Allahın hikmətidir. İnsan, bir canlıyı suda nəfəs ala bilmə qabiliyyəti ilə təchiz edə bilməz, havanı ciyərlərinə müəyyən bir nisbətdə almasını təmin edə bilməz. Gecə yatarkən ona beyin yarımkürələrini nəzarət etmə qabiliyyətini verə bilməz. Yatarkən ölməməsi üçün istifadə etməsi lazım olan sistemi ona öyrədə bilməz. Yer üzündəki heç bir canlıya, yaşadığı mühitə ən uyğun həyat imkanlarını və xüsusiyyətlərini verə bilməz. İnsan bunu, özü üçün belə edə bilməz.

Şüurlu bir varlıq olaraq insanın reallaşdırma bilmədiklərini isə şüursuz təsadüflərin reallaşdırması şübhəsiz qeyri-mümkündür. Təsadüfləri ilahlaşdıran, bütün varlıqların təsadüfi meydana gəldiyini müdafiə edən təkamül nəzəriyyəsi, hər keçən gün ortaya çıxan kompleks strukturlar qarşısında tamamilə çökməyə məhkum bir nəzəriyyədir.

İnsana və yer üzündəki bütün varlıqlara can verən, hər birinə yaşamaları üçün müxtəlif imkanları nemət olaraq təqdim edən və bunun üçün müxtəlif təchizatlar var edən Uca Allahdır. Bu nemətlərlə davamlı qarşılaşan insanın etməli olduğu şey isə, Rəbbimizin üzərimizdəki rəhmətini və nemətini düşünüb Ona yönəlməkdir.

Həqiqətən də, göylərin və yerin yaradılmasında, gecə ilə gündüzün bir–birilə əvəz olunmasında, insanlara fayda verən şeylərlə yüklənmiş halda dənizdə üzən gəmilərdə, Allahın göydən endirdiyi, onunla da ölmüş torpağı diriltiyi suda, Onun bütün heyvanatı yer üzünə yaymasında, küləklərin istiqamətinin dəyişdirilməsində və göylə yer arasında ram edilmiş buludlarda, başa düşən insanlar üçün dəlillər vardır. (Bəqərə surəsi, 164)

Möcüzəvi şəkildə yenilənən bədən

İnsan heç bir yeni gündə, əvvəlki bədəninin eynisinə sahib deyil. Bədəndəki hüceyrələrin bir qismi yenilənmişdir. İnsanın "mənim bədənim" deyərək sahibləndiyi bədənini meydana gətirən hüceyrələrin bir qismi ölmüşdür. "Mənim" deyən şey ruhdur, bədənin özü dəyişir. Bu elmi bir həqiqətdir. İnsan bədənini meydana gətirən toxumalar davamlı olaraq yenilənər. Bunu təmin etmək üçün bədəndə hər dəqiqə 200 milyon hüceyrə doğular və ölmüş hüceyrələrlə yer dəyişdirər. Bu mükəmməl hadisənin nəzarəti isə, Allahın diləməsiylə, troksin deyilən tək bir hormona verilmişdir.

Troksin hormonu bədənə nəzarət edər, ömrünü tamamlayan hüceyrələri təyin edər və buna görə yeni birinin istehsal edilməsi əmrini əlaqədar bölmələrə çatdırar. Bədənin yenilənməsi əslində bu hormonun fəaliyyətinə bağlıdır. Əgər troksin hormonu, azalan hüceyrələrin sayını hesablaya bilməsə və ehtiyacdən daha çox və ya daha az istehsal etsə, bədəndə olduqca qarışıq bir vəziyyət meydana gəlir. Hüceyrələr lazımi miqdarda yenilənmədiyi üçün xarici görünüşdə yaşlanma meydana gələrkən, orqanlar funksiyasını edə bilməyəcək hala gələcək. Çox istehsal nəticəsində isə, idarəsiz böyüyən orqanlar və yaranan şişlər, qısa müddətdə ölümə səbəb ola bilər. Belə təhlükəli riskləri olan bir istehsalın, təkamülçülərin iddia etdiyi kimi guya şüursuz şəkildə hərəkət edən və təsadüfən funksiya yerinə yetirən tək bir hormonun idarəsində olması məntiqlidirmi? Yəni təkamülçülərin iddia etdiyi kimi təsadüfən meydana gəlmiş (bu qeyri-mümkündür) və tamamilə şüursuz hərəkət edən tək bir hormonun bədəndə nə qədər hüceyrənin ölmüş olduğunu hesablaya bilməsi, meydana gələn əskikliyə uyğun olaraq yeni bir istehsal etməsi mümkündürmü?

Bir hormonun təsadüfən meydana gələrək və öz-özünə qərarlar verərək bədəndəki bir istehsalı istiqamətləndirməsi əlbəttə, mümkün deyil. İnsan, bədəndəki mükəmməl tarazlığın, təsadüfən meydana gəlmiş, təsadüfi hərəkət edən tək bir hormona aid olduğunu zənn etsə, həyatını böyük narahatlıqlarla keçirmək məcburiyyətində qalar. (Onsuz da təsadüfən bir hormonun meydana gələ bilməsi də, təsadüfə müdaxilələrlə bir insan bədəninin canlı qala bilməsi də mümkün deyil. Darvinin qarşıya qoyduğu təsadüfi mərhələlər, tək bir bakteriya hüceyrəsinin tək bir zülalının meydana gəlməsini belə açıqlaya bilmir.) Bir insan

bədənində, tək bir təsadüfi hadisəyə belə icazə verməyəcək qədər kompleks və təfərrüatlı sistemlər vardır. Bütün bu sistemlərin Yaradıcısı, onları hər an idarəsi altında tutan, yerdə və göydə hər şeyin hakimi olan Allahdır.

Yeddi göyü və yerdən də bir o qədərini yaradan Allahdır. Vəhy onların arasında ona görə nazil olur ki, Allahın hər şeyə qadir olduğunu və Allahın hər şeyi elmi ilə əhatə etdiyini biləsiniz. (Talaq surəsi, 12)

Kosmosdakı fəvqəladə incəliklər

Kainatda bir ulduz nə qədər böyükdürsə, o qədər sürətlə yanar. Bizi isidən, bizə qida və həyat təmin edən Günəş, əgər hal-hazırda olduğundan on qat daha böyük olsaydı, meydana gəlməsindən on milyard il sonra deyil, on milyon il sonra sönəcəkdi və bizlər hal-hazırda burada ola bilməyəcəkdik. Əgər Günəşə çox yaxın bir orbitdə olsaydıq, yer kürəsi üzərindəki hər şey buxarlanıb yox olardı. Çox uzaq bir orbitdə olsaydıq, bu vəziyyətdə də hər yeri buzlar örtəcəkdi.

Günəş, Yer kürəsinə həyat təmin edə bilmək üçün ən uyğun böyüklükdə və yerə ən uyğun uzaqlıqdadır.

Yer kürəsi əgər Günəşdən yalnız 1% nisbətində uzaq, ya da ona 5% nisbətində yaxın olsaydı, üzərində yaşanılmaz bir planet olardı. Bəhsi keçən faizlər, kainatdakı böyük ədədlər diqqətə alındığında əslində olduqca kiçik məsafə vahidləridir. Bunu anlaya bilmək üçün Veneranı nümunə verə bilərik. Yerdən əvvəlki planet olan Veneraya Günəşin istiliyi bizdən yalnız iki dəqiqə əvvəl çatır. Böyüklük və quruluş baxımından Venera Yer kürəsinə olduqca bənzərdir, lakin orbit üzrə məsafədəki kiçik bir fərq, bu iki planet arasındakı "həyat" fərqinin meydana gəlməsinin səbəbidir. Bu iki dəqiqəlik fərqin nəticəsində Veneranın səth istiliyi 470 °C-ə çatır. Bu istilik, qurğuşunu belə əridə biləcək qədər yüksəkdir. Səthindəki atmosfer təzyiqi isə Dünyadakının 90 qatıdır. Belə bir təzyiq altında, insan həyatı mümkün deyil. ¹

Əlbəttə ki, Allah, kosmosda mövcud olan bütün planetlər üzərində həyat yarada bilərdi. Ancaq Allah, həyatı yalnız Yer kürəsi üzərində var etmişdir. Bunun üçün çoxsaylı amilləri incə tarazlıqlardan asılı etmişdir. Bunlardan yalnız birinin tarazlığının pozulması, Yer üzərindəki həyatı sona çatdırmağa kifayətdir. Yer kürəsi üzərindəki həyat, onun sahib olduğu qüsursuz tarazlıq və bunların asılı olduğu səbəblər, bütün bunları yaradan Allahın nəzarəti altındadır. Yaradılan hər şey kimi üzərində yaşadığımız Yer kürəsi də, Uca Allahın qüsursuz sənətinə malikdir.

Dan yerini də O sökür. O, gecəni dinclik, günəşi və ayı isə vaxt üçün hesablama ölçüsü etdi. Bu, Qüdrətli və Bilən Allahın müəyyən etdiyi hökmdür. (Ənam surəsi, 96)

1. Hemen Her Şeyin Kısa Tarihi, Bill Bryson, Boyner Nəşrləri, 2003, səh. 216–217

Beyindəki möhtəşəm sinir sistemi Allahın bənzərsiz bir əsəridir

Dünyada eyni anda yüz milyonlarla telefon söhbəti edilə bilər. Dünya səviyyəsindəki bu şəbəkə, olduqca üstün və əhatəli bir şəbəkədir. Bu həqiqətə qarşı bu böyük şəbəkə, tək bir insan beyni ilə müqayisə edildiyində olduqca adi qalar. Tək bir insanın beyninin içində orta hesabla 100.000.000.000 (yüz milyard) neyron (sinir hüceyrəsi) var. Bu mükəmməl şəbəkəni daha yaxşı anlamaq üçün bu nümunəni verə bilərik: Beyindəki bu neyronlar, sahib olduqları uzadımlardan uca- uca əlavə olunacaq olsa, uzunluqları bir neçə yüz min kilometrə çatır. Elm adamlarının beyni, "kainatdakı ən böyük sirlərdən biri" olaraq tanınmasına səbəb olan ən əhəmiyyətli ünsürlərdən biri, bu fəvqəladə şəbəkənin varlığıdır.

İnsan beynində təxminən 100 trilyon sinaps var. Sinapslar, sinir hüceyrələrində kimyəvi keçidin reallaşdığı yerlərdir. Bədəndəki hər hansı bir hüceyrə, sinapslar yoluyla, 1000 ayrı beyin hüceyrəsi ilə əlaqə qura bilər. Bu fəvqəladə şəbəkə sayəsində meydana gələn məlumat əməliyyat sürəti, həqiqi mənada heyranamizdir. Tək bir bitlik məlumat, bir anda tam 100.000 neyrona çata bilər. Bu xüsusiyyəti ilə beyin, bilinən ən sürətli kompüterdən yüz minlərlə qat daha sürətlidir. Belə mükəmməl bir əsərin, eyni sürət və eyni xüsusiyyətlərə sahib bir bənzərinin hazırlanması, IBM-in texnologiya müdiri Dr. Kerry Bernsteinin ifadəsiylə, mümkün deyildir. ¹

Belə əhatəli bir şəbəkəni, kiçik bir sahəyə sığdırmaq və onun trilyonlarca əlaqə qurmasını və bunu salisələr (saniyənin altmışda biri) içində bacarmasını təmin etmək əlbəttə qeyri-mümkündür. Dünyadakı gəlib-keçmiş bütün insanların sahib olduğu bu möhtəşəm sistemi yoxdan var etmək üçün insanın edə biləcəyi heç bir şey yoxdur. Beyin, insanların bu həqiqəti görə bilməsi üçün çox əhatəli və təfərrüatlı yaradılmış bir möcüzədir. İnsanlara hədiyyə edilmiş bu qiymətli hədiyyənin sahibi, növbənöv nemətləri qarşılıqsız bağışlayan Uca Allahdır. Üstün yaradılış möcüzəsi beynin varlığı, Uca Rəbbimizin böyüklüyünü və qüdrətini bir daha sərgiləyir.

Həqiqətən, Biz insanı palçıq cövhərindən yaratdıq. Sonra nütfə halında möhkəm yerdə yerləşdirdik. Sonra nütfədən laxtalanmış qan yaratdıq, sonra o qandan bir parça ət yaratdıq, sonra o bir parça ətdən sümüklər yaratdıq, sonra da sümükləri ət ilə örtükdük. Sonra da onu başqa bir məxluq olaraq xəlq etdik. Yaradanların ən yaxşısı olan Allah nə qədər xeyirxahdır! (Muminun surəsi, 14)

1. "Brain Teaches Computers A Lesson", MSNBC.com, 6 Avqust 2002

(Bit: Bir kompüterdəki ən kiçik məlumat hissəsinə bit adı verilir.)

Saniyədə 500 dəfə çırpılan qanadlar

Ağcaqanad, qanadlarını "saniyədə" təxminən, "500 dəfə" çırpır. İnsanın qollarıyla olduqca məhdud sayda reallaşdırıla bildiyi bir əməliyyatı, o yalnız tək bir saniyədə 500 dəfə reallaşdırır.

Saniyədə 500 dəfə davamlı olaraq hərəkət edən belə güclü bir mexanizm, süni olaraq inkişaf etdirilə bilmir. Müxtəlif vəsaitlər ilə inkişaf etdirilən buna bənzər bir mexanizm, sürtünmənin şiddətindən qısa bir müddət sonra yanacaqdır. Amma bir ağcaqanad, həyatı boyunca uçduğu hər saniyə, qanadlarını bu sıxlıqla çırpır və heç bir problem yaşamır. Üstəlik, bu üstün xüsusiyyətli qanadlar ona, yüksək bir sürətdə, dilədiyi istiqamətə, dilədiyi uzunluqda uçma imkanı verərkən, eyni zamanda manevr və eniş qabiliyyətlərini də ən mükəmməl şəkildə reallaşdırmasını təmin edər.

Qanadlarını bu sürətdə çırpma bilmək üçün ağcaqanadın çox miqdarda oksigenə ehtiyacı vardır. Bu səbəblə, ağcaqanad, dərhal hər hüceyrəsinə çatan xüsusi bir tənəffüs borusuna malikdir. Bu boru, birbaşa çöldəki havaya bağlı olduğundan, hüceyrələr oksigen tənəffüsünü vasitəçi bir maddə olmadan edərlər. Bu xüsusi sistemin nəticəsi olaraq da dəqiqədə minlərlə dəfə qanad çırpma ağcaqanad heç yorulmaz.

Böyüklüyü 1 sm belə olmayan bir canlıda, saniyədə yüzlərlə dəfə çırpacaq bir qanad və bunu mümkün edəcək bir tənəffüs sistemi var etmək Allahın heyranlıq oyandıran bir sənətidir. Heç bir təsadüf, belə kompleks bir canlıda, bu mükəmməllikdə bir mexanizm meydana gətirib onu hər bir fərddə mükəmməl işlək halına gətirə bilməz. Heç bir təsadüf, eyni zamanda hərəkət edən bir cüt qanada saniyədə 500 dəfə çırpma imkanı verə bilməz. Bu qüsursuz canlının da, onun sahib olduğu heyranlıq oyandırıcı qanadlarının da Darwinin irəli sürdüyü kimi təsadüfi mərhələlərlə meydana gəlməsi qeyri-mümkündür. Bu əsər, Sani (sənətkar) olan Allaha aiddir.

Bilin ki, göylərdə və yerdə olanların hamısı Allahındır. Allahı qoyub başqa şəriklərə yalvaranlar nəyin ardınca gedirlər? Onlar yalnız zənnə uyur və ancaq yalan uydururlar. (Yunis surəsi, 66)

Qoxunu qəbul edən mükəmməl sistem

Dərin bir nəfəs aldığınızda, bu nəfəs ilə birlikdə çox müxtəlif şeylərin qoxularını da eyni anda hiss edərsiniz. İçdiyiniz qəhvənin, içəridə bişən yeməyin, vazada olan çiçəyin və çöldəki dumanlı havanın qoxusunu eyni anda qəbul edər, amma hamısını ayrı-ayrı hiss edərsiniz. Bunun səbəbi, burnunuzun qəbul etdiyi qoxuları 30 saniyə içində analiz edib qiymətləndirməsi və bunun sayəsində təxminən 3000 qoxunu bir-birindən ayırd edəcək qədər mükəmməl bir tutuma sahib olmasıdır.

Dəqiqələr içində milyardlarla qoxu hüceyrəsindən gələn mesajlar, burunda olan on minlərlə hüceyrəyə köçürülər. Buradakı sürət fəvqəladədir. Milyonlarla məlumat saniyənin mində biri kimi zaman aralığında "heç bir səhv etmədən" bir hüceyrədən digərinə hərəkət edib dayanar. Bu əməliyyatlar qısa bir müddət içində burnunuza gələn saysız qoxunu ayırd edə bilmənizi təmin edər. Eyni zamanda, buruna gələn məlumatların tanınması və təşkil edilməsi qoxu həssaslığını da artırır. Gələn qoxuların hər birinin ayırd edilməsi və tanınması, burundakı qoxu hissetmə həssaslığını da olduqca artırmışdır. ¹

Buradakı səhsiz informasiyanın fəvqəladəliyini belə açıqlaya bilərik: Müəyyən bir məlumatın bir milyon telefon xəttiylə daşındığını və bu xətlərin sayının bir stansiyada qəflətən minə endirildiyini fərz edək. Belə bir keçid vəziyyətində, nə qədər inkişaf etmiş bir texnologiya istifadə edilərsə edilsin, yüksək ehtimalla ilkin məlumatlarda bir itki və ya səhv olacaq. Buna qarşı, qoxu hüceyrələri eyni vəzifəni, yaşadığımız müddət boyunca qüsursuz olaraq etməyə davam edirlər. Eyni anda çoxlu sayda qoxu ilə təmasda olduğumuz, bu qoxuları bir-birindən ayırd etməyimizə maneə törətməz; sayı nə qədər artarsa artsın, bütün qoxuları bir-birindən çətinlik çəkmədən ayırd edə bilərik.

Bir insanın, dəqiqələr içində özünə çatan minlərlə qoxunu səhsiz qəbul edəcək bir sistemə sahib olması bəlkə də onu həyatı boyunca heç təəccübləndirməmişdir. İnsan, gülü iylədiyində tanış gülün qoxusunu, qəhvəni iylədiyində tanış qəhvənin qoxusunu qəbul etdiyini yadırgamaz. Bir meyvənin qoxusunun hansı mərhələlərlə özünə zamanla tanış hala gəldiyini bəlkə də heç düşünməmişdir. Halbuki, həyatının hər anında burnunun qoxu hiss etmə hissəsində bunu təmin edən kompleks əməliyyatlar davam edir. Bütün insanların sahib olduğu

bu xüsusi sistem ancaq Allahın diləməsiylə mövcuddur, Onun idarəsi ilə qüsursuz şəkildə işləyər. İnsana təqdim edilmiş digər bütün nemətlər kimi bu xüsusi nemət də Allahın bir ikramıdır.

Qeybi və aşkarı Bilən, Qüdrətli və Rəhmli olan Odur. Hansı ki, yaratdığı hər şeyi gözəl biçimdə yaratmış, insanı ilk olaraq palçıqdan xəlq etmişdir (Səcdə surəsi, 6–7)

1. Tim Jacob, "Olfaction", 2001, <http://www.cf.ac.uk/biosi/staff/jacob/teaching/sensory/olfact1.html>

Bakteriyaların sahib olduğu üstün incəliklər

Bakteriyalar olmadan yer üzündə həyatın davam etməsi mümkün deyil. Torpağa atıb, çürüyüb–parçalanacağından əmin olduğumuz bütün tullantılar, bakteriyaların fəaliyyətləri nəticəsində yox olurlar. Onlar, yer üzündəki bütün tullantı maddələri işlənə bilən və yenidən istifadə edilə bilən hala gətirirlər. Ölü bir maddə, onların vəsiləsiylə çürüyər. Bakteriyalar, bu maddənin hər parçasını kiçik minerallara ayırır və bunların qida olaraq canlılara təqdim edilməsini təmin edirlər. Suyumuzu onlar təmizləyər, torpaqlarımızın səmərəsini onlar artırurlar. Bədənimizdə də əhəmiyyətli işlər bakteriyalar tərəfindən reallaşdırılır. Bakteriyalar, bağırsaqlarımızdakı vitaminləri sintez edər, yediklərimizi faydalı şəkərlərə və polisaxaridlərə (bir karbonhidrat qrupuna) çevirirlər. Yeməklərlə aldığımız xarici mikroblara qarşı mübarizəni də həyata keçirirlər.

Yer üzünü üçün böyük əhəmiyyətə sahib azot dövrünü, tamamilə bakteriyalardan asılıdır. Bakteriyalar havadan nitrogeni (azot) alırlar və onu elementlərimiz olan nükleotidlərə və amin turşularına çevirirlər. Bu, yer üzündə, insan da daxil olmaqla, başqa heç bir canlının reallaşdırma bilməyəcəyi həqiqi mənada heyranlıq oyandıran bir prosesdir. Bakteriyalar, sənaye üsulları ilə 500°C-də və 300 misli qədər təzyiq altında reallaşdıran bir prosesi, saniyələr içində problemsiz olaraq yerinə yetirirlər.

Bunlardan ən əhəmiyyətlisi, bakteriyalar bizə tənəffüs etdiyimiz oksigeni çatdırırlar. Yer kürəsinin tənəffüs edilə bilən oksigeninin böyük bir qismi fotosintez üsulu ilə mikroorqanizmlər tərəfindən təmin edilir. Göy–yaşıl yosunlar, yosunlar və dənizləri dolduran digər kiçik orqanizmlər havaya hər il təxminən 150 milyard kq oksigen buraxırlar. ¹

Dünyada həyatın varlığına vəsilə olan sayısız səbəbdən yalnız biri olan bakteriyalar, Darvinin təkamül nəzəriyyəsini tamamilə ortadan qaldırmışdır. Darvin bu canlıların primitiv olduqlarını fərz etmiş və bütün nəzəriyyəsini bu fərziyyə üzərində şəkilləndirmişdir. Ancaq 21-ci əsrin elmi bu canlıların heç də primitiv olmadıqlarını açıqca ortaya qoymuşdur. Sahib olduqları xüsusiyyətlər və reallaşdırdıqları möcüzələr, təsadüflərlə əsla meydana gələ bilməyəcək mükəmməl varlıqlar olduqlarını göstərir. Bir bakteriya, öz-özünə meydana gələ bilməyəcək, öz-özünə bəhsi keçən qabiliyyətləri əldə edə bilməyəcək qədər kompleksdir və

təkamül nəzəriyyəsi tək bir bakterianın guya təsadüfən ortaya çıxışını heç bir şəkildə açıqlaya bilmir.

Bütün bunlar, müdhiş komplekslikləri, mükəmməl strukturları, qüsursuz prosesləri reallaşdırma qabiliyyətini bir yerdə yaradıb yer üzünün hər yanında var edən Allahın sənətinin təcəlliləridir. Bu nümunə ilə Allah, "ən sadə" adlandırılan ən kiçik tək hüceyrəli canlının belə nə dərəcə kompleks və üstün xüsusiyyətlərə sahib ola biləcəyinin dəlillərini təqdim etmişdir. Allah, insana, tək hüceyrəli bir canlıya möhtac olaraq yaşadığını xatırlatmışdır. Bundan öyüd alanlar, Allahın razılığı və cənnəti üçün çalışanlar və Allahı gərəyi kimi təqdir edənlər olacaqdır. Çünki Allah, yerdə və göydə olanları boşuna yaratmamış, onlarda, hər insanın öyüd alıb Allaha yönəlməsi üçün dəlillər yaratmışdır.

Qeybin açarları Onun yanındadır, Onları yalnız O bilir. O, quruda və dənizdə nələr olduğunu bilir. Onun xəbəri olmadan yerə düşən bir yarpaq belə yoxdur. Yer qaranlıqlarında elə bir toxum, elə bir yaş və elə bir quru şey yoxdur ki, açıq-aydın Yazıda (Lövhi-Məhfuzda) olmasın. (Ənam surəsi, 59)

1. Hemen Her Şeyin Kısa Tarihi, Bill Bryson, Boyner Nəşrləri, 2003, səh. 264

Yerdə və göydə hakim olan gözəlliklər

Kainatdakı böyüklüklər və uzaqlıqlar, insanın təxəyyülündən çox kənardır. Dünya şərtlərindəki bizim üçün böyük olan rəqəmlər, kainatın hamısı düşünüldüyündə əslində olduqca kiçikdirlər. Məsələn, kainatda 300 milyard qalaktika olduğu hesablanmışdır. Bu qalaktikalardan yalnız biri olan içində olduğumuz Samanyolu qalaktikasında 250 milyard ulduz vardır. Bu ulduzlardan yalnız biri olan orta böyüklükdəki Günəşin diametri, Dünyanın diametrinin 103 misli qədərdir. Günəşə ən yaxın olan ulduz Alpha Centaurinin Günəşdən uzaqlığı belə 78.000 kilometr kimi böyük bir uzaqlıqdır.

Hələ sirri həll edilə bilməmiş olan kosmos və onun içindəki milyardlarla qalaktika, öz orbitlərində özləri üçün təyin olunmuş bir istiqamətdə hərəkət edir və nəhəng cazibə qüvvələri ilə bir-birlərinə təsir edirlər. Bu əzəmətli kainatda nəhəng böyüklükləri ilə bütün ulduzlar, bunları izləyən peyklər hətta bunların üzərindəki tək bir buz və ya toz dənəsi, qısacası, kainatdakı hər şey özləri üçün təyin olunmuş bir qədər daxilində hərəkət edər. Hər birinin hərəkəti, fırlanma sürəti, istilikləri, uzaqlıqları Allahın Qatında təyin olunmuşdur. Yerin dərinliklərindəki gözlə görünməyən kiçik bir canlıyı yaradan, onun üçün bir qədər təyin edən Allah, kainatdakı nəhəng ulduzları da ən mükəmməl şəkli ilə yaradandır və digər hər şey kimi onları da davamlı olaraq Öz idarəsi altında tutur. Kəbir olan Allah, böyüklüyünü və qüdrətini, torpağın altında yaşayan bir canlıda da, kainatın dərin qaranlıqlarındakı nəhəng qalaktikalarda da açıqca sərgiləyib göstərəndir.

İnsan, yerdə və göydə olan hər nəyi araşdırırsa araşdırsın, mütləq Allahın üstün və qüsursuz sənəti ilə qarşılaşacaq. Varlıqların heç biri, təsadüfən bir xüsusiyyət qazana bilməz, təsadüfən mövcud nizam və tarazlıqlarını qoruya bilməzlər. Bunların hamısı, üstün və sonsuz bir ağılın idarəsində və hakimiyyətindədir. Hər yerdə varlığını göstərən bu üstün ağıl, aləmlərin Rəbbi olan Uca Allaha aiddir.

Möhtəşəm bir incəlik: qarışqadakı sinir sistemi

Kiçik bir qarışqa təxminən 500.000 sinir hüceyrəsinə sahib böyük bir iman həqiqətidir. Demək olar ki, bütün məqsədi qida yığaraq həyatını davam etdirmək olan belə bir canlıda da Allah, kompleks quruluşu və üstün əlaqə sistemi ilə möcüzəvi bir sinir şəbəkəsi var etmişdir.

Bu fəvqəladə sistem sayəsində qarışqalar olduqca dəyişik əlaqələrdən istifadə edə bilirlər. Ovlarını tapmaqdan bir-birlərini izləməyə, yuvalarını qurmaqdan düşmənləriylə döyüşməyə qədər bir çox fəaliyyəti sahib olduqları bu xüsusi sinir şəbəkəsinin vəsiləsiylə reallaşdırırlar. Allahın özlərinə təqdim etmiş olduğu üstün təchizat sayəsində heç bir köməyə ehtiyac duymadan mükəmməl şəkildə həyatlarını davam etdirə bilirlər.

Halbuki, bir qarışqanın, sahib olduğu 500.000 sinir hüceyrəsindən xəbəri belə yoxdur. Bir qarışqanın yaşaması üçün bu əhatəli təchizatı nə bir insan ona təmin edə bilər, nə elm adamları, nə də təsadüf hadisələr... Darvinin nəzərdə tutduğu təsadüfi mutasiyalar, tək bir qarışqadakı bu möhtəşəm sistemin tək bir hüceyrəsini belə ortaya çıxara bilməzlər. Təsadüflər, bir canlının haradan nə hiss etməsi lazım olduğunu bilə bilməz, buna görə yeni bir bədən sistemi meydana gətirə bilməzlər. Təkamülçülərin qarşıya qoyduqları təkamül mexanizmləri, bu mövcud kompleks sistemə yalnız zərər gətirərlər. Bu xüsusi sistemin səbəbinin, şüursuz təsadüflər olması mümkün deyil.

Qarışqalar, öz bədənlərindəki əhatəli sinir şəbəkəsinə yaradıldıqları andan etibarən sahibdirlər. Çünki hər canlı kimi onlar da, hər incəlikdə və hər hadisədə böyüklüyünü göstərən Rəbbimizin əsəridir və hər an Onun idarəsindədirlər. Bütün varlıqlara can verən, onları dirildən və yaşadan Muhyi olan Allahdır və Uca sənəti, tək bir qarışqada belə ən mükəmməl şəkli ilə sərgilənmişdir.

Səmada bürclər qoyan və orada günəş və nurlu bir ay yaradan Allah nə qədər xeyirxahdır. Yada salmaq və şükür etmək istəyənlər üçün gecə ilə gündüzü bir-birinin ardınca gətirən Odur. (Furqan surəsi, 61–62)

Həyatın varlığının səbəbi olan təfərrüatlardan biri: Yer kürəsinin böyüklüyü

İnsan, ayağa qalxıb yeriməyə başladığında, üzərində nə yuxarı, nə də yerə doğru bir təzyiq hiss etməz. Oturmaq, getmək, qaçmaq son dərəcə normal hərəkətlərdir. Halbuki, ayağa qalxıb getdiyində, hətta kürsüsündə rahat oturarkən belə olduqca güclü cazibə qüvvəsinə qarşı müqavimət göstərir. Bu qüvvə elə bir nisbətə malikdir ki, insan, gündəlik həyatında göstərdiyi bu müqavimətin fərqində belə deyil.

Bunun ən əhəmiyyətli səbəbi Dünyanın böyüklüyüdür. Yer kürəsi əgər bir az daha kiçik olsaydı cazibə qüvvəsi çox zəifləyəcək və atmosfer Yerə çevrəsində saxlanıla bilinməyəcəkdi, dağılacaqdı. Biz də eynilə atmosfer kimi yer üzündə heç cür sabit dayana bilməyəcəkdik. Əgər Yer kürəsi daha böyük olsaydı, bu dəfə də cazibə qüvvəsi çox artacaq və bəzi zəhərli qazları da saxlayan atmosfer öldürücü hala gələcəkdi. Bizlər, bu zəhərli qazlardan qorunmağı bacarsaq belə, oturduğumuz yerdə ağırlaşacaq və hərəkət edə bilməyəcəkdik.

Ancaq belə bir problem heç bir zaman olmamışdır. Çünki Yer kürəsinin böyüklüyü, üzərində bizim yaşaya bilməyimizə imkan verəcək şəkildə olduqca xüsusi təyin olunmuş bir nisbətə malikdir.

İnsanın yaşaya bilməsi üçün bir araya gələn səbəblər, elə böyük bir həssaslığa malikdir ki, bunlardan birinin belə təsadüfən meydana gəlmiş olması mümkün deyil. Elm adamları Dünyadakı həyata əlverişli olan şərtlərin meydana gəlmə ehtimalını hesablamışlar və bunun 10 üstü 123 (10^{123})–də bir ehtimal olduğunu təyin etmişlər. ¹ Bu rəqəm, 10–un yanına 123 sıfırın gəlməsiylə olar və Yer həyata əlverişli bir mühitin təsadüfən meydana gəlməsinin qeyri-mümkünlüyünü açıqca elan edir.

Əlbəttə, Allah diləsə, yaratdığı bütün ulduz və planetləri həyata əlverişli edə bilərdi. Allah diləsə, yaratdığı insanların nə su içməyə, nə yemək yeməyə, nə müəyyən nisbətdəki xüsusi qazları tənəffüs etməyə, nə cazibə qüvvəsinə, nə də Günəşə ehtiyacı qalmazdı. Hər birini ayrı-ayrı yaradan Allah, diləsə heç birini bir-birindən asılı etməyə bilərdi. Ancaq yalnız həyat üçün belə saysız səbəb bir araya gəlmiş və bunlar bizləri heyrətə salan incəliklərə sahib olmuşlar. Bütün bunlar, hər

şeyi Allahın yaratdığı və hər an idarəsi altında tutduğu həqiqətini bir daha xatırladır, bizlərə Uca Allahın qüdrətini bir daha təqdir edib Ona yönəlmə imkanı verir.

Göylərin və yerin səltənəti Ona məxsusdur. O, Özünə oğul götürməmişdir və səltənətində də şəriki olan yoxdur. O, bütün şeyləri xəlq etmiş və onlara münasib bir biçim vermişdir. (Furqan surəsi, 2)

1. Roger Penrose, The Emperor's New Mind, 1989; Michael Denton, Nature's Destiny, The New York: The Free Press, 1998, səh. 9

Heyranlıq oyandıran insan gözündəki mükəmməl incəliklər

Əlinizdəki qələmə yalnız bir neçə saniyə baxarkən belə gözünüzdə yüz milyardlarla əməliyyat reallaşar. Gözünüzə gələn işıq şüaları buynuz qişadan, göz bəbəyindən və ardınca da mərcəkdən keçər. Buradakı işığa həssas hüceyrələr, işığı elektrik siqnallarına çevirər və sinir uclarına xəbərdarlıq göndərər. Retinaya çatan görünüş əslinə görə başıaşağı vəziyyətdə və tərs tərəfdədir. Ancaq beyin bunu yenidən şərh edərək görünüşün düz olmasını təmin edər. Hər iki gözdən də ayrı-ayrı görünüşlər, baxılan cismə aid bütün xüsusiyyətləri toplayar. Hər iki gözdən gələn bu görünüşləri beyin tək bir görünüş halında birləşdirər. Obyektin formasını, rəngini təyin edər və nə qədər uzaqlıqda olduğunu təyin edər. Bütün bu əməliyyatlar, saniyənin yalnız onda biri qədərlik qısa bir müddət içində reallaşar.

Siz kiçik bir nöqtəyə baxarkən də, böyük bir gəmini araşdırarkən də beyninizdə eyni əməliyyatlar reallaşır, baxdığınız cismin görünüşü retinadakı 1 mm-lik nöqtədə meydana gəlir. Nə əlinizdəki qələmin sizə yaxın olduğundan, nə də uzaqdakı bir gəminin qələmdən böyük olduğundan əmin ola bilməzsiniz. Hər birinin meydana gəldiyi yerin böyüklüyü eynidir. Amma baxdığınız hər şeydə bir məsafə hissi vardır. Siz, nəyin nə qədər uzaqlıqda olduğunu anlaya bilər, önünüzdəki masada dayanan stəkana tərəf uzanıb onu götürməkdə heç bir zaman çətinlik çəkməzsiniz. Göz kimi mükəmməl bir orqanı yaradan Allah, onu insanın təxəyyülü aşan incəliklərlə təchiz etmiş, beyinin qüsursuz mexanizmini də "bir obyekt olduğu yerdə, bütün təfərrüatlarıyla görə bilmək üçün" vəsilə etmişdir. Yer üzündəki bütün insanların sahib olduğu fəvqəladə komplekslikdəki gözlər, Allahın üstün bir əsəridir.

Yer üzündəki heç bir texnologiya gözün bacardığı əməliyyatları bacara bilməmişdir. Bu mükəmməl orqanın sirlərini anlaya bilmək üçün işlər daima davam edir, bizə necə rəngli bir dünya təqdim etdiyi anlamağa çalışılır. Əlbəttə, nə bir neçə sm böyüklüyündəki gözün, nə də görünüşün meydana gəldiyi millimetrlik bölgənin öz-özünə insan üçün rəngli bir dünya meydana gətirə bilmə gücləri ola bilməz. Çöldə var olan maddəni görən və beyində yenidən şərh edən ruhdur. İnsana Öz ruhundan üfləyərək görmə, qəbul etmə, hiss edib şərh etmə kimi qabiliyyətlər verən və bütün bunları fəvqəladə səbəblərə asılı edən Qadir olan

Allahdır. Yaradılan görünüş də, onu görən heyranlıq oyandırıcı gözlər və buna bağlı saysız sistem də Allah dilədiyi üçün mövcuddurlar və Onun diləməsiylə yaradılmışlar.

Beyindəki üstün xüsusiyyətli sinir hüceyrələri

Etdiyiniz hər hərəkət, düşündüyünüz, danışdığınız, hiss etdiyiniz hər şey beyinizdə meydana gəlir. Beyinizdə bunu təmin edən xəbərləşmə isə beyinə aid sinirlər, yəni neyronlar tərəfindən təmin edilir.

Bir neyronun orta hesabla, genişliyi 10 mikrondur. (Bir mikron millimetrin mində birinə bərabərdir). Neyronlar o qədər kiçikdirlər ki, orta ölçülər olan 50–si bu cümlənin sonundakı nöqtə işarəsinin içinə sığa bilər. Bir insan beyində orta hesabla 100 milyard neyron vardır. Əgər bu 100 milyard neyronu hər saniyə biri olmaq üzrə saymaq istəsəydik, o zaman bütün bu sayma əməliyyatı 3.171 il davam edərdi. Əgər bu 10 mikronluq 100 milyard neyronu tək bir xətt halına gətirə bilsəydik, bu uzunluq tam 1000 kilometr olardı. İnsanın bədən ağırlığının yalnız 2%–ni tutan bir orqanda belə uzun bir ünsiyyət şəbəkəsinin varlığı şübhəsiz xariqülədə bir möcüzədir. 1

Yer üzündəki süni xəbərləşmə şəbəkələrinin hamısını bir araya gətirsək, tək bir insan beyni içindəki qədər sistemli, kompleks, qüsursuz və sürətli bir sistemi əldə edə bilmərik. Etdiyimiz ən kiçik bir hərəkət üçün belə, bu xəbərləşmə şəbəkəsi müdhiş bir fəaliyyət göstərir. Gəlib–keçmiş, milyardlarla insanın hər biri, bu qüsursuz ünsiyyət şəbəkəsinə hələ ana bətnindəyəkən sahib olmuşdur. İnsan beyindəki bu üstün kompleks koordinasiya bənzər ola biləcək bir texnologiya yer üzündə yoxdur.

Bu mükəmməl sistemin yalnız kiçik bir parçası ziyan görsə, yalnız tək bir neyron yerinə yetirməsi lazım olan vəzifələri reallaşdırma bilməsə, bu vəziyyət beyində elektrik signalının zərər görməsinə və bu səbəbdən, duyğu və hiss itkilərinə yol açma bilər. Bu vəziyyətdə bu fəvqəladə həssas sistemdə təsadüfi bir əməliyyatın reallaşması beyin funksiyalarının böyük bir qismini, hətta hamısını funksiyasız hala gətirəcək. Bu həqiqət göstərir ki, hələ sərhədləri aydın olmayan bu bənzərsiz xəbərləşmə şəbəkəsinin, təkamülçülərin iddia etdikləri kimi təsadüfən meydana gəlməsi qeyri–mümkündür. İnsanın sahib olduğu bu fəvqəladə quruluş, yer üzündəki bütün canlı hüceyrələrini və onlara həyat verəcək vəsilələri yaradan, Cəlalət və Ululuq sahibi olan Allaha aiddir.

De: “Yer üzünü gəzib dolaşın və Allahın məxluqatı ilk dəfə necə yaratdığına baxın. Sonra Allah ölümləri dirildəcəkdir. Allah hər şeyə qadirdir. (Ənkəbut surəsi, 20)

1. <http://faculty.washington.edu/chudler/what.html>

Bütün varlıqların quruluş daşı olan möcüzəvi bir incəlik: Atom

Atomlar, bir canlı öldüyündə dağlar və başqa bir şeyin parçası olurlar. Artıq bir ağacı, bir bakteriyani və ya bir yağış damlasını meydana gətirmək üçün birlərindən ayrılmışlar. Hər şeyin ən fundamental quruluş daşını meydana gətirən atomlar, olduqca kiçikdirlər. Yarım milyon atom üst-üstə gəlsə, ancaq təkə bir tükün arxasına saxlana bilərlər. Buna əsasən, tək bir atomun böyüklüyünü xəyal edə bilmək demək olar ki, qeyri-mümkündür. Bunu anlama bilmək üçün belə bir müqayisə edə bilərik:

Millimetr, bu uzunluqda bir xətdir: "-". Bu xəttin min bərabər parçaya bölündüyünü xəyal edək. Bu parçalardan hər biri bir mikrondur. Mikroorqanizmlər məhz bu böyüklükdədirlər. Tipik bir infuzor tərlik təxminən 2 mikron böyüklüyündədir. Yəni, həqiqətən, çox kiçikdir. Bir damla su içində bu canlıni görmək istəsəniz damlanı böyüdərək diametrini, təxminən, 12 metr artırmaq məcburiyyətində qalarsınız. Amma eyni damladakı atomları görmək istədiyiniz təqdirdə damlanın diametrini 24 km-ə artırmanız lazımdır. Başqa sözlə atomlar, tam fərqli bir kiçiklik ölçüsündə olar. Atomların ölçüsünə enə bilmək üçün bu mikron dilimlərindən hər birini alıb qırparaq çox daha incə on min dilimə ayırmanız lazımdır. Atomun ölçüsü məhz budur: Bir mm-in on milyonda biri. Bu böyüklüyü də anlama bilmək üçün bu müqayisəni edə bilərik: Bir atomun bir millimetrlik xəttə nisbəti, bir parça kağızın "qalınlığının" Amerikanın ən yüksək binalarından Empire Statenin yüksəkliyinə olan nisbətiylə birdir. 1

Mövcud olan hər şeyi, Allahın diləməsiylə, bu möhtəşəm kiçiklikdəki atomlar meydana gətirər. Bu fəvqəladə kiçiklikdəki quruluş daşının isə 99.9999%-i boşluqdur. Atomların bir araya gəlib molekullar meydana gətirmələri üçün tək səbəb, 99.9999% boşluq xaricində qalan kütlə içində olduqca kiçik bir yer əhatə edən elektronlardır. Kainatın, günəşlərin, aslanların, dovşanların, dağların, göydələnlərin, təyyarələrin, insanın və digər hər şeyin meydana gəlmə səbəbi sadəcə budur.

Laboratoriyalarda öz hüceyrələrini, öz atomlarını araşdıran təkamülçü elm adamları üçün tək bir atomu meydana gətirə bilmə imkanı varmı? Əlbəttə, ola

bilməz. Elm adamları hələ atomaltı parçaların incəliklərini kəşf etməkdən uzaqdırlar. Bu vəziyyətdə, təxminən hamısı boşluq olan bir millimetrin on milyonda biri böyüklüyündəki parçalardan milyardlarla kilometrlik qalaktikalar yaradan Allahın Uca qüdrəti və yaratma sənəti ağılını istifadə edən hər insan üçün açıqdır.

Uca Allah, varlıqları "Ol" əmri ilə var edən, onlara möcüzəvi incəlikləri səbəb edəndir. Atomun səbəb qılındığı hər varlıq, yəni bu kainatdakı hər şey, bu xüsusi yaradılışa ən böyük dəlillərdəndir.

Göyləri və yeri haqq olaraq xəlq edən Odur. O: "Ol!" – dediyi gün hər şey olar. Onun Sözü haqdır. Sur üfürüləcəyi gün hökm yalnız Ona məxsus olacaqdır. Qeybi və aşkarı Bilən də Odur. O, Müdrkdir, hər şeydən Xəbərdardır. (Ənam surəsi, 73)

1. Hemen Her Şeyin Kısa Tarihi, Bill Bryson, Boyner Nəşrləri, 2003, səh.120

Yer üzündəki bitki müxtəlifliyinin səbəbi olan möcüzəvi bir incəlik: Toxum

Hər gün üzərinə basıb keçdiyimiz quru torpağın içindən müxtəlif gözəllikdə bitkilərin çıxması böyük bir möcüzədir. Bir bitkinin Günəşə doğru yönəlməsi, bütün güc və səyi ilə yuxarıya doğru uzanmağa çalışması, həmçinin, budaqlarının qalınlaşıb su və mineralları, cazibə qüvvəsinə baxmayaraq yuxarı daşıyacaq bir sistemə sahib olması heyranlıq oyandıran bir hadisədir. Bitkinin quru budaqlarından təzə yaşıl yarpaqların çıxmasında, yarpaqların arasından göz oxşayan rənglərdə və bənzərsiz qoxularda çiçəklərin meydana çıxmasında, bunun ardından dad, qoxu və fayda baxımından insan üçün xüsusi yaradılmış meyvələrin meydana gəlməsində həyəcan verici bir fəvqəladəlik vardır. Öz içində saysız kompleks sistemə sahib bitkidə reallaşan bütün bu möcüzələr üçün isə 1–2 sm diametrindəki bir toxumun səbəb qılınmış olması üstün bir sənətdir.

Bir bitkiyə aid olan hər məlumat, onu meydana gətirən kiçik bir toxumun içində gizlidir. Toxumlar aid olduqları bitkinin hər budağına, hər yarpağına, görünüşlərinin necə olacağına, xarici qabığının hansı rəngdə və qalınlıqda olacağına, qida və su daşıyan borularının genişliyinə, sayına, bitkinin uzunluğuna, meyvə verib–verməyəcəyinə, verəcəksə bu meyvələrin dadlarına, qoxularına, görünüşlərinə, rənglərinə dair –qısacası, bir bitkiylə əlaqədar ola biləcək– bütün məlumatlara sahibdirlər. Bu, Allahın tək bir kiçik toxum içinə yerləşdirdiyi fəvqəladə bir məlumatdır.

Təkamülçülər, yer üzündəki bütün canlı varlıqların xəyali təkamüllə meydana gəlməsi haqqında ssenari qururlar. Allahın üstün sənətini və Uca qüdrətini təqdir edə bilməz və bir canlının Allahın diləməsiylə sahib olduğu və daha bir çox təfərrüatı tapılmamış kompleksliklər ehtiva etdiyini hesab etməzlər. İnsanın, sahib olduğu şüur və imkanlarla belə tək bir meyvəni, tək bir yarpağı, tək bir toxumu meydana gətirə bilməyəcəyini görməməzlikdən gəlməyə çalışırlar. Halbuki, bu açıq bir həqiqətdir. Təkamülçülər yer üzündəki bütün məlumat və texnologiyayla belə, bitkinin tək bir canlı hüceyrəsini meydana gətirə bilmirlər. Bu yaradılışı davamlı reallaşdıran, aləmlər yaradan və bunların içində sənətini sərgiləyən Uca Allahdır. Onun elmi və sənəti hər yeri əhatə etmişdir. Üstün və güclü olan Allahın bənzərsiz əsərləri qarşısında təkamülçülər, daima məğlub olurlar.

Əkdiyinizi gördünüzmü? Onu siz bitirirsiniz, yoxsa Biz? Əgər Biz istəsəydik, onu bir saman çöpünə döndərər, siz də heyrətə gələrdiniz. (Vaqiə surəsi, 63–65)

Elektriki hiss edə bilən canlılardakı göz oxşayan təfərrüatlar

Canlıların istilik xaricində elektrik yayma xüsusiyyətləri də vardır. Bir canlıya yaxınlaşdığınızda yaydığı elektriki fərq edə bilməyiniz çətindir, çünki hava dielektrikdir. Bəhs olunan elektrikin hiss edilə bilməsi üçün keçirici bir mühit və bunu fərq edə biləcək xüsusi bir təchizat lazımdır. Təbii keçirici olan su və suda yaşayıb bədəndəki elektrik cərəyanından faydalanan bəzi canlılar buna bir nümunədir.

Suyun içində elektriki hiss edə bilən və bu hissə görə hərəkət edə bilən bir canlı çox təsirli bir duyğuya sahib olmuş olar. Köpək balıqları, bu əhəmiyyətli üstünlüyə sahibdirlər. Sudakı bütün titrəşmələri, suyun istiliyindəki dəyişmələri, duzluluq nisbətini və xüsusilə də hərəkət halındakı canlıların gətirib çıxardığı elektrik sahəsindəki kiçik dəyişiklikləri belə hiss edə bilirlər.

Köpək balıqlarının bədənlərində, içi jele dolu çoxlu sayda çuxur mövcuddur. "Lorenzo ampullaları" olaraq adlandırılan bu xüsusi orqanlar, mükəmməl bir elektrik qəbuledicisidirlər. Köpək balıqları və skatlar bu qəbuledicilərini istifadə edərək ovlarını tapırlar. Belə ki, köpək balıqları, bir voltun 20 milyardda biri böyüklüyündəki axınları belə hiss edə bilirlər. Bu böyük bir gücdür. Evlərdə olan batareyaları düşünün. Yalnız 1.5 voltluq olan bu batareyalardan ikisini dənizin içində bir-birindən 3000 kilometr uzağa qoyduğumuzda köpək balıqları bu batareyaların yaydığı axını hiss edəcəklər. 1

Bir canlının, yaşadığı mühitə uyğun və özü üçün həyati olan son dərəcə xüsusi bir sistemlə təchiz edilməsi, ancaq onu var edən, ehtiyaclarını və olduğu mühiti bilən və bütün bunları bir canlıda yaratmağa qadir olan Uca Qüdrətin diləməsi ilə mümkündür. Bu üstün Gücün sahibi, Alim və Əziz olan Allahdır.

Mən, Rəbbim və Rəbbiniz olan Allaha təvəkkül etdim. Elə bir canlı yoxdur ki, Allah onun kəkilindən tutmuş olmasın. Həqiqətən, Rəbbim ədalətlidir. (Hud surəsi, 56)

1. John Downer, Supernature, The Unseen Powers of Animals, Published by BBC Worldwide Mmm., London 1999, säh. 17

Bədənin nəzarət altında olmasına vəsilə olan əhəmiyyətli bir incəlik: Hipofiz vəzi

İnsan beynində təxminən 0.5 qram ağırlığında, göy noxud böyüklüyündə bir ət parçası var. Bu kiçik ət parçasına, Allahın diləməsiylə, bədəni idarə etmə və nəzarət etmə vəzifəsi verilmişdir. "Hipofiz vəzi" adı verilən bu orqan, yer üzünün ən kompleks, səhsiz və ən həyati idarəçisi olaraq yaradılmışdır. Səhsiz hormona vəzifələr paylayar, heç bir əxsama olmadan hər birinə nəzarət edər və mütləq hər biri üçün təyin olunmuş bir işi vardır.

Eyni anda başımızı və qollarımızı hərəkət etdirər, eşidər, görər, gülümsəyər, danışar və toxunarıq. Bizimlə danışılanları anlayar, zehnimizdə müxtəlif şərhlər edərik. Bizə gələn bütün hissələr və etdiyimiz bütün hərəkətlər, hormonların vəsiləsiylə reallaşır. Bərabər zamanda reallaşan yüzlərlə iş, əskiksiz və möhlətsiz olaraq hipofiz vəzinin idarəsi ilə yerinə yetirilər. Bir insan bədəninə hormonların bəzilərinin gec hərəkət etməsi, bəzilərinin də aldıqları mesajı çatdırmağı bacara bilmədikləri bir vəziyyət mümkün deyil. Qarşımızdakı adamın bizimlə danışdığını görərkən, ondan gələn səsi dəqiqələr sonra eşitdiyimiz və ya əlimiz qaynar su ilə yanarkən, yanma hissənin bizə heç bir zaman çatmadığı, bu səbəbdən biz bunu fərq edənə qədər əlimizdə ciddi bir yanmaq meydana gəldiyi bir vəziyyət, xüsusi xəstəlik vəziyyətləri istisna olmaqla, ehtimalla heç zaman mümkün olmamışdır. Çünki özü də zülal, su və yağdan ibarət olan 0.5 qram ağırlığındakı bir ət parçası olan hipofiz vəzi, bütün xəbərləşmələri qüsursuz reallaşdırmaq üçün vəzifələndirilmişdir. Onun yaradılması da, etdiyi işlərin idarəsi də ələmlərin Rəbbi olan Allaha aiddir.

Yer üzündəki hər varlığın hər etdiyi iş, ancaq Allahın diləməsiylədir. Heç bir varlığın özünə aid, Allahdan müstəqil bir gücü yoxdur. Allah dilədiyi təqdirdə, yaratdığı hər varlıqda Öz qüdrətini, gücünü və ucalığını dilədiyi şəkildə təcəlli etdirər. Həm bədənimizdə, həm də ətrafımızda gördüyümüz, görə bilməyib də məlumatına sahib olduğumuz hər şey, Allahın Uca varlığının bir təcəllisidir.

Budur sizin Rəbbiniz olan Allah. Ondən başqa ibadətə layiq olan məbud yoxdur. Hər şeyin Yaradıcısı Allahdır! Elə isə Ona ibadət edin! O, hər şeyi

Qoruyandır. Gözlər Onu dərk etmir. O isə gözləri dərk edir. O, Lətifdir, hər şeydən Xəbərdir. De: “Rəbbinizdən sizə göz qabağında olan dəlillər gəlmişdir. Kim onları görsə, xeyri onun özünə, kim kor olsa zərəri onun öz əleyhinə olar. Mən sizin üstünüzdə gözətçi deyiləm”. (Ənam surəsi, 102–104)

Qar üstündə yaşayan qütb ayılarını soyuqdan qoruyan mükəmməl incəlik

İnsan bədənində fəvqəladə sistemlər vardır. Necə işlədikləri, necə davamlı hərəkət etdikləri, problemlər qarşısında necə "tədbirlər" ala bildikləri və necə səhv etmədikləri həqiqi mənada heyranvericidir. Ancaq bu üstünlük yalnız insana verilmiş bir üstünlük deyil. Yer üzündəki bütün canlılar, nəhəng balinalardan qarışqalara, tək hüceyrəli evqlenalardan pələnglərə qədər hər biri, bir-birindən kiçik ya da böyük fərqlərə sahibdirlər, amma bənzər dərəcədə heyranlıq oyandıran təchizatlara sahibdirlər. Yer üzündəki bu fəvqəladəliyə şahid olan bir insanın, Allahın əsərlərini inkar edə bilməsi həqiqi mənada bir möcüzə, ayədə ifadə edildiyi kimi böyük bir cahillik xüsusiyyətidir:

Əgər Biz onlara mələkləri göndərsəydik, ölümlər də onlarla danışsaydı və hər şeyi onların qarşısına toplusaydıq, Allah istəməyincə, onlar iman gətirməzdilər. Lakin onların çoxu bunu bilmir. (Ənam surəsi, 111)

Məsələn, qütb ayıları bütün təchizatlarıyla buzlaqlarla örtülü soyuq mühitdə yaşamaq üçün yaradılmışlar. Bir qütb ayısı, ayaq barmaqlarının arasındakı oyuqlar sayəsində buz səthini vakuum təsiriylə asanlıqla qavrayar. Beləliklə, buz üzərində uzun məsafələri sürüşmədən rahatca gedə bilər. Barmaqlarının arasındakı ağa bənzər quruluş sayəsində isə, saatda 10 km sürətlə üzə bilər və 100 km kimi bir məsafəni heç dincəlmədən qət edə bilər. Sahib olduğu 5 cm qalınlığındakı xüsusi kürkünün ağ görünən tükləri əslində şəffafdır. Fiberoptik xüsusiyyətdəki bu tüklər istilik itkisinin qarşısını alarkən, günəş şüalarının istisini altdakı qara rəngli tükə qədər çatdırar. Kürkünün dərhal altında isə, yenə soyuqdan qoruyucu xüsusiyyətdə 10 cm qalınlığında bir yağ təbəqəsi vardır. Qütb ayısının kürkü üzümə də əlverişlidir. Suyun içində tüklər bir-birinə yapışaraq qoruyucu bir qalxan meydana gətirir və su keçirməz bir dalğıc paltarı funksiyası yerinə yetirir. Bütün bu xüsusiyyətlər sayəsində qütb ayısı, 37 dərəcəlik bədən istiliyini suyun içində və ya buzun üzərində mütləq qoruyar.

Saydığımız bütün bu xüsusiyyətlər, yer üzündəki bir canlının həyatını davam etdirə bilməsi üçün çox böyük əhəmiyyətə sahibdirlər. Yer üzündəki varlıqların çox

təfərrüatlı və qüsursuz strukturları, bunların təsadüfən meydana gələ bilməyəcəkləri, hətta bütün bunlara insanın belə güc çatdıra bilməyəcəyi həqiqətini açıq şəkildə ortaya qoyar. Hər şeyi qüsursuz yaradan Allahdır. Qütb ayısının soyuqdan qorunma sistemində də bu həqiqət açıqdır. Bu canlıyı buzlaqların içinə yerləşdirən də, onu bu şərtlərə görə qoruyucu təchizatlarda yaradan da Allahdır. Bu həqiqət insana davamlı olaraq, bütün varlıqların vəziyyətlərini və davranışlarını mütləq iradəsiylə təqdir edən, Müqtədir olan Allahın böyüklüyünü xatırladır.

Göylərdə və yerdə olanların hamısını O, sizin xidmətinizə vermişdir. Həqiqətən, bunda düşünən adamlar üçün dəlillər vardır. (Casiyə surəsi, 13)

Bir cüt gözdəki üstün təfərrüatlar

Bu sətirlərə baxdığınız anda gözünüzdən beyninizə saatda 500 km sürətlə bir elektrik cərəyanı irəliləməyə başlayar. Bu axın, 600 min sinir arasından hər hansı biri ilə beynə çatdırılır. Axın çatdırıldığında, siz də qarşınızdakı sətirləri oxumağa başlayarsınız.

Göz, 600 min sinirlə beynə bağlanır. Eyni anda 1.5 milyon mesaj alıb bunları nizamlayar və saatda 500 km-lik sürətlə beynə göndərar. Tək bir nöqtəyə baxdığınızda, əslində bir-birindən fərqli yüzlərlə təfərrüat görərsiniz. Göz, bunların hamısından gələn mesajları ayırd edər, hamısını qiymətləndirər və hər birini beynə çatdırar. Əlinizdəki kitab sizə olduqca yaxınkən, eyni anda arxa planda gördüyünüz mənzərə olduqca uzaqdır. Amma hər birini eyni dəqiqlikdə görərsiniz. Baxdığınız yerdəki tək bir təfərrüat belə diqqətdən qaçmaz, tək bir nöqtə belə bulanıq deyil. Qarşınızdakı mənzərə nə qədər çox təfərrüat ehtiva edərsə etsin, o mənzərə içində hərəkət edən kiçik bir qarışqanın belə görünüşü beyninizə mütləq çatar.

Heç bir kamera, heç bir televiziya bu dəqiqliyi təmin edə bilməmişdir. Heç bir texnologiya ilə göz vəsiləsiylə təmin edilən mükəmməlliyi və görüş sürətini əldə etmək mümkün deyil. İnsan, özünə doğuşdan verilmiş olan bu nemətdən məhrum qalsa, ətrafını təkrar görə bilmək üçün yenə bu qüsursuz sistemə ehtiyac duyacaq. Bu da, ancaq Allahın diləməsiylədir.

İnsan üçün, hələ ana bətnində kiçik bir embrion ikən yaradılmış bu xüsusi nemət, Saməd olan yəni Özünə hər an ehtiyac duyulan və Özündən hər an kömək gözlənilən Allahın bir ikramıdır.

De: “Sizi yaradan, sizə qulaq, göz və ürək verən Odur. Necə də az şükür edirsiniz!” (Mülk surəsi, 23)

Dadbilmə hüceyrələrindəki üstün incəlik

10 gün əvvəl dadıb bəyəndiyimiz bir yeməyin dadını xatırlaya bilərik. Bu yeməyi təkrar yesək, daha əvvəl aldığımız eyni dadı alar və eyni zövqü duyuruq. Çünki yeməyin dadı bizə tanışdır. Ancaq maraqlı olan, dilimizdə olan dad hüceyrələrinin 10 gün əvvəlkiylə eyni olmamasıdır.

Dad hüceyrələri, bədən istiliyindən olduqca çox və ya az qidalarla, turşulu qidalarla hər gün təmasda olurlar. İsti bir çay, buzlu bir meyvə şirəsi, tünd bir qəhvə və ya turş bir qreyfurt suyu onları müəyyən ölçüdə köhnəldər. Köhnələn və zamanla vəzifələrini tamamlayan dad hüceyrələrinin yerini almaq üçün dad tumurcuğunda yeni hüceyrələr yetkinləşər və köhnələrinin yerini alırlar.

İnsanın fərqi belə olmadığı bu əməliyyatlar o qədər sürətli reallaşar ki, bəzən axşam yeməyində istifadə etdiyimiz dad hüceyrələri nahardakılardan fərqlidir. Amma yenə də süfrədə yedikimiz yeməklərin dadlarını ilk dəfəki kimi qəbul etmərik. Heç bir zaman bir almanın ləzzətinə təəccüblənmərik. Çünki yeni yaranan hər hüceyrə, keçmişdəki hüceyrələrin sahib olduğu məlumatla təchiz edilir.

Bədənimizdəki bütün digər hüceyrələr də davamlı yenilənər, amma heç bir zaman burnumuzun görünüşü və ya saçımızın rəngində bir dəyişmə olmaz. Yeni hüceyrələr yerləşmələri lazım olan yeri səhvən bədənin hər hansı başqa bir yerində görünüş pozuntusuna səbəb olmazlar.

Ömrünü tamamlayan dad hüceyrələri əgər yenilənməsə, dad ala bilmək üçün edilə biləcək çox bir şey olmazdı. Yedikimiz şeyin ləzzətli bir yemək və ya bir taxta parçası olması bir şeyi dəyişdirməzdi. "Şirin" in nəyə bənzədiyini unudar, zəhərli və ya xarab bir yeməyin fərqi belə olmazdı. Çünki bu üstün funksiyaya və bu gözəl nemətə vəsilə olan, xüsusi olaraq yaradılmış dad hüceyrələridir. Onları mükəmməl bir yaddaş və üstün bir yenilənmə sistemi ilə yaradan isə, bütün varlıqların Yaradıcısı və hakimi olan Uca Allahdır. Bu və bunun kimi minlərlə nemət, qullarına qarşı yaxşılığı bol olan Allahın bir ikramıdır. Allah, qarşılıqsız bağışlayan və rəhməti bol olandır.

Göylərdəkilərin və yerdəkilərin hamısının sahibi olan Allaha həmd olsun! Axirətdə də həmd Ona məxsusdur. O, Müdrikdir, Xəbərdardır. (Səba surəsi, 1)

Sahib olduğumuz ən böyük nemətlərdən biri: Su

Yer üzünün 3/4-ünü, insan bədəninin isə təxminən 70%-ni su meydana gətirir. Su, insanın sahib olduğu hər hüceyrəyə girər, içindəki hər damarda gəzə bilər. 100 trilyon hüceyrənin hər birinə qida daşıyır, oksigen və enerji verir. Su, həyat üçün bənzəri olmayan bir nemətdir.

Bədənin həyatda qala bilməsi üçün bədənin hər yerini gəzə bilən qabiliyyətindəki su, əgər hal-hazırda olduğundan daha axıcı olsaydı, canlıların strukturları suyun korlayıcı təsiri ilə qarşılaşacaq və buna çox uzun bir müddət dözə bilməyəcəkdilər. Həssas molekulyar strukturların su tərəfindən dəstəklənməsi mümkün olmayacaq, canlı hüceyrəsinin son dərəcə narın olan quruluşu həyatını davam etdirə bilməyəcəkdə. Əgər su indikindən daha az axıcı olsaydı, zülal və fermentlər kimi makromolekulların və kiçik orqonoidlərin nizamlı hərəkətləri sona çatacaq, hüceyrə bölünməsi qeyri-mümkün hala gələcəkdə. Hüceyrənin bütün həyati fəaliyyətləri faktiki olaraq donacaqdı. Hüceyrələr bir-bir öləcək və nəticədə orqanizm üçün də ölüm qaçınılmaz olacaqdı.

Ən kiçik bir molekuldan okeanlardakı balinalara qədər yer üzündəki hər şey suya möhtac olaraq yaradılmışdır. Su isə, bütün yer üzünü, canlılar, canlı bədəni və bədənin içindəki ən kiçik molekula qədər hər şeyə fayda gətirə bilmək üçün çox xüsusi bir axıcılıq dəyəri ilə var edilmişdir. İnsan bədənindəki hüceyrələrə çata biləcək eyni xüsusiyyətlərdə bir başqa mayeni çıxarmaq günümüzdəki texnologiya ilə mümkün olmamışdır.

Allah, insanın yaratmağa gücünün çatmayacağı möhtəşəm təfərrüatları, insan üçün böyük bir ehtiyac halına gətirmiş və bolluq içində ona ikram etmişdir. Bunun hikmətlərindən biri, düşünüb qavraya bilən insanlara Allahın qüdrətini xatırlatmaq və verdiyi nemətlərə şükür etmələrini təmin etməkdir. İnsanı yaşadan ünsürlərdən yalnız birinin üzərində düşünmək, bütün varlıqlar üzərinə hakim olan Allahın böyüklüyünü təqdir edə bilmək üçün xüsusi vəsilədir.

Allah göydən yağmur yağdırıb onunla ölmüş yeri dirilti. Həqiqətən, bunda eşidən adamlar üçün dəlillər vardır. (Nəhl surəsi, 65)

İnsan beyni və sahib olduğu üstün enerji

Beyin, təxminən, 80% su, 10% yağ və 8% zülallardan meydana gəlir. Yerdə qalan hissəsini isə, karbonhidrat, duz və digər minerallar meydana gətirir. Beyindəki hər sinir, elektrokimyəvi siqnallar alaraq işləyər. Sinir şəbəkələri, çox saydakı əlaqələrini zəiflədərək və ya gücləndirərək xatirələri saxlayarlar. Və bunun nəticəsində də yaddaş meydana gəlir. Öyrəşmədiyi vəziyyətlərlə qarşılaşılması, məsələn, ilk dəfə baxılan bir portret, hüceyrələrin öz aralarında fərqli tənzimləmələrə girmələrinə səbəb olar. Əlaqədar sinirlər birdən əlaqələrini gücləndirər və qarşılaşılan vəziyyəti təyin etməyə çalışarlar. Yazılan məlumatlar, ikinci təcrübədə, əməliyyatın daha sürətli reallaşmasını təmin edər. Bu səbəbdən, eyni portretə ikinci dəfə baxıldığında portret artıq tanış gələcəkdir. Həyat boyu təkrarlanan proseslər, ümumi bir görünüş olaraq beyində saxlanar. Beyində yaddaşa yazılan hər an, 100 milyard sinirin saatda 400 km sürətlə etdiyi 1000–500.000 arasındakı əlaqə vəsiləsiylədir.

Bu müdhiş həcmə sahib olan beyin, sönmüş bir lampanı işıqlandıra biləcək qədər enerji istifadə edir. Bədən ağırlığının yalnız 1/50-i olan beyin, bədənin bütün oksigen və qlikoza ehtiyacının 1/5-ni istehlak edir. Beyin elə əhəmiyyətlidir ki, ürəkdən çıxan ilk qan ona göndərilir, hər hansı bir səbəblə bədəndə qalan az miqdarda qan isə, əvvəlcə onu həyatda tutmağa çalışır. Ürək, damarlar və bütün digər orqanlar, sanki bu həqiqəti bilirlər.

Beyində meydana gələ biləcək ən kiçik bir zədə, insanı şikəst buraxa bilər və ya öldürə bilər. Beyin elə həssasdır ki, elektrik siqnallarının tək bir sinirə çata bilməməsi, insana xarici dünyanı hiss etdirən duyğularından birini itirdə bilər. Beyindəki tək bir nöqtə belə təsadüfən meydana gələ bilməyəcək, təsadüfən dəyişə bilməyəcək qədər qüsursuz bir təchizat və təşkilata malikdir.

İnsan beynindəki bu mükəmməllik insana verilmiş böyük bir nemətdir. Bu böyük nemət, qullarına qarşı yaxşılığı çox olan (Bərr), qüsursuzca var edən (Bari) və qüdrət sahiblərinin üzərində olan (Mutəkəbbir) Allahın üstün yaratma sənətidir.

Sizə Öz dəlillərini göstərən və göydən ruzi nazil edən məhz Odur. Bundan ancaq Allaha üz tutanlar ibrət alarlar! (Mömin surəsi, 13)

Atomdakı heyranlıq oyandıran incəlik

Atom, nüvəsində bir–biri ilə yapışıq haldakı proton və neytronlar ilə nüvənin ətrafında sürətlə döən elektronlardan meydana gəlir. Nüvə, neytronun yüksüz olması və protonun müsbət yüklü olması səbəbiylə müsbət yüklüdür. Elektron isə, protonun daşdığı müsbət yük nisbətində mənfi yük daşıyır.

Əgər proton və elektronun elektrik yükləri bərabər olmasaydı kainatdakı bütün atomlar, protondakı çoxlu müsbət elektrik səbəbiylə, müsbət yüklü hala gələcək və bir–birlərini itələyəcəkdilər. Bunun nəticəsində isə insanlar da daxil olmaq üzrə yer üzündəki hər şey, bütün dənizlər, dağlar, Günəş sistemindəki bütün planetlər və kainatdakı bütün göy cisimləri eyni anda saysız parçaya ayrılıb yox olacaqdı.

İnsan sakit həyatı boyunca, nə bir–birini çəkməkdə olan atomaltı parçacıqlarının, nə nüvə ətrafında sürətlə döən elektronların, nə də bunların içindəki həssas tarazlıq və güclərin fərqiindədir. Bir atomun, ayrılan ən kiçik parçasında belə elə nəfəs kəsici təfərrüatlar vardır ki, bütün bunları insandan, insanın bildiyi hər cür dünyəvi gücdən çox daha böyük bir gücün, mütləq iradə sahibi olan Allahın var edib yaratdığı açıqdır.

İnsan, olduqca həssas və incəliklərlə dolu bir sistemin içində yaşamasına baxmayaraq, heç bir zaman çətinlik və narahatlıq içində deyil, çünki bu həssas sistem qüsursuz şəkildə yaradılmışdır. Buna baxmayaraq, insanların əksəriyyəti sahib olduğu bu nemətlərin fərqiində deyil. Əgər bu nemətlərdən biri əlindən alınsa, insan o zaman nə qədər aciz olduğunu və o günə qədər böyük bir rəhmətlə əhatə edildiyini anlaya bilər. Ancaq imtahan olaraq yaradılan dünya həyatında əhəmiyyətli olan, insanın nemət və rəhmət içindəyəkən şüküredici olması, Allaha yönəlməsidir. Bu dünya həyatının yaradılma məqsədlərindən biri, hansı insanların nemətləri haqqıyla təqdir edə biləcəyini, hansılarının qəflət içində nankorluq edəcəyini təyin etməkdir. Aqlını istifadə edən və iman edən bir insan, bütün bu nemətləri Uca Allahın xaricində bir gücün verə bilməyəcəyini bilməsi və bunu davamlı olaraq təfəkkür etməsi lazımdır.

Məgər kafirlər göylərlə yer bir olduğu zaman Bizim onları bir-birindən araladığımızı, hər bir canlıyı sudan yaratdığımızı görmürlərmi? Yenədəmi inanmırlar? (Ənbiya surəsi, 30)

Möhtəşəm istilik reseptorlarını istifadə edən ağcaqanadlar

Ətrafda bir canlının varlığını anlama bilmək üçün o canlının istilik yayması ağcaqanadlar üçün kifayətdir. Çünki ağcaqanadlar olduqca həssas istilik reseptorlarına sahibdirlər. Ətraflarındakı hər şeyi istiliklərinə görə fərqli rənglərdə qəbul edirlər. Bu qəbuletmə işığına bağlı olmadığı üçün bir ağcaqanad üçün qaranlıq bir otaqda qan damarlarını seçə bilmək heç də çətin deyil. Ağcaqanadın istilik reseptorları 0.05 C dərəcə qədər kiçiklikdəki istilik fərqliliklərini belə hissə edə biləcək qədər həssasdır. 1

İnsan, belə bir qabiliyyətə sahib deyil. Allah bu üstün qabiliyyəti, insandan dəfələrlə kiçik bir ağcaqanada vermiş və bununla istiqamət tapmasını, özünə yemək təmin etməsini və təhlükələrdən qorunmasını təmin etmişdir. Böyüklüyü 1 smi belə olmayan bir canlıda bu üstün qəbuletmə sistemini var edəcək Allahdan başqa heç bir güc yoxdur. Yer üzündə, istiliyə görə hərəkət edə biləcək belə kiçik və qüsursuz bir mexanizm meydana gətirib sonra ona can verə biləcək heç bir iradə yoxdur. Bunun, kor təsadüflərin bir əsəri olaraq öz-özünə inkişaf etmiş olduğunu iddia etmək isə şübhəsiz son dərəcə məntiqsizdir.

Qərəzsiz düşünə bilən məntiqli hər insan, hər hansı bir təsadüfə hadisənin nəinki mükəmməl quruluşdakı kompleks sistemləri meydana gətirmək, əksinə onu məhv edib dağıdacağını bilir. Bu həqiqət açıq-aşkar ortadadır. Ağcaqanadda üstün xüsusiyyətli istilik qəbuletmə sistemini yaradan, hər şeyə şəkil və surət verən, onları hər an idarəsi altında tutub nəzarət edən, aləmlərin Rəbbi olan Uca Allahdır.

Göylərdə və yerdə nə varsa, Allaha məxsusdur. Biz sizdən əvvəl Kitab verilənlərə də, sizə də Allahdan qorxmanızı buyurduq. Əgər Allaha küfr etsəniz, bilin ki, göylərdə və yerdə nə varsa, Allaha məxsusdur. Allah Zəngindir, Tərifəlayiqdir. (Nisa surəsi, 131)

1. http://www.colostate.edu/Depts/Entomology/courses/en507/papers_1997/roachell.html

Yüksək yaddaşıyla suvaq quşu

Bu zamana qədər təsbit edilmiş yaddaşı ən güclü quş, suvaq quşudur. Bu quş, Şimali Amerikada böyük qayalıq dağların ətrafında və Böyük Kanyonda yaşayır. Qida maddəsi isə şam fıstığıdır. Ancaq bu fıstıqlar, yalnız sentyabr ayının bir neçə həftəsində yeyilməli vəziyyətdədirlər. Bu səbəbdən, quşun digər zamanlar üçün fıstıqları saxlaması lazımdır. Bunun üçün yer təyin edər. Şam ağacları ilə quşun fıstıqları saxlamaq üçün təyin etdiyi yer arasında bəzən 20 km-i aşan uzaqlıqlar olur. Suvaq quşu, şamlardan yığdığı fıstıqları, saxlamaq məqsədiylə təyin etdiyi yerlərə basdırmağa başlayar. Fıstığı tək hərəkətlə sərt torpağın içinə soxar və bəzən də işarə üçün üzərinə bir daş buraxar. Hərəkətli keçən 3 həftə boyunca suvaq quşu davamlı olaraq fıstıq toplayar. Uçduğu sırada yerin şəkillərini, baş çəkdiyi ağacları, qaya yamaclarını möcüzəvi şəkildə xatırlayar və bunları başında canlandırıdığı xəritəyə əlavə edər. Suvaq quşunun, bu qısa və məhsuldar dövr boyunca Böyük Kanyonun yüzlərlə kilometrlik sahəsinə paylayaraq basdırdığı 100 min fıstığın yerini əzbərləməsi lazımdır.

Suvaq quşu, önündəki aylar boyunca bəslənə bilmək üçün əzbərlədiyi xəritəyə ehtiyac duyacaq. Əgər basdırdığı fıstıqların harada olduğunu xatırlaya bilməzsə, həyatda qala bilməz. İşarələri bir fotosəkil şəklində xatırlaması da çətindir, çünki qar mənzərəni dəyişdirmişdir. Bu səbəbdən, buraxdığı işarələr də yox olmuşdur. Amma bu vəziyyət, quşu çaşdırmaz. Basdırdığı təxminən 100 min fıstığın 90%-ni tapar. 1

Bir quşun, yeməsi lazım olan qidanın ilin müəyyən bir dövründə sona çatacağını, bu səbəblə, həyatda qalması üçün bunları saxlaması lazım olduğunu bilməsi, şübhəsiz, qeyri-mümkündür. Ona, qida maddəsini, qış üçün müəyyən yerlərə basdırması lazım olduğu öyrədilməmişdir. 100 min fıstığı basdırdığı yerləri tək-tək ağılında saxlaması lazım olduğunu bilməsi mümkün deyil. Ancaq bu canlı, bunların hamısını mükəmməl şəkildə edər. Çünki yer üzündəki hər varlıq kimi o da Allahın ilhamıyla hərəkət edər. Bir il boyunca, haqqında heç bir əlamət olmayan minlərlə fıstığı heç çətinlik çəkmədən tapa bilməsi üçün ona bütün bunları

etməsinə ilham edən, onu yaradıb var edən Allahın qorumasına və köməyinə ehtiyacı vardır.

Yaratdığı varlıqlar üzərində qoruyucu olan və onlara sərhədsiz olaraq, hesabsızca və bilinmə bilməyəcək yerlərdən davamlı olaraq ruzi verən Allahın yaratması gözlər önündədir. Kiçik bir quşda sərgilənən bu incəlik, Allahın böyüklüyünü və Ucalığını bir daha da ən gözəl şəkli ilə sərgiləmişdir.

Neçə-neçə canlılar vardır ki, ruzisini öz yanında daşıya bilmir. Onların da, sizin də ruzinizi Allah verir. O, Eşidəndir, Biləndir. (Ənkəbut surəsi, 60)

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Clark's_Nutcracker

Bizə nemət olaraq verilmiş heyranlıq oyandıran bir incəlik: Dəri

Bizə düzgün bir görünüş verən, bədənimizin içində baş verən fəvqəladə hərəkətliliyi gizləyən və xarici dünya ilə əlaqəmizi təmin edən ən əhəmiyyətli duyğulardan birini, "hiss etməyi" təmin edən qüsursuz bir örtükdür dəri. İçində qəbuledici sinirlər, qan dövranı kanalları, ventilyasiya sistemləri, istilik və nəm nizamlayıcıları kimi sayısız faktor vəzifə yerinə yetirər. Dəri; həm möhkəm, həm də elastikdir. Başqa sözlə, bir yerdə olması demək olar ki, mümkün olmayan iki xüsusiyyətə eyni zamanda sahibdir.

Dəri, bədəndə 2 m²-lik bir sahəni örtər və ağırlığı 3 kq-dır. Dəri hüceyrələri orta hesabla, bir həftə yaşayrlar. Sonra ölər və yenilənərlər. İnsanın həyatı boyunca 20 kq dəri hüceyrəsi istehsal edilər. Dərinin hər sm²-də təmasları qəbul etməyi təmin edən və olduqları yerə görə müxtəlif vəzifələr boynuna götürən duyğu hüceyrələri var. Məsələn, qaynar suya əliniz dəydiyində, qəbuledicilər dövrəyə girər və ilk olaraq istini sonra da ağrını hiss etməyinizi təmin edərlər. Dərinin üzərindəki qəbuledicilərin 30.000-ü istiliyi hiss edərkən, 3.500.000-ü də ağrını hiss edər.

Dəri, bir insanı bütünlüklə əhatə edən mükəmməl bir örtükdür.

Xarici faktorlardan mənfi təsirlənməyən, müdhiş bir elastikliyə sahib olan, hər mm^2 –sindən bədəndəki sinirlərə, oradan da beyinə məlumat çatdırma bilən, davamlı olaraq yenilənən, sinir və damar şəbəkəsindən yaranan bir insanın surətini mükəmməl edən bu xüsusi əsər, açıq şəkildə bir möcüzədir. Allah bu möcüzəni hər insanda yaradar. Allah, bu möcüzənin ən kiçik parçasına belə hiss verər. Allah bu möcüzəni o qədər qüsursuz yaratmışdır ki, günümüzdəki texnologiya ilə bu cür bənzərinin yaradılması qeyri–mümkündür.

Allah yaratdığı bu qüsursuz örtük ilə bizləri qoruyar, bizlərə toxunma nemətini verər və bizlərə gözəl surətlər bağışlayar. Bu mükəmməl nemət və qüsursuz incəlik, Allahın üstün elmi ilə insanda xüsusi olaraq yaradılmış və ikram edilmişdir.

Sizin üçün yeri məskən, göyü də tavan edən, sizə surət verib surətlərinizi gözəl şəkllə salan, sizə pak nemətlərdən ruzi verən Allahdır. Budur sizin Rəbbiniz olan Allah. Aləmlərin Rəbbi olan Allah nə qədər xeyirxahdır! (Mömin surəsi, 64)

Hüceyrənin içindəki ən fundamental incəlik: Zülal

Hüceyrənin quruluş daşlarından olan zülal, amin turşularının sıralı düzülməsi nəticəsində meydana gəlir. Bir zülalın meydana gəlməsi üçün bir çox əsas şərt vardır. Bunlardan bəziləri:

Amin turşularının peptid rabitəsi adı verilən olduqca xüsusi bir rabitə ilə bağlanmaları,

Hamısının "sol–əlli" olması,

Və xüsusi bir düzülüş ilə bir araya gəlmələri lazım olduğudur.

100 amin turşusu uzunluğundakı kiçik bir zülal zəncirində belə bütün amin turşularının təsadüf əsəri sol–əlli olması, yenə təsadüf əsəri xüsusi təyin olunmuş bir sıralama ilə bir araya gəlməsi, üstəlik yenə təsadüfi olaraq bir–birinə peptid rabitəsi ilə bağlanmış olması heç bir şəkildə mümkün deyil. Bu ehtimalların heç

birinin təsadüfən mümkün ola bilməyəcəyini görən elm adamları bu mövzuda bir hesablamaya etmişlər və belə bir ehtimalın təxminən 10^{190} -da olduğunu təsbit etmişlər. (Bu ədəd 10 rəqəminin yanına 190 sıfır gəlməsiylə meydana gələr). Belə bir ehtimalın reallaşa bilməsi üçün Dünyanın yaşı qədər uzun bir müddət verilsə belə, bu zülalın təsadüflərin əsəri olaraq meydana gəlməsi qeyri-mümkündür. Necə ki, riyazi olaraq da 10^{50} -də bir ehtimalın "sıfır" olaraq qəbul edildiyini də göz qarşısına gətirdiyimizdə, bu həqiqət çox daha açıq bir şəkildə ortaya çıxar. Çünki 10^{190} rəqəmi, təxminən 4 dənə 10^{50} rəqəmindən meydana gəlir. ($10^{50} \cdot 10^{50} \cdot 10^{50} \cdot 10^{40} = 10^{190}$)

Zülallar, hüceyrələrin həm inşaat vəsaitini, həm də çox mürəkkəb maşınlarını meydana gətirərlər. Bütün bədəninizin, daha geniş bir ifadəylə bütün canlılığın təməlidirlər. Tək bir zülalın öz-özünə, təsadüflərin əsəri olaraq meydana gəlmə ehtimalı qeyri-mümkün ikən, bu mükəmməl quruluşun hüceyrənin təməlini meydana gətirməsi, bu qədər çox zülalın bir araya gəlib, davamlı olaraq yenidən istehsal olması, təkamül nəzəriyyəsini təməlindən etibarsız edən olduqca əhəmiyyətli bir həqiqətdir.

Allah, öz-özünə meydana gəlməsi qeyri-mümkün olan bu mükəmməl xammalı insanlara tanıdaraq Öz yaratma sənətinin üstünlüyünü göstərir. İnsan, onu meydana gətirən saysız zülalın varlığını yalnız bir neçə saniyə düşünərək, Allahın hər an bir möcüzə yaratmaqda olduğu həqiqətini bütün açıqlığıyla görə bilər. Ona verilmiş bu böyük nemət qarşılığında isə yalnız şükür edici olması lazımdır.

Hər kəs onların, Rəbbinin göndərdiklərini necə təbliğ etdiyini bilsin. Allah onların nə etdiklərini nəzarəti altında saxlayır və hər şeyi ayrı-ayrılıqda hesaba alır". (Cin surəsi, 28)

Qüsursuz təmizləmə sistemi: Böyrəklər

Yalnız 10 sm böyüklüyündə bir maşın icad etmək və bunun içində qan, su və digər mayeləri tam olaraq təmizləyə biləcək bir sistem qurmaq olduqca çətinidir. Təmizləmə işi üçün bir təsis lazımdır. Təxminən, 10 sm-lik bir sahə içində bunu bacarmaq isə həm əməliyyatın reallaşması, həm də nəticələri baxımından kafi olmaya bilər. Su və ya digər mayələrin təmizlənməsi bəlkə də, bacarıla bilər, amma insan üçün lazımlı olan təmiz qanın təmin edilməsi, belə kiçik bir cihazla hələ bacarılmamışdır.

Amma bu bir həqiqətdir ki, dünyadakı insanların hamısı, əslində bu xüsusi təmizləmə sisteminin mükəmməl bir nümunəsinə sahibdirlər. İnsanın sahib olduğu böyrəklər, təxminən 10 sm böyüklüyündə, 100 qram ağırlığındadır. Bədəniniz, təxminən 1 milyondan çox mikro təmizləmə təsisini bu 10 sm içində saxlayır. Sizə həyat verib hər şeyi daşıyan qan, bu mikro təmizləmə təsislərində davamlı olaraq təmizlənir. Bütün hüceyrə və toxumalarınıza çatan suyun da sıxlığını nizamlayar. Böyrəklər, toxumalarınızda olan maye miqdarını və bu mayenin sıxlığını bilir, bədəndə lazımlı tənzimləmələri edir və Allahın diləməsiylə həyatınızı problemsiz davam etdirmənizə vəsilə olurlar.

Böyrəklər vəzifəsini yerinə yetirmədiyində isə necə bir vəziyyət baş verəcəyini hər kəs az-çox bilir. Nəhəng maşınlarla həftədə bir neçə dəfə reallaşdırılan diyaliz əməliyyatı yeni bir böyrək nəql edilənə qədər xəstə üçün ağır bir həldir. Cihazın qeyri-kafi qaldığı anda isə ölüm reallaşar. Bu fəvqəladə təmizləmə təsisinin əhəmiyyətini və möcüzəvi istiqamətini görə bilmək üçün şübhəsiz bu nümunə kifayətdir. Bu mükəmməl orqan hələ təqlid belə edilə bilməmişkən, təkamülçülər tərəfindən bunun təsadüflərlə ortaya çıxdığının qarşıya qoyulması şübhəsiz son dərəcə məntiqsiz və dəlilsiz bir iddiadır.

Bu sistem, şübhəsiz, fəvqəladədir və təsadüfən meydana gələ bilməyəcək qədər çox incəlik və qüsursuzluq ehtiva edir. Çünki bu sistem, insanı qüsursuz bir mükəmməllik içində yaradan Allahın sənətini təmsil edir. Bir insanın Allahın böyüklüyünü görüb iman edə bilməsi üçün sahib olduğumuz bu orqan başlı-başına kifayətdir.

O sizə istədiyiniz hər şeydən vermişdir. Əgər Allahın nemətlərini sayacaq olsanız, onları sayıb qurtara bilməzsiniz. Həqiqətən, insan çox zalım, çox nankordur. (İbrahim surəsi, 34)

Buzun altında həyata imkan verən üstün incəlik

Suyun niyə şəffaf rəngdə olduğu, qumun necə də şəffaf bir şüşə halına gəlib həyatımızın ən əhəmiyyətli parçalarından birini meydana gətirdiyi və ya nəhəng bir gəminin hansı səbəblə suya batmadan okeanlar üzərində seyr etdiyi, bəlkə də üzərində çox da düşünülməyən mövzulardır. Bütün bunlara həyat boyunca elə alışılmışdır ki, qum yüksək istilikdə şüşə halına çevrilməsə, həyatın necə bir hal alacağı bəlkə də kimsənin ağına gəlməmişdir. Halbuki, həyatdakı böyük əhəmiyyətə sahib bir çox incəlik üzərində bir az düşünmək, hər birinin bənzər və bəzən də həyati təfərrüatlarla təchiz edildiyini göstərəcək.

Bu incəliklərdən biri də sudur. Bir stəkan su sıfır dərəcədən aşağı bir dərəcədə gözlədildiyində buz halına gələcəkdir. Suyun buz halına çevrilməsi, həyatımızdakı təbii hadisələrdən biridir. Ancaq suyun buz halına gəlməsinin ardındakı incəliklər, bilinən fizika qanunlarının xaricindədir. Allahın xüsusi bir məqsəd üzrə yaratdığı sudakı xüsusi incəliklər, Dünya üzərindəki həyatın səbəblərindən birini meydana gətirər.

Bilinən bütün maddələr istilikləri düşdükcə büzüşürlər. Bunlara mayelər də daxildir. Mayelər, büzüşüb həcm itirdiklərində sıxlıqları artar və beləcə mayenin soyuq olan qisimləri daha ağır hala gələr. Buna görə maddənin bərk halı, maye halına görə daim daha ağırdır. Buna bir poladın maye və bərk hallarını nümunə olaraq verə bilərik. Amma su bilinən bütün mayələrin əksinə müəyyən bir istiliyə (+4°C–yə) düşənə qədər büzüşər, amma sonra birdən–birə genləşməyə başlayar. Donduğunda isə daha da genləşər. Bu səbəblə, suyun bərk halı, maye halından daha yüngüldür. Yəni buz, əslində "normal" fizika qaydalarına görə suyun dibinə batması lazımkən, su üstündə üzər. Məhz bu səbəblə bəzən dəniz və göl səthlərinin alt qismi, canlı həyatın yaşamasına imkan verən +4 dərəcəlik sularla əhatəlidir. Əgər bu xüsusiyyət olmasa, yəni buz suyun üzərində üzməsə, dünya

üzərindəki suyun çox böyük bir hissəsi tamamilə donacaq, göllərdə və dənizlərdə həyat qalmayacaq, ekoloji tarazlıq tamamilə pozulacaq və bu vəziyyət zamanla bütün canlılığın sona çatmasına səbəb olacaq.

Suya xüsusi olaraq verilmiş bu üstünlük, insana nemət olaraq təqdim edilmiş əhəmiyyətli bir incəlikdir. Ona belə bir fərqlilik verilmiş olması və bununla verilən mesajı anlaya bilmək, insanı, Allahın yaratdığı nemətlərə qarşı daha həssas hala gətirmək üçün çox əhəmiyyətlidir. Əlbəttə, fizika qanunlarının hər biri də Allahın yaratdığı səbəblərdir. Ancaq, şübhəsiz, Allah diləsə səbəbsiz yaradar, heç bir şeyi heç bir qanuna və ya qaydaya asılı etməyə bilərdi. Allah, buna müqtədir olduğunu bizim üçün həyatı olan təfərrüatlarla göstərir. Allahın bu üstün incəlik sənəti yer üzünün hər nöqtəsində hakim olan bir həqiqətdir.

Heç yaradan da yarada bilməyən kimi ola bilərmə? Düşünüb ibrət götürməyəcəksinizmi? Əgər Allahın nemətlərini saymalı olsanız, onları sayıb qurtara bilməzsiniz. Həqiqətən, Allah Bağışlayandır, Rəhmlidir. (Nəhl surəsi, 17–18)

Bədəndəki xüsusi təmizləmə şöbəsi

İnsan bədənində, hüceyrələr davamlı olaraq bəslənər, çoxalar və ölərlər. Bunun nəzarəti bədəndə mükəmməl şəkildə reallaşar. Çünki hüceyrə, özünü artırma biləcək, bəsləyə biləcək və yox edə biləcək xüsusi təchizatlarla birlikdə yaradılmışdır.

Bədəndə zamanla ölən hüceyrələrin, hər hansı bir yolla ortadan qaldırılıb təmizlənməsi lazımdır. Hüceyrələrin yox edilmələri lazım olduğunda, öz-özlərini ortadan qaldıran bir sıra zülalları vardır. Hüceyrə bədən üçün faydalı və işlək vəziyyətdəyənkən, bu zülalları əsla dövrəyə salmaz. Ancaq yaşlandığı, xəstələndiyi, işə yaramaz və ya bədxassəli bir hala çevrildiyində öldürücü zülallar həll edilərlər, təsirli hala gələr və hüceyrəni öldürərlər.

Hüceyrənin Allahın diləməsiylə tam zamanında və yerində tədbir görməsi çox böyük bir nemətdir. Bu vəsiləylə bədəndə sağlam hüceyrələr varlıqlarını davam etdirərkən, xəstə və yaşlı hüceyrələr davamlı olaraq yox edirlər. Bədən daim sağlam qalır, ölən hüceyrələr böyük bir sürətlə yenilənir.

İnsanın həyatda qala bilməsi üçün olduqca çox sayda ünsürün bir araya gəlməsi lazımdır. Amma insan heç bir zaman bu ünsürlərin və bunların arasındakı mükəmməl nəzarətin fərqiində olmaz. Bədəndə, nə vaxt hüceyrə istehsalı lazım olduğu, nə vaxt hüceyrənin yox edilməsi lazım olduğu, insanın iradəsi və məlumatı xaricində qüsursuz bir planlaşdırma və nizam içində işləyər. Bunun səbəbi bütün bu nəzarət və idarənin, bütün bunları yaradan Allaha aid olmasıdır.

İnsana təqdim edilən nemətlərin hər birinin xüsusi bir məqsədi olduğunu unutmamaq olduqca əhəmiyyətlidir. İnsan, hər şeyin bir səbəb ilə və qüsursuz bir sistem daxilində yaradıldığını və özünə bir nemət olaraq verildiyini dərin düşündüyündə, Allahın üstün qüdrətini daha yaxşı qavraya bilər. Ətrafındakı həqiqətləri və gözəllikləri daha yaxşı görə bilər. Özünü əhatə edən həqiqət, sahib olduğu hər şeyi sonsuz güc sahibi Allahın yaratdığı və Öz idarəsində tutmaqda olduğu həqiqətidir. İnsanın üzərində Allahın rəhməti çox böyükdür.

Əgər Allahın sizə lütfü və mərhəməti olmasaydı, Allah Şəfqətli və Rəhmli olmasaydı nə edərdiniz? (Nur surəsi, 20)

Qüsursuz bir xəbərləşmə şəbəkəsi: Beyin

Bir yerə baxdığımızda, bir şey düşündüyümüzə və ya bir qoxu hiss etdiyimizdə, beynimizdə bir hərəkətlənmə başlayar. Əlaqədar sinirlər bir elektrik cərəyanı vəsiləsiylə gələn mesajları şərh edər. Bir stəkana baxdığımızda, onun stəkan olduğunu anlamağımızın səbəbi beyindəki sinirlərin onu "stəkan" olaraq şərh etməsidir.

Bir şeyi düşünüyümüz əsnada beynimizdə olanlar sinirlərin bir-biriləriylə koordinasiya qurmaları və bir-birlərinin üzərindən elektrik cərəyanlarını keçirmələridir. Qarşımızdakı stəkanın görünüşünün beynimizdə meydana gəldiyini

zənn edərik. Halbuki, stəkandan gələn görünüş beynimizə yalnız bir elektrik signalı şəklində çatmışdır və zülmət qaranlıq beyində stəkanın görünüşündən ən kiçik bir iz yoxdur. Düşünməyimiz, iyləməyimiz, görməyimiz, qısacası xarici dünyanı qəbul etməyimiz üçün verilmiş olan səbəblər, sinir hüceyrələri arasındakı əməliyyatlardır. Bu həqiqət qarşısında, 10 milyard sinir hüceyrəsinin beyinin içində diqqətlə yerləşdirilmiş olması və bizimlə əlaqədar hər şeyin idarəsinə vəsilə olmaları, həmçinin, bizlərə rəngli bir dünya təqdim etmələri, əlbəttə, böyük bir möcüzədir. Bu böyük möcüzənin sahibi Uca Allahdır. Şübhəsiz, insan heç bir şey deyilkən onu yoxdan yaradan Allah üçün bütün bu səbəbləri yaratmaq çox asandır.

Beyinin sahib olduğu sistem, hələ başa düşülməyə çalışılan əhəmiyyətli bir sirdir. Hələ insan bunu anlamağa güc çatdıra bilməmişkən və sistemin məcmusu üstün bir yaradılışı isbat etməkdə ikən, kor təsadüflərin bir yaradıcı gücü olduğuna ehtimal vermək böyük bir cəhalətdir. Allah, rəhməti ilə, yaratdığı varlıqları vəsilə edərək insanlara Öz Ucalığını və üstün yaratma sənətini davamlı olaraq xatırladır. Bütün bunları görüb anlaya bilən iman sahibləri, dünyada da, axirətdə də qurtuluşa çatanlardır.

Göylərdə və yerdə olan hər kəs ehtiyacı olan şeyi Ondan diləyir. O hər gün bir işdədir. Elə isə Rəbbinizin hansı nemətlərini yalan sayırsınız? (Rəhman surəsi, 30)

Ağ köpək balıqlarının gözlərindəki üstün incəlik

Ağ köpək balıqları ovlarını gözləri ilə izləyərək tutarlar. İsti mərcan qayalıqlarında gəzişərkən bu canlılar üçün heç bir problem yoxdur. Ovlarını asanlıqla görürlər. Ancaq sərin okeanların ağ köpək balıqları üçün bir problem meydana gətirməsi lazımdır. Çünki ümumiyyətlə, soyuq su kimyəvi əməliyyatları yavaşladıcı bir təsirə malikdir. Bu səbəbdən, köpək balığının gözlərinin də soyuq okean sularında, sürətlə hərəkət edən ovları izləməkdə çətinlik çəkməsi lazımdır.

İndiyə qədər dəfələrlə gördüyümüz kimi bu nümunədə də Allah canlının qarşı-qarşıya qalacağı bu çətin mühitdə bənzərsiz və heyranlıq oyandıran bir həll yaratmışdır. Ağ köpək balıqlarının gözləri özləri kimi soyuqqanlı deyil. Bu növdə, bədən əzələlərinin istiliyi birbaşa gözlərə köçürülür. Bunun sayəsində, bəhs edilən canlılar ən sürətli hərəkət edən balıqları, hətta suitiləri belə rahatlıqla tuta bilirlər.

Bədəninə istilik tuta bilməyən soyuqqanlı bir canlının, öz gözünə istilik çatdırmağı bacarmasında düşündürücü bir çox təfərrüat vardır. Köpək balığında yaradılan bu sistem, bu canlının olduğu mühiti də, ona görə xüsusi bir təchizatı da yaradan Uca Allahın əsərlərinin və qüdrətinin hər yerdə hakim olduğunu bir dəfə daha göstərir.

Bu üstün yaradılış nümunəsi insan üçün çox böyük bir nemətdir. Çünki insan özündəki və ətrafındakı yaradılış dəlilləri ilə Allahın üstün varlığını görür və anlayır. Bir köpək balığında, balığın xəbəri belə olmayan kompleks və incə bir sistemin olması, insana Allahın varlığını xatırladan bir vəsilədir.

İnsana bir həqiqət olaraq təqdim edilən hər üstün yaradılış dəlili Allaha yaxınlaşıb Onu ucaltması üçün bir səbəbdir. Bir insan gördüyü gözəlliklər və nemətlər üzərində nə qədər düşünsə, Allahın Ucalığını o qədər yaxşı anlayıb qavrayacaq. Ağıllı və şüurlu bir insan, ətrafını əhatə etmiş olan saysız neməti davamlı olaraq görməli, bunların Allahın insanlara bir xatırladıcısı olduğunu davamlı olaraq düşünməlidir.

Göydə də məbud, yerdə də məbud yalnız Odur. O, Müdrikdir, Biləndir. Göylərin, yerin və onların arasında olan hər şeyin sahibi olan Allah nə qədər

xeyirxahdır! O Saat haqqında bilgi Ondadır və siz Onun hüzuruna qaytarılacaqsınız. (Zuxruf surəsi, 84–85)

Tək bir hüceyrədəki qüsursuz sistem

Bədənimizdə 30 minə qədər fərqli zülal olduğu təxmin edilir. Və hələ bunların yalnız 2 %-i bədəndəki vəzifələri tam mənasıyla həll edilə bilmişdir. Geri qalan 98 % də çox xüsusi vəzifələr reallaşdırarlar, amma bunlar insan üçün hələ bir sirdir. Tək bir hüceyrənin sahib olduğu fərqli növlərdəki zülal sayı bir milyarddan çoxdur.

Sahib olduğumuz "tək bir" hüceyrənin içindəki bir milyard zülalı bir saniyədə birini saymaq qeydiylə, gecə–gündüz dayanmadan və səhv etmədən saymaq təxminən 32 ilimizi alacaq. Yatmaq, yemək yemək kimi zəruri ehtiyaclarınızı hesaba əlavə etsək, tək bir hüceyrənin içindəki zülalları saymağa ömrümüz ehtimalla çatmayacaq. Tək bir hüceyrəmizi meydana gətirən zülalları bir ömür boyunca saymağı bacara bilmərik.

Bədənimizdəki bu kompleks yaradılış ancaq Allah dilədiyi üçün belədir. Allahın hər şeyi yaratmağa qadir olduğunu, ancaq insanın, öz bədənindəki tək bir hüceyrəyə də hakim ola bilməyəcəyini hər insanın bu nümunələrlə bilib görməsi lazımdır. Yaradılmış olan hər varlıq, onların sahib olduğu hər qüsursuz incəlik, insanın özü də içində olmaq üzrə çox böyük bir möcüzədir.

Allahın nemətlərini görüb qiymətləndirmək, onların verdiyi mesajı anlaya bilmək vicdanı istifadə etməyi tələb edir. Ancaq səmimi bir insan ətrafında yaradılmış saysız təfərrüata baxaraq, Allahın yaratmasındakı üstünlüyünü görüb təqdir edə bilər.

Sizin üçün qulaq, göz və ürəklər yaradan Odur. Siz çox az şükür edirsiniz. Sizi yer üzündə yerləşdirən Odur. Siz Onun hüzuruna toplanılacaqsınız. Dirildən də, öldürən də Odur. Gecə ilə gündüzün bir–birini əvəz etməsi Ona aiddir. Məgər bunu anlamırsınız? (Muminun surəsi, 80)

Bir-birinə mesaj çatdıran hüceyrələrdəki mükəmməl incəlik

Beyindəki qüsursuz sistem, bir insanın Allahın üstünlüyünü anlaması üçün tək başına kifayətdir. Beyin, daha əvvəl də ifadə etdiyimiz kimi 100 milyarddan çox sinir hüceyrəsi ilə təchiz edilmişdir. 1 Qəbul etmək, görmək, hiss etmək üçün bu 100 milyard sinir hüceyrəsinin bir-biriləri ilə ünsiyyətinin təmin edilməsi lazımdır. 100 milyard hüceyrə, cəmi 100 trilyon əlaqə yoluyla ünsiyyət qururlar.

Bu heyrət verici ünsiyyətin təmin edilmə yolları da son dərəcə təsiredicidir. Sinir hüceyrələri arasında xüsusi bir maye vardır və bu mayədə çox xüsusiləşmiş bəzi kimyəvi fermentlər iştirak edər. Bu fermentlər "elektron daşıma" xüsusiyyətinə sahibdirlər. Elektrik signalı bir sinirin ucuna çatdığında, elektronlar bu fermentlərə yüklənər. Fermentlər də sinirlər arası mayədə üzərək daşdıqları elektronları digər sinirə köçürürlər. Elektrik cərəyanı beləcə bir sonrakı sinir hüceyrəsinə keçərək axmağa davam edər. Bu əməliyyat saniyənin çox kiçik vahidlərində reallaşar və elektrik cərəyanı ən kiçik bir kəsilməyə uğramaz.

Əgər bu fermentlərdən biri vəzifəsini yerinə yetirməzsə, çatdırılması lazım olan mesaj beyninizə getməyəcək. Yəni əlinizə doğru baxmanıza baxmayaraq, əlinizin görünüşü beyninizə çatmayacaq. Və əgər günün birində bu fermentlər hər hansı bir səbəblə funksiyasız qalsalar, beyindəki 100 milyard sinir hüceyrəsi də funksiyasız qalacaq. Əgər bu fermentlər günün birində mesajı aparmaları lazım olan yerlərə aparmaq yerinə, təsadüfi paylamağa qərar versələr, beyindəki bu qarışıqlıq, bütün qəbul sistemini alt-üst edəcək, xarici dünya ilə olan əlaqə iflic olacaq.

Hər şeyi təsadüflərin əsəri olaraq qiymətləndirən təkamülçü məntiqinə görə, beyində davamlı olaraq belə bir qarışıqlığın reallaşması qaçınılmazdır. Çünki bu xüsusi sistemi idarə edənlər, şüurlu varlıqlar deyil. Sistemin sahib olduğu nizam, şüurlu şəkildə meydana gəlmişdir. Əgər təkamülçülərin iddia etdikləri kimi hər şey təsadüfi reallaşırsa, sinir hüceyrələrində reallaşa biləcək hər hansı bir təsadüfi ünsiyyət əsnasında ard-arda saysız kompleks hadisələr meydana gəlməsi lazımdır. Ancaq fəvqəladə vəziyyətlər xaricində, yer üzündəki milyardlarla insanın beynində belə bir qarışıqlıq yoxdur. Hər birinin sahib olduğu hər bir sinir hüceyrəsində, bütün sistem səhsiz işləyər. Məhz bu, bəhs edilən təkamülçü məntiqini tamamilə

ortadan qaldırır. Saniyənin kiçik vahidlərində, dərhal hər an, fermentlər vəzifələrinin başındadırlar və səhv etmədən hərəkət edərlər. Zülalların meydana gətirdiyi şüursuz varlıqların bu bənzərsiz vəzifəni yerinə yetirmələri əlbəttə ancaq Allahın ilhamıdır.

Beynimizdəki hər sinir, hər ferment, hər zülal, hər elektron, qısacası hər şey Allahın əsəridir. Burada nümunəsi verilən şey, yaradılmış saysız incəlikdən yalnız biridir. Allah, bütün varlıqları hər an idarəsi altında tutan və hər an rəhməti ilə əhatə edəndir.

O, göyləri görə biləcəyiniz bir dirək olmadan yaradıb saxlamış, yer sizi silkələməsin deyə, orada möhkəm dağlar qurmuş və ora cürbəcür heyvanlar yaymışdır. Biz göydən yağmur yağdırıb orada cürbəcür gözəl bitkilər bitirdik. Bunlar Allahın yaratdıqlarıdır. İndi siz mənə göstərin görüm, Ondan başqaları nə yaradıblar. Xeyr! Zalımlar açıq-aydın azğınlıq içindədirlər. (Loğman surəsi, 10–11)

1. <http://www.tesolgreece.com/nl/73/7305.html>

Bənzərsiz bir möcüzə: Kristal qar dənələri

Bir maddəni meydana gətirən molekullar və atomlar, ən nizamlı şəkillərini bərk haldaykən əldə edərlər. Bir-birlərinə bağlanaraq meydana gətirdikləri şəkillər, üçölçülü həndəsi şəkillərdir və dalbadal meydana gətirdikləri prizmalardakı bucaqların müəyyən nisbətləri vardır. Bu nisbətdə əsla bir səhv, bir yanılma, bir dəyişiklik olmaz. Əgər bir maddənin 3 santimetrin milyonda biri qədərlik bir sahəsində belə, atomlar bəhsi keçən mükəmməl və qüsursuz həndəsi tənzimləməyə sahibdirlərsə, bu maddə kristaldır.

Bir qar dənəsi kiçik bir toz dənəsi ətrafında meydana gəlməyə başlayan bir kristaldır. Böyüklüyü yalnız bir neçə mikron qədərdir. Meydana gələn bu mikroskopik şəkil altıbucaqlıdır və yaranan bu kristal küncələrindən etibarən kiçik qollar uzadaraq get-gedə inkişaf edər. Hava soyuduqca, mühit dəyişdikcə, kristal böyüyər, yaranan quruluş üzərində incə damarlar meydana gələr. Qar dənələrini

meydana gətirən atomlar, bir-birlərinə zəif bir əlaqə ilə bağlanırlar. Bu vəziyyət kristalların bir-birlərinə fərqli şəkillərdə bağlanmalarına səbəb olur. Bu fərqlilik o qədər böyükdür ki, yer üzünə bir-birinin eynisi olan bir cüt qar dənəsinin düşmə ehtimalı olduqca çətinidir.

Yer üzünə yalnız bir il içində düşən qar dənələrinin sayını bir düşünək. Bunu təxmin edə bilməyimiz olduqca çətinidir. Yalnız tək bir yağmur əsnasında tək bir sahəyə düşən qar dənələrinin sayını belə təxmin etməkdə çətinlik çəkərik. Hər il yer üzünə sayı təyin oluna bilməyəcək qədər çox qar dənəsi düşür və bunların hamısı bir-birlərindən fərqli şəkillərə sahibdirlər. Trilyonlarca kiçik dənəyə bir-birindən fərqli şəkil verə bilməyimiz qeyri-mümkündür. Bu vəziyyətdə, yenə Allahın yaratdığı mükəmməl bir incəliyin, bir fəvqəladəliyin sərgilənməkdə olduğu açıqdır. Kainatın Yaradıcısı olan Allah üçün şübhəsiz bir-birindən müxtəlif qar dənələrini yaratmaq çox asandır. Bu nümunə, Allahın hər şeyi növbənöv yaratmağa qadir olduğunun, yer üzünün hər yanında olduğu kimi dilədiyi zaman mikroskopik ayrıntılar üzərində də mükəmməl incəlik və zəriflik sənətini insanlara tanıdacağıının dəliliidir. Allah, bir zəriflik, gözəllik və nemət olaraq yağan qar dənələrində Öz incəlik sənətini sərgiləyərək qüdrətini və yaratdığı gözəllikləri insanlara göstərir.

Allah bir ayəsində belə bildirmişdir:

Doğrudan da, gecə ilə gündüzün bir-birini əvəz etməsində, Allahın göylərdə və yerdə yaratdıqlarında Allahdan qorxan adamlar üçün dəlillər vardır. (Yunis surəsi, 6)

İnsana göstərilən Allahın dəlilləri həddindən çoxdur. Bu dəlilləri görə bilmək üçün insanın qeyri-obyektiv və səmimi şəkildə Allaha yönəlməsi lazımdır. Allah, insanın fikrini, anlayışını və təqdir etmə gücünü bu vəsilə ilə qüvvətləndirə bilər. Yoxsa insan korlaşar, özünə verilmiş nemətlərin gözəlliyini fərq edə bilməz və bu səbəblə axirətdə hüsrana uğraya bilər. Belə bir hüsrana ilə qarşılaşmamaq üçün, insana hazır olaraq təqdim edilən bu gözəl nemətlərin həqiqi sahibi olan Allaha davamlı olaraq ürəkdən yönəlmək lazımdır.

NƏTİCƏ

Yer üzündəki bütün varlıqlar mükəmməl incəliklərə sahibdirlər. Bir canlıni araşdırdığınızda, sahib olduğu hər ayrıntının içində saysız yaradılış möcüzəsi görürsünüz. Bir mikroorqanizmin quruluşunda incəliklər vardır, hər şeyin təməli olan ən kiçik parça, yəni atomlar çox müxtəlif incəliklərə malikdir. Səma fəvqəladə tarazlıqlar və nizamlarla yaradılmışdır. Kainat, insan bədənini, bitkilər, günəş, çiçəklər, dağlar, dənizlər hər biri saysız incəlik və xüsusiyyət ilə birlikdə var edilmişdir. Sahib olduqları bütün təfərrüatlarda bir sənət vardır. Bu, Allahın incəlik sənətidir.

Ancaq əhəmiyyətli olan bu həqiqətin heç bir zaman ağıldan çıxarılmamasıdır: Allahın yaradarkən hazırlamağa və səbəblər var etməyə ehtiyacı yoxdur (Allahı tənzih edirik). Bir canlınin görə bilməsi üçün kompleks bir görmə sisteminin mövcud olmasına, bütün məlumatlarımızın DNT-lərimizdə qeydli olmasına, DNT-lərin varlığına, suyun meydana gəlməsi üçün oksigen və hidrogenin birləşməsinə, bitkilərin fotosintez etmələrinə, qarışqanın 500.000 hüceyrəlik bir sinir şəbəkəsinə sahib olmasına, bitkinin meydana gəlməsi üçün toxumun varlığına və bunun məlumat saxlamasına, okean dərinliklərindəki canlıların işıq çıxarmalarına heç bir zaman ehtiyac yoxdur. Allah, bütün bunları heç bir səbəbə bağlı olmadan da yaradar, çünki göylərin və yerin Yaradıcısı olan Allah səbəblərdən münəzzəhdir.

Allah bir şeyin yaradılmasını dilədiyi zaman ona yalnız "Ol" deyər. Bir şeyin, sahib olduğu mükəmməlliklərlə bir anda olmasını dilədiyində, ona hökm etməsi kifayətdir. Bu həqiqət insanlara ayələrlə xəbər verilmişdir:

Göyləri və yeri yaradan onların eynisini yenidən xəlf etmək qüdrətinə malik olmazmı?! Şübhəsiz ki, O, Yaradandır, Biləndir. Bir şeyi yaratmaq istədikdə ona tək cə: "Ol!" deyər, o da olar. (Yasin surəsi, 81–82)

Allahın incəliklər yaratmasının hikmətlərindən biri bizləri düşündürməkdir. Allahın hər şeyi yoxdan var etdiyini, Öz varlığının dəlillərini sərgilədiyini görüb

anlamağımız üçündür. Bizi meydana gətirən quruluş daşlarının kompleksliklərini təfəkkür edə bilməyimiz, bir bakterianın bəzən bizdən üstün qabiliyyət və bacarıqlarını həll edib anlamaqdan aciz olduğumuzu fərq edə bilməyimiz üçündür. Allaha möhtac varlıqlar olduğumuzu görə bilməyimiz üçündür...

Dünyada Allahın diləməsiylə var olduğumuzu, Allahın diləməsiylə yaşamaqda olduğumuzu və Allahın diləməsiylə axirətdəki sonsuz həyatımıza davam edəcək olduğumuzu açıqca anlamağımız üçündür...

Mütləq Allaha dönəcək bir varlıq olduğumuzu və dünyada gördüklərimizdən, yaşadıklarımızdan, bizə verilən dəlillərdən sorğuya çəkiləcək olduğumuzu xatırlatmaq üçündür.

Allah yer üzündəki və kainatdakı hər cür incəliyi müxtəlif məqsədlərlə yaratmışdır.

Əlbəttə, Allah, bunların hamısını yox edib aradan qaldırmağa və axirətdə çox daha mükəmməl halları ilə yenidən yaratmağa qadirdir. Allah böyükdür, uludur, Ucadır. Bütün varlıqlar Ona boyun əymişlər. Bu dünyada yaşayan və yaşayacaq olan bütün insanlar, bu sətirləri oxuyan sizlər də daxil olmaq üzrə, bir gün mütləq Allahın hüzuruna çıxarılacaq. O gün gəlmədən əvvəl hər insanın Allahın varlığının dəlillərini təqdir edə bilməsi lazımdır. Allahın incəlik sənəti, məhz bu həqiqəti hər an xatırlaya biləcəyimiz şəkildə sərgilənir.

Bilin ki, göylərdə və yerdə olanların hamısı Allahındır. Bilin ki, Allahın vədi haqdır, lakin onların çoxu bunu bilmir. O, həm dirildir, həm də öldürür. Siz yalnız Ona qaytarılacaqsınız. (Yunis surəsi, 56)

TƏKAMÜLÜN YANLIŞLIĞI

Darvinizm, yəni təkamül nəzəriyyəsi yaradılış həqiqətini rədd etmək məqsədi ilə ortaya atılan, lakin müvəffəqiyyətli ola bilməyən və elmdən kənar qalan mənasız fikirdən başqa bir şey deyil. Canlının cansız maddələrdən təsadüfən meydana gəldiyini iddia edən bu nəzəriyyə kainatda və canlılarda çoxlu möcüzəvi bir nizam olduğunun elm tərəfindən isbat edilməsi ilə dəlilsiz hala gəlmişdir. Beləcə, Allahın bütün kainatı və canlıları yaratdığı həqiqəti elm tərəfindən də sübut edilmişdir. Bu gün təkamül nəzəriyyəsinə dəstək olmaq üçün dünya səviyyəsində aparılan təbliğat yalnız elmi həqiqətlərin təhrif edilməsinə, tərəfli şərh olunmasına, elm adı altında deyilən yalanlara və edilən saxtakarlıqlara dayanır.

Ancaq bu təbliğat həqiqəti gizləyə bilmir. Təkamül nəzəriyyəsinin elm tarixindəki ən böyük yanıltma olduğu son 20–30 ildə elm dünyasında getdikcə daha yüksək səslə dilə gətirilir. Xüsusilə, 1980–ci illərdən sonra aparılan araşdırmalar darvinist iddiaların tamamilə səhv olduğunu ortaya qoymuş və bu gerçək bir çox alim tərəfindən də dilə gətirilmişdir. Xüsusilə, ABŞ–da biologiya, biokimya, paleontologiya kimi fərqli sahələrdən olan çox sayda tədqiqatçı alim darvinizmin etibarsızlığını görür, canlıların mənşəyini artıq "yaradılış həqiqəti ilə" açıqlayırlar.

Təkamül nəzəriyyəsinin süqutunu və yaradılışın dəlillərini digər bir çox əsərlərimizdə bütün elmi detalları ilə göstərdik və göstərməyə davam edirik. Ancaq mövzunu daşdığı böyük əhəmiyyət səbəbi ilə burada da yekunlaşdırmaqda fayda vardır.

Darvini yıxan çətinliklər

Təkamül nəzəriyyəsi tarixinin qədim yunanlara qədər gedib çıxan bir nəzəriyyə olmasına baxmayaraq, əhatəli olaraq 19–cu əsrdə ortaya atıldı. Nəzəriyyəni elm dünyasının gündəminə gətirən ən əhəmiyyətli yenilik Çarlz Darvinin 1859–cu ildə nəşr olunan "Növlərin mənşəyi" adlı kitabı idi. Darvin bu kitabda dünyadakı fərqli canlı növlərinin Allahın ayrı–ayrı yaratdığı həqiqətinə qarşı çıxırdı. Darvinə görə, bütün növlər ortaq bir atadan gəlirdilər və zamanla kiçik dəyişmələrlə fərqliləşiblər.

Darvinin nəzəriyyəsi heç bir konkret elmi tapıntıya dayanmırdı; özünün də qəbul etdiyi kimi yalnız bir "məntiq yürütmək" idi. Hətta Darvinin kitabındakı "Nəzəriyyənin çətinlikləri" başlıqlı uzun hissədə etiraf etdiyi kimi, nəzəriyyə bir çox əhəmiyyətli suala cavab verə bilmirdi.

Darvin nəzəriyyəsinin önündəki çətinliklərin inkişaf edən elm tərəfindən aşılacağını, yeni elmi tapıntıların nəzəriyyəsinə gücləndirəcəyini ümid edirdi. Bunu kitabında tez–tez ifadə etmişdi. Ancaq inkişaf edən elm Darvinin ümidlərinin tam əksinə, nəzəriyyənin təməl iddialarını bir–bir dayaqsız buraxmışdır.

Darvinizmin elm qarşısındakı uduzması üç təməl başlıqda araşdırıla bilər:

- 1) Nəzəriyyə həyatın yer üzündə ilk dəfə necə ortaya çıxdığını heç cür açıqlaya bilmir.
- 2) Nəzəriyyənin qarşıya qoyduğu "təkamül mexanizmləri"nin, həqiqətdə təkmilləşdirici bir təsirə sahib olduğunu göstərən heç bir elmi tapıntı yoxdur.
- 3) Qalıq qeydləri təkamül nəzəriyyəsinin nəzərdə tutduqlarının tam əksinə bir cədvəl ortaya qoyur.

Bu hissədə bu üç təməl başlığını ana xətləri ilə araşdıracağıq.

Keçilə bilinməyən ilk pillə:

Həyatın mənşəyi

Təkamül nəzəriyyəsi bütün canlı növlərinin bundan təxminən 3.8 milyard il əvvəl ibtidai dünyada ortaya çıxan tək bir canlı hüceyrədən gəldiklərini iddia edir. Tək bir hüceyrənin necə oldu ki, milyonlarla kompleks canlı növünü meydana gətirdiyi və əgər həqiqətən bu cür bir təkamül reallaşmışdırsa, niyə bunun izlərinin qalıq qeydlərində olmadığı nəzəriyyənin açıqlaya bilmədiyi suallardandır. Ancaq bütün bunlardan əvvəl iddia edilən təkamül müddətinin ilk pilləsi üzərində dayanmaq lazımdır. Haqqında danışılan o "ilk hüceyrə" necə ortaya çıxmışdır?

Təkamül nəzəriyyəsi yaradılışı rədd etdiyi və heç bir fəvqəltəbii müdaxiləni qəbul etmədiyi üçün, o "ilk hüceyrə"nin heç bir məqsəd, plan və tənzimləmə olmadan, təbiət qanunları içində təsadüfi olaraq meydana gəldiyini iddia edir. Yəni nəzəriyyəyə görə, cansız maddə təsadüflər nəticəsində ortaya canlı bir hüceyrə çıxarmalıdır. Ancaq bu, bilinən ən fundamental biologiya qanunlarına zidd bir iddiadır.

"Həyat həyatdan gəlir"

Darvin kitabında həyatın mənşəyi mövzusunda heç danışmamışdı. Çünki onun dövründəki ibtidai elm anlayışı canlıların çox sadə bir quruluşa sahib olduqlarını fərz edirdi. Orta əsrlərdən bəri insanların inandığı "öz-özünə törəyən nəsil" adlı nəzəriyyəyə görə, cansız maddələrin təsadüfən bir yerə gəlib canlı bir varlıq meydana gətirə biləcəklərinə inanırdılar. Bu dövrdə bəcəklərin yemək artıqlarından, siçanların da buğdadan meydana gəldiyi məşhur bir düşüncə idi. Bunu isbat etmək üçün maraqlı təcrübələr aparılmışdı. Çirkli bir əskinin üzərinə bir az buğda qoyulmuş və bir az gözlədikdə bu qarışıqdan siçanların meydana gələcəyi zənn edilmişdi.

Ətlərin qurdlanması da həyatın cansız maddələrdən törəyə bildiyinə bir dəlil sayılırdı. Halbuki daha sonra aydın olacaqdı ki, ətlərin üzərindəki qurdlar öz-özlərinə meydana gəlmirlər, ağcaqanadların gətirdikləri gözlə görülməyən sürfələrdən çıxırdılar.

Darvinin "Növlərin mənşəyi" adlı kitabını yazdığı dövrdə isə bakteriyaların cansız maddədən meydana gələ bildikləri inancı elm dünyasında məşhur bir qəbul görürdü.

Halbuki Darvinin kitabının nəşr olunmasından beş il sonra məşhur fransız bioloq Luis Pastor təkamülə əsas təşkil edən bu inancı qəti olaraq təkzib etdi. Pastor apardığı uzun təcrübələr nəticəsində aldığı nəticəni belə yekunlaşdırmışdı:

Cansız maddələrin həyat meydana gətirə biləcəyi iddiası artıq qəti olaraq tarixə basdırılmışdır (1).

Təkamül nəzəriyyəsinin müdafiəçiləri Pasturun tapıntılarına qarşı uzun müddət müqavimət göstərdilər. Ancaq inkişaf edən elm canlı hüceyrəsinin kompleks quruluşunu ortaya çıxardıqca həyatın öz-özünə meydana gələ biləcəyi iddiasının etibarsızlığı daha da açıq hala gəldi.

20-ci əsrdəki nəticəsiz səylər

20-ci əsrdə həyatın mənşəyi mövzusunı tədqiq edən ilk təkamülçü məşhur rus bioloq Aleksandr Oparin oldu. Oparin 1930-cu illərdə ortaya atdığı bəzi tezislərlə canlı hüceyrəsinin təsadüfən meydana gələ biləcəyini isbat etməyə çalışdı. Ancaq bu işlər müvəffəqiyyətsizliklə nəticələnəcək və Oparin bu etirafı etmək məcburiyyətində qalacaqdı:

Təəssüf ki, hüceyrənin mənşəyi təkamül nəzəriyyəsinin tamamını əhatə edən ən qaranlıq nöqtəni meydana gətirir (2).

Oparinin yolunu izləyən təkamülçülər həyatın mənşəyi mövzusunı həll edəcək təcrübələr aparmağa çalışdılar. Bu təcrübələrin ən məşhuru amerikalı kimyaçı Stanley Miller tərəfindən 1953-cü ildə təşkil edildi. Miller ibtidai yer atmosferində olduğunu iddia etdiyi qazları bir təcrübə qurğusunda birləşdirib və bu qarışığa enerji əlavə edib proteinlərin quruluşunda istifadə edilən bir neçə orqanik molekul (aminoasid) sintez etdi.

O illərdə təkamül adına əhəmiyyətli bir mərhələ kimi tanıtılan bu təcrübənin etibarlı olmadığı və təcrübədə istifadə edilən atmosferin gerçək dünya şərtlərindən çox fərqli olduğu növbəti illərdə ortaya çıxacaqdı (3).

Uzun sürən bir səssizlikdən sonra Millerin özü də istifadə etdiyi atmosfer mühitinin həqiqi olmadığını etiraf etdi (4).

Həyatın mənşəyi problemini açıqlamaq üçün 20-ci əsr boyunca aparılan bütün təkamülçü səylər davamlı müvəffəqiyyətsizliklə nəticələndi. "San Diego Scripps" institutundan məşhur geokimyaçı Jeffrey Bada təkamülçü "Earth" jurnalında 1998-ci ildə nəşr olunan bir məqalədə bu həqiqəti belə qəbul edir:

Bu gün 20-ci əsri geridə qoyarkən hələ 20-ci əsrə girdiyimizdə sahib olduğumuz ən böyük həll edilməmiş problemlə qarşı-qarşıyıyıq: Həyat yer üzündə necə başladı (5).

Həyatın kompleks quruluşu

Təkamül nəzəriyyəsinin həyatın mənşəyi mövzusunda belə böyük çətinliyə düşməsinin başlıca səbəbi ən sadə zənn edilən canlı quruluşların belə inanılmaz dərəcədə kompleks

quruluşlara sahib olmasıdır. Canlı hüceyrəsi insanların düzəltdiyi bütün texnoloji məhsullardan daha kompleksdir. Belə ki, bu gün dünyanın ən inkişaf etmiş laboratoriyalarında belə cansız maddələr bir yerə gətirilərək canlı bir hüceyrə çıxarıla bilmir.

Bir hüceyrənin meydana gəlməsi üçün lazım olan şərtlər əsla təsadüflərlə açıqlana bilməyəcək qədər çoxdur. Hüceyrənin ən fundamental quruluş maddəsi olan proteinlərin təsadüfi olaraq sintez edilmə ehtimalı; 500 aminoasidlik orta hesabla bir protein üçün $10950/1$ -dir. Ancaq riyaziyyatda $1050/1$ -dən kiçik ehtimallar praktik olaraq "qeyri-mümkün" sayılır. Hüceyrənin nüvəsində yerləşən və genetik məlumatı saxlayan DNT molekulu isə inanılmaz bir məlumat bankıdır. İnsan DNT-sinin ehtiva etdiyi məlumatın əgər kağıza köçürülsə, 500 səhifədən ibarət olan 900 cildlik bir kitabxana meydana gətirəcəyi hesablanmışdır.

Bu nöqtədə çox maraqlı bir dilemma əlavə var: DNT yalnız bəzi xüsusiləşmiş proteinlərin (fermentlərin) köməyi ilə cütləşə bilər. Amma bu fermentlərin sintezi də ancaq DNT-dəki məlumatlar yönündə reallaşır. Bir-birindən asılı olduqlarından cütləşmənin meydana gəlməsi üçün ikisi də eyni anda mövcud olmalıdırlar. Bu isə həyatın öz-özünə meydana gəldiyi ssenarisini çarəsiz duruma salır. "San Diego California" universitetindən məşhur təkamülçü professor Lesley Orqel, "Scientific American" jurnalının oktyabr 1994 tarixli sayında bu həqiqəti belə etiraf edir:

Son dərəcə kompleks quruluşlara sahib olan proteinlərin və nuklein turşularının (RNT və DNT) eyni yerdə və eyni zamanda təsadüfi olaraq meydana gəlmələri həddindən artıq ehtimaldan kənardır. Amma bunların biri olmadan digərini əldə etmək də mümkün deyil. Dolayısı ilə insan həyatın kimyəvi yollarla ortaya çıxmasının əsla mümkün olmadığı nəticəsinə gəlmək məcburiyyətində qalır (6).

Şübhəsiz, əgər həyatın təbii faktorlarla ortaya çıxması qeyri-mümkündürsə, bu vəziyyətdə həyatın fəvqəltəbii bir şəkildə "yaradıldığını" qəbul etmək lazımdır. Bu həqiqət əsas məqsədi yaradılışı rədd etmək olan təkamül nəzəriyyəsini açıq şəkildə keçərsiz edir.

Təkamülün xəyali mexanizmləri

Darvin nəzəriyyəsini keçərsiz duruma salan ikinci böyük nöqtə nəzəriyyənin "təkamül mexanizmləri" olaraq qarşıya qoyduğu iki anlayışın həqiqətdə heç bir təkmilləşdirici gücə sahib olmadığını aydınlaşmasıdır. Darvin ortaya atdığı təkamül iddiasını tamamilə "təbii seleksiya" mexanizminə bağlamışdı. Bu mexanizmə verdiyi əhəmiyyət kitabının adından da açıq şəkildə aydın olurdu: Növlərin mənşəyi, təbii seleksiya yolu ilə...

Təbii seleksiya təbii seçmə deməkdir. Təbiətdəki həyat mübarizəsində təbii şərtlərə uyğun və güclü canlıların həyatda qalacağı düşüncəsinə dayanır. Məsələn, yırtıcı heyvanlar tərəfindən təhdid edilən bir maral sürüsündə daha sürətli qaçan marallar həyatda qalır. Beləcə, maral sürüsü sürətli və güclülərdən meydana gəlir. Amma, əlbəttə, bu mexanizm maralları təkmilləşdirməz, onları başqa bir canlı növünə, məsələn, atlara çevirməz.

Bu səbəbdən təbii seleksiya mexanizmi heç bir təkmilləşdirici gücə sahib deyil. Darvin də bu həqiqətin fərqi varırdı və "Növlərin mənşəyi" adlı kitabında "Faydalı dəyişikliklər meydana gəlmədiyi müddətcə təbii seleksiya heç bir şey edə bilməz" demək məcburiyyətində qalmışdı (7).

Lamarkın təsiri

Bəs, bu "faydalı dəyişikliklər" necə meydana gələ bilərdi? Darvin öz dövrünün ibtidai elm anlayışı içində bu sualı Lamarka əsaslanıb cavablandırmağa çalışmışdı. Darvindən əvvəl yaşamış fransız bioloq Lamarka görə canlılar yaşayış dövrlərində keçirdikləri fiziki dəyişiklikləri sonrakı nəsillə köçürürlər və nəşildən nəsillə yığılan bu xüsusiyyətlər nəticəsində yeni növlər ortaya çıxırdı. Məsələn, Lamarka görə zürafələr ceylanlardan törəmişdir, yüksək ağacların yarpaqlarını yeməyə çalışarkən nəşildən nəsillə boyunları uzanmışdı.

Darvin də bənzəri nümunələr vermiş, məsələn, "Növlərin mənşəyi" adlı kitabında yemək tapmaq üçün suya girən bəzi ayıların zamanla balinalara çevrildiyini iddia etmişdi (8).

Amma Mendelin kəşf etdiyi və 20-ci əsrdə inkişaf edən genetik elmi ilə dəqiqləşən irsilik qanunları qazanılmış xüsusiyyətlərin sonrakı nəsillərə köçürülməsi əfsanəsini qəti olaraq rədd etdi. Beləcə, təbii seleksiya "öz başına" və dolayısı ilə tamamilə təsirsiz bir mexanizm olaraq qalmış olurdu.

Neodarvinizm və mutasiyalar

Darvinistlər isə bu vəziyyətə bir həll tapa bilmək üçün 1930-cu illərin sonlarında "Müasir sintetik nəzəriyyə"ni və ya daha məşhur adı ilə desək, neodarvinizmi ortaya atdılar. Neodarvinizm təbii seleksiyaya "faydalı dəyişiklik səbəbi" olaraq mutasiyaları, yəni canlıların genlərində radiasiya kimi xarici təsirlər və ya köçürmə səhvləri nəticəsində yaranan pozulmaları əlavə etdi.

Bu gün də hələ dünyada təkamül adına keçərliliyini qoruyan model neodarvinizmdir. Nəzəriyyə yer üzündəki milyonlarla canlı növünün bu canlıların qulaq, göz, ağıciyər, qanad kimi saysız kompleks orqanlarının "mutasiyalara" yəni genetik pozğunluqlara söykənən bir müddət nəticəsində meydana gəldiyini iddia edir. Amma nəzəriyyəni çarəsiz duruma salan açıq bir elmi həqiqət vardır: Mutasiyalar canlıları inkişaf etdirməzlər, əksinə, həmişə canlılara zərər verərlər.

Bunun səbəbi çox sadədir: DNT çox kompleks bir quruluşa malikdir. Bu molekul üzərində yaranan hər hansı təsadüfi bir təsir ancaq zərər verər. Amerikalı genetik B. G. Ranganathan bunu belə açıqlayır:

Mutasiyalar kiçik, təsadüfi və zərərli dirlər. Çox nadir hallarda meydana gəlirlər və ən yaxşı halda təsirsizdirlər. Bu üç xüsusiyyət mutasiyaların təkamüllü bir inkişaf meydana gətirə bilməyəcəyini göstərir. Onsuz da yüksək dərəcədə xüsusiləşmiş bir orqanizmdə

meydana gələ biləcək təsadüfi bir dəyişmə ya təsirsizdir, ya da zərərli. Bir qol saatında meydana gələn təsadüfi bir dəyişmə qol saatını inkişaf etdirməz. Ona böyük ehtimalla zərər verər və ya ən yaxşı halda təsirsiz olar. Bir zəlzələ bir şəhəri inkişaf etdirməz, onu dağıdar (9).

Necə ki, bu günə qədər heç bir faydalı, yəni genetik məlumatı inkişaf etdirən mutasiya nümunəsi müşahidə edilməmişdir. Bütün mutasiyaların zərərli olduğu görülmüşdür. Aydın olmuşdur ki, təkamül nəzəriyyəsinin "təkamül mexanizmi" olaraq göstərdiyi mutasiyalar həqiqətdə canlıları yalnız korlayan, şikəst edən genetik hadisələrdir. (İnsanlarda mutasiyanın ən çox görülən təsiri xərcəngdir.) Əlbəttə, korlayıcı bir mexanizm "təkamül mexanizmi" ola bilməz. Təbii seleksiya isə Darvinin də qəbul etdiyi kimi, "öz başına heç bir şey edə bilməz". Bu həqiqət bizlərə təbiətdə heç bir "təkamül mexanizmi"nin olmadığını göstərir. Təkamül mexanizmi olmadığına görə də təkamül deyilən xəyali müddət yaşanmış ola bilməz.

Fosil (qalıq) qeydləri:

Ara nümunələrin izi yoxdur

Təkamül nəzəriyyəsinin iddia etdiyi ssenarinin yaşanmadığının ən açıq göstəricisi isə fosil (qalıq) qeydləridir.

Təkamül nəzəriyyəsinə görə bütün canlılar bir-birlərindən törəmişlər. Əvvəldən var olan bir canlı növü zamanla bir başqasına çevrilmiş və bütün növlər bu şəkildə ortaya çıxmışlar. Nəzəriyyəyə görə, bu çevrilmə yüz milyonlarla il davam edən uzun bir zaman kəsiyini əhatə etmiş və addım-addım irəliləmişdir.

Bu vəziyyətdə iddia edilən uzun çevrilmə müddətində saysız "ara növlər" meydana gəlməli və yaşamalılardırlar.

Məsələn, keçmişdə balıq xüsusiyyətlərini daşımalarına baxmayaraq bir tərəfdən də bəzi sürünən xüsusiyyətləri qazanan yarı balıq, yarı sürünən canlılar yaşamalılardır. Yaxud sürünən xüsusiyyətlərini daşıyarkən bir tərəfdən də bəzi quş xüsusiyyətləri qazanan sürünən quşlar ortaya çıxmalıdır. Bunlar bir keçiş müddətində olduqları üçün şikəst və qüsurlu canlılar olmalıdır. Təkamülçülər keçmişdə yaşadıklarına inandıqları bu nəzəri varlıqlara "ara keçid nümunəsi" adını verirlər.

Əgər həqiqətən bu cür canlılar keçmişdə yaşamışdırsa, bunların saylı və növləri milyonlarla, hətta milyardlarla olmalıdır. Və bu əcaib canlıların fosillərinə, mütləq fosil qeydlərində rast gəlinməlidir. Darvin "Növlərin mənşəyi"ndə bunu belə açıqlamışdır:

"Əgər nəzəriyyəmə doğrudursa, növləri bir-birinə bağlayan saysız ara keçid növləri mütləq yaşamalılardır... Bunların yaşadıklarının dəlilləri də yalnız fosil qalıqları arasında ola bilər (10).

Darvinin puç olan ümidləri

Ancaq 19-cu əsrin ortalarından bu yana dünyanın dörd tərəfində çoxlu fosil araşdırmaları aparıldığı halda keçiş nümunələrinə rast gəlinməmişdir. Aparılan qazıntı işlərində və araşdırmalarda əldə edilən bütün tapıntılar təkamülçülərin gözlədiklərinin əksinə, canlıların yer üzündə birdən–birə qüsursuz və nöqsansız bir şəkildə ortaya çıxdıqlarını göstərmişdir.

Məşhur ingilis paleontoloq (fosil alimi) Derek W. Ager bir təkamülçü olmasına baxmayaraq bu həqiqəti belə etiraf edir:

Problemimiz budur: Fosil qeydlərini detallı olaraq araşdırdığımızda istər növlər, istərsə də siniflər səviyyəsində olsun davamlı olaraq eyni həqiqətlə qarşılaşırıq; pilləli təkamüllə inkişaf edən deyil, birdən–birə yer üzündə yaranan qruplar görürük (11).

Yəni fosil qeydlərində bütün canlı növləri arasında heç bir keçiş nümunəsi olmadan qüsursuz şəkilləri ilə birdən–birə ortaya çıxırlar. Bu, Darvinin nəzərdə tutduğunun tam əksinədir. Əlavə də bu canlı növlərinin yaradıldıqlarını göstərən çox güclü bir dəlildir. Çünki bir canlı növünün öz–özünə təkmilləşən heç bir atası olmadan bir anda və qüsursuz olaraq ortaya çıxmasının tək izahı o növün yaradılmış olmasıdır. Bu həqiqət məşhur təkamülçü biolog Douglas Futuyma tərəfindən də qəbul edilir:

Yaradılış və təkamül yaşayan canlıların mənşəyi haqqında verilə biləcək yeganə iki açıqlamadır. Canlılar dünyada ya tamamilə mükəmməl və qüsursuz bir şəkildə ortaya çıxmışlar, ya da belə olmamışdır. Əgər belə olmamışdırsa, bir dəyişmə müddəti sayəsində özlərindən əvvəl var olan bəzi canlı növlərindən təkmilləşərək meydana gəlməlidirlər. Amma əgər qüsursuz və mükəmməl bir şəkildə ortaya çıxmışlarsa, o halda sonsuz güc sahibi olan bir ağıl tərəfindən yaradılmış olmalıdırlar (12).

Fosillər isə canlıların yer üzündə qüsursuz və mükəmməl bir şəkildə ortaya çıxdıqlarını göstərir. Yəni "növlərin mənşəyi" Darvinin zənn etdiyinin əksinə, təkamül deyil, yaradılışdır.

İnsanın təkamülü nağılı

Təkamül nəzəriyyəsini müdafiə edənlərin ən çox gündəmə gətirdikləri mövzu insanın mənşəyi mövzudur. Bu mövzudakı darvinist iddia bu gün yaşayan müasir insanın meymunabənzər bəzi varlıqlardan gəldiyini fərz edir. 4–5 milyon il əvvəl başladığı fərz edilən bu müddətdə müasir insanla ataları arasında bəzi "ara nümunə"lərin yaşadığı iddia edilir. Həqiqətdə tamamilə xəyali olan bu ssenaridə dörd təməl "kateqoriya" sayılır:

- 1– Australopithecus
- 2– Homo habilis
- 3– Homo erectus
- 4– Homo sapiens

Təkamülçülər insanların sözdə ilk meymunabənzər atalarına "cənub meymunu" mənasını verən "Australopithecus" adını verirlər. Bu canlılar həqiqətdə soyu tükənmiş bir meymun növündən başqa bir şey deyil. Məşhur ingilis və amerikalı iki anatomiyaçı Lord Solly Zuckerman və prof. Charles Oxnardın "Australopithecus" nümunələri üzərində apardığı çox geniş əhatəli tədqiqat bu canlıların yalnız soyu tükənmiş bir meymun növünə aid olduğunu və insanlarla heç bir bənzərliklərinin olmadığını göstərmişdir (13).

Təkamülçülər insan təkamülünün bir sonrakı mərhələsini də "homo", yəni insan olaraq sinifləndirirlər. İddiaya görə "homo" ardıcılığındakı canlılar "Australopithecus"lardan daha çox inkişaf etmişlər. Təkamülçülər bu fərqli canlılara aid fosilləri ard-arda düzərək xəyali bir təkamül sxemi meydana gətirirlər. Bu sxem xəyalidir, çünki həqiqətdə bu fərqli siniflər arasında təkamüllü bir əlaqə olduğu qətiyyənlə isbat edilə bilməmişdir. Təkamül nəzəriyyəsinin 20-ci əsrdəki ən əhəmiyyətli müdafiəçilərindən biri olan Ernst Mayr "'Homo sapiens"ə uzanan zəncir həqiqətdə itmişdir" deyərək bunu qəbul edir (14).

Təkamülçülər "Australopithecus > Homo habilis > Homo erectus > Homo sapiens" sıralamasını yazarkən bu növlərin hər birinin bir sonrakının atası olduğu təəssüratını verirlər. Halbuki paleoantropoloqların son tapıntıları "Australopithecus", "Homo habilis" və "Homo erectus"un dünyanın fərqli bölgələrində eyni dövrlərdə yaşadıklarını göstərir (15).

Bundan başqa "Homo erectus" sinifləməsinə aid insanların bir hissəsi çox müasir zamanlara qədər yaşamış, "Homo sapiens" "Neandertalensis" və "Homo sapiens sapiens" (müasir insan) ilə eyni mühitdə yan-yana olmuşlar (16).

Bu isə, əlbəttə, bu siniflərin bir-birlərinin ataları olduqları iddiasının keçərsizliyini açıq şəkildə ortaya qoyur. Harvard Universitetinin paleontoloqlarından Stephen Jay Gould özünün də bir təkamülçü olmasına baxmayaraq darvinist nəzəriyyənin düşdüyü bu çıxılmaz vəziyyəti belə açıqlayır:

Əgər bir-biri ilə paralel bir şəkildə yaşayan üç fərqli hominid (insana xas) xətti varsa, o halda bizim soy ağacımıza nə oldu? Açıqdır ki, bunların biri digərindən gələ bilməz. Bundan başqa, biri digəri ilə müqayisə edildiyində təkamüllü bir inkişaf tərzini göstərmirlər (17). Qısa olaraq mediya və ya dərs kitablarında yer alan xəyali bəzi "yarı meymun, yarı insan" canlıların şəkilləri ilə, yəni sırf təbliğat yolu ilə dəstəklənməyə çalışılan insanın təkamülü ssenarisi heç bir elmi təməli olmayan bir nağıldan ibarətdir.

Bu mövzunu uzun illər araşdıran, xüsusilə "Australopithecus" fosilləri üzərində 15 il tədqiqat aparan İngiltərənin ən məşhur və hörmətli alimlərindən Lord Solly Zuckerman bir təkamülçü olmasına baxmayaraq ortada meymunabənzər canlılardan insana uzanan həqiqi bir soy ağacı olmadığı nəticəsinə çatmışdır.

Zuckerman bir də maraqlı bir "elm şkalası" tərtib etmişdir. Elmi olaraq qəbul etdiyi bilik sahələrindən elmdən kənar qəbul etdiyi bilik sahələrinə qədər bir yelpik hazırlamışdır. Zuckermanın bu cədvəlinə görə ən "elmi", (yəni konkret məlumatlara dayanan) bilik sahələri kimya və fizikadır. Yelpikdə bunlardan sonra biologiya elmləri, sonra da ictimai

elmlər gəlir. Yelpiyin ən aşağısında, yəni ən "elmdən kənar" sayılan hissəsində isə Zuckermana görə telepatiya, altıncı hiss kimi "duyğu sonrası qəbul etmə" anlayışları və bir də "insanın təkamülü" vardır! Zuckerman yelpiyin bu yerini belə açıqlayır:

Obyektiv həqiqətin sahəsindən çıxıb bioloji elm olaraq fərz edilən bu sahələrə (yəni duyğu sonrası qəbul etməyə və insanın fosil tarixinin şərh olunmasına) girdiyimizdə təkamül nəzəriyyəsinə inanan bir adam üçün hər şeyin mümkün olduğunu görürük. Belə ki, nəzəriyyələrinə qəti inanan bu adamların ziddiyyətli bəzi qərarların eyni anda qəbul etmələri belə mümkündür (18).

Budur, insanın təkamülü nağılı da nəzəriyyələrinə kor–koranə inanan bəzi insanların tapdıqları bəzi fosilləri birtərəfli şəkildə izah etmələrindən ibarətdir.

Darvin düsturu!

İndiyədək araşdırdığımız bütün texniki dəlillərlə yanaşı, istəyirsinizsə, təkamülçülərin necə axmaq bir inanca sahib olduqlarını bir də uşaqların anlaya biləcəyi qədər açıq bir nümunə ilə yekunlaşdıraq.

Təkamül nəzəriyyəsi həyatın təsadüfən meydana gəldiyini iddia edir. Dolayısı ilə bu iddiaya görə cansız və şüursuz atomlar bir yerə gələrək əvvəlcə, hüceyrəni meydana gətirmişlər və sonra eyni atomlar bir şəkildə digər canlıları və insanı meydana gətirmişlər. İndi düşünək; həyatın elementi olan karbon, fosfor, azot, kalium kimi elementləri bir yerə gətirdiyimizdə bir topa meydana gəlir. Bu atom topası hansı əməliyyatdan keçirilsə də, tək bir canlı meydana gətirə bilməz. İstəyirsinizsə, bu mövzuda bir "təcrübə" hazırlayaq və təkamülçülərin əslində müdafiə etdikləri, amma yüksək səslə dilə gətirə bilmədikləri iddianı onlar adına "Darvin düsturu" adı ilə arşdıraq:

Təkamülçülər çox sayda böyük bir qabın içinə həyatın quruluşundakı fosfor, azot, karbon, oksigen, dəmir, maqnezium kimi elementlərdən bol miqdarda qoysunlar. Hətta normal şərtlərdə olan ancaq bu qarışıqın içində olmasını lazım gördükləri vəsaitləri də bu qablara əlavə etsinlər. Qarışıqların içinə istədikləri qədər amin turşusu, istədikləri qədər də (tək birinin belə təsadüfi meydana gəlmə ehtimalı 10–950 olan) zülal doldursunlar. Bu qarışıqlara istədikləri nisbətdə istilik və nəmlik versinlər. Bunları istədikləri inkişaf etmiş cihazlarla qarışdırırlar. Qabların başına da dünyanın ən öndə gələn alimlərini qoysunlar. Bu mütəxəssislər atadan oğula, nəsilədən nəsilə köçürərək növbəti milyardlarla, hətta trilyonlarla il davamlı qabların başında gözləsinlər. Bir canlılığın meydana gəlməsi üçün hansı şərtlərin var olması lazım olduğuna inanılırsa, hamısını istifadə etmək sərbəst olsun. Ancaq nə etsələr etsinlər, o qablardan qətiyyənlə bir canlı çıxara bilməzlər. Zürafələri, aslanları, arıları, bülbülləri, tutuquşuları, atları, delfinləri, gülləri, zanbaqları, qərənfilləri, bananları, portağalları, almaları, xurmalara, pomidorları, qovunları, qarpızları, əncirləri, zeytunları, üzümləri, şaftalıları, tovuz quşlarını, rəngarəng kəpənəkləri və bunun kimi

milyonlarla canlı növündən heç birini meydana gətirə bilməzlər. Yalnız burada bir neçəsini saydığımız bu canlı varlıqları deyil, bunların tək bir hüceyrəsini belə əldə edə bilməzlər.

Qıyası, şüursuz atomlar bir yerə gələrək hüceyrəni meydana gətirə bilməzlər. Sonra yeni bir qərar verib, bir hüceyrəni ikiye bölüb, sonra ard-arda başqa qərarlar alıb elektron mikroskopunu tapan, sonra öz hüceyrə quruluşunu bu mikroskop altında izləyən professorları meydana gətirə bilməzlər. Maddə ancaq Allahın üstün yaratması ilə həyat tapar. Bunun əksini iddia edən təkamül nəzəriyyəsi isə ağıla tamamilə zidd bir mənasız sözdür. Təkamülçülərin ortaya atdığı iddialar üzərində bir az belə düşünmək üstdəki nümunədə olduğu kimi, bu həqiqəti açıq şəkildə göstərar.

Göz və qulaqdakı texnologiya

Təkamül nəzəriyyəsinin qətiyyənlə izah edə bilməyəcəyi bir başqa mövzu isə göz və qulaqdakı üstün qəbul etmə keyfiyyətidir.

Gözlə əlaqədar mövzuya keçməzdən əvvəl, “Necə görürük?” sualına qısa cavab verək. Bir cisimdən gələn şüalar gözdə retinaya tərs halda düşür. Bu şüalar buradakı hüceyrələr tərəfindən elektrik siqnallarına çevrilir və beynin arxa hissəsindəki görmə mərkəzi deyilən kiçik bir nöqtəyə çatır. Bu elektrik siqnalları bir silsilə əməliyyatdan sonra beyindəki bu mərkəzdə görüntü kimi hiss olunur. Bu məlumatdan sonra indi düşünək:

Beyin işığa bağlıdır. Yəni beynin içi tamamilə qaranlıqdır, işıq beynin olduğu yerə girə bilməz. Görüntü mərkəzi deyilən yer qaranlıq, işığın əsla çatmadığı, bəlkə də heç qarşılaşmadığınız qədər qaranlıq bir yerdir. Ancaq siz bu zülmət qaranlıqda işıqlı, tərtəmiz bir dünyanı seyr edirsiniz.

Üstəlik bu o qədər dəqiq və keyfiyyətli bir görüntüdür ki, 21-ci əsr texnologiyası belə hər cür imkana baxmayaraq, bu dəqiqliyi təmin edə bilməmişdir. Məsələn, bu anda oxuduğunuz kitaba, kitabı tutan əllərinizə baxın, sonra başınızı qaldırın və ətrafınıza baxın. Bu anda gördüyünüz dəqiqlik və keyfiyyətdəki bu görüntünü başqa bir yerdə gördünüzmü? Bu qədər dəqiq bir görüntünü sizə dünyanın bir nömrəli televizor şirkətinin çıxardığı ən inkişaf etmiş televizor ekranı da verə bilməz. 100 ildir ki, minlərlə mühəndis bu dəqiqliyə çatmağa çalışırlar. Bunun üçün fabriklər, nəhəng təsisatlar qurulur, araşdırmalar aparılır, plan və dizaynlar inkişaf etdirilir. Yeni bir televizor ekranına baxın, bir də bu anda əlinizdə tutduğunuz bu kitaba. Arada böyük bir dəqiqlik və keyfiyyət fərqinin olduğunu görəcəksiniz. Üstəlik, televizor ekranı sizə iki ölçülü bir görüntü göstərir, halbuki siz üç ölçülü, dərin bir perspektivi izləyirsiniz.

Uzun illərdir ki, on minlərlə mühəndis üç ölçülü ekran düzəltməyə, gözün görmə keyfiyyətinə çatmağa çalışırlar. Bəli, üç ölçülü bir ekran sistemi düzəldə bildilər, amma

onu da eynək taxmadan üç ölçülü görmək mümkün deyil, qaldı ki, bu süni bir üç ölçüdür. Arxa tərəf daha bulanıq, ön tərəf isə kağız dekorasiyası kimi durur. Heç bir zaman gözün gördüyü qədər dəqiq və keyfiyyətli bir görüntü meydana gəlməz. Kamerada da, televizorda da mütləq görüntü itkisi meydana gəlir.

Təkamülçülər bu keyfiyyətli və dəqiq görüntünü meydana gətirən mexanizmin təsadüfən meydana gəldiyini iddia edirlər. İndi biri sizə, otağınızda ki televizor təsadüflər nəticəsində meydana gəldi, atomlar bir yerə gəlib bu görüntünü meydana gətirən aləti meydana gətirdi desə, nə düşünərsiniz? Minlərlə adamın bir yerə gəlib edə bilmədiyini şüursuz atomlar necə etsin?

Gözün gördüyündən daha primitiv olan bir görüntünü meydana gətirən alət təsadüfən meydana gələ bilmirsə, gözün və gözün gördüyü görüntünün də təsadüfən meydana gələ bilməyəcəyi çox açıqdır. Eyni vəziyyət qulaq üçün də keçərlidir. Xarici qulaq, ətrafdakı səsləri qulaq çanağı vasitəsilə qəbul edib orta qulağa çatdırır; orta qulaq aldığı səs titrəyişlərini gücləndirib daxili qulağa ötürür; daxili qulaq da bu titrəyişləri beyindəki eşitmə mərkəzinə verir.

Gözdəki durum qulaq üçün də keçərlidir, yəni beyin, işıq kimi səsə də bağlıdır, səs keçirməz. Bu səbəbdən çölü nə qədər gurultulu olsa da, beyinin içi tamamilə səssizdir. Buna baxmayaraq, ən dəqiq səslər beyində qəbul edilir. Səs keçirməyən beyninizdə bir orkestrin simfoniyalarını dinləyirsiniz, sıxlıq bir mühitin bütün səs-küyünü eşidirsiniz. Amma o anda həssas bir cihazla beyninizin içindəki səs səviyyəsi ölçülsə, burada iti bir səssizliyin hakim olduğu görülməkdir. Dəqiq bir görüntü əldə edə bilmək ümidi ilə texnologiya necə istifadə edilirsə, səs üçün də eyni səylər on illərdir davam etdirilir. Səs yazma cihazları, musiqi mərkəzləri, bir çox elektronik alət, səs qəbul edən musiqi sistemləri bu işlərdən bəziləridir. Ancaq bütün texnologiyaya, bu texnologiyada çalışan minlərlə mühəndisə və mütəxəssisə baxmayaraq, qulağın meydana gətirdiyi dəqiqlik və keyfiyyətdə bir səs əldə edilməmişdir.

Ən böyük musiqi sistemi şirkətinin istehsal etdiyi ən keyfiyyətli musiqi mərkəzini düşünün. Səsi yazdıqda mütləq səsin bir qismi itir və ya az da olsa, mütləq əngəl meydana gələr və ya musiqi mərkəzini açdıqınızda hələ musiqi başlamadan bir xışıltı mütləq eşidərsiniz. Ancaq insan bədənindəki texnologiyanın məhsulu olan səslər son dərəcə dəqiq və qüsursuzdur. Bir insan qulağı heç vaxt musiqi setində olduğu kimi, xışıltı və ya əngəl qəbul etməz; səs necədirsə, tam və dəqiq bir şəkildə onu qəbul edir. Bu vəziyyət insan yaradıldığı gündən indiyədək belədir. İndiyə qədər insanların düzəltdiyi heç bir görüntü və səs cihazı, göz və qulaq qədər həssas və müvəffəqiyyətli bir qəbul edici olmamışdır. Ancaq görmə və eşitmə hadisəsində bütün bunlardan başqa böyük bir həqiqət yenə vardır.

Beyinin içində görün və eşidən şüur kimə aiddir?

Beyinin içində rəngli dünyanı seyr edən, simfoniyları, quşların civiltisini dinləyən, gülü iyləyən kimdir?

İnsanın gözlərindən, qulaqlarından, burnundan gələn xəbərdarlıqlar elektrik siqnalı olaraq beyinə gedir. Biologiya, fiziologiya və ya biokimya kitablarında bu görüntünün beyində necə meydana gəldiyinə dair bir çox məlumat oxuyubsunuz. Ancaq bu mövzu haqqındakı ən əhəmiyyətli həqiqətə heç bir yerdə rast gələ bilməzsiniz: Beyində bu elektrik siqnallarını görüntü, səs, qoxu və hiss hesab edən kimdir? Beyinin içində gözə, qulağa, buruna ehtiyac duymadan bütün bunları qəbul edən bir şüur var. Bu şüur kimə aiddir?

Əlbəttə, bu şüur beyini meydana gətirən sinirlər, yağ təbəqəsi və sinir hüceyrələrinə aid deyil. Buna görə, hər şeyin maddədən ibarət olduğunu zənn edən darvinist-materialistlər bu suallara cavab verə bilmirlər. Çünki bu şüur Allahın yaratdığı ruhdur. Ruh görüntünü seyr etmək üçün gözə, qulağa, buruna ehtiyac duymaz. Bunlardan əlavə düşünmək üçün beyinə ehtiyac duymaz.

Bu açıq və elmi həqiqəti oxuyan hər insanın beyinin içindəki bir neçə kub santimetirlik qaranlıq məkana bütün kainatı üç ölçülü, rəngli, kölgəli və işıqlı olaraq sığdıran uca Allahı düşünməli, Ondən qorxmalı, Ona sığınmalıdır.

Materialist bir inanc

Bura qədər araşdırdığımız təkamül nəzəriyyəsinin elmi tapıntılarla açıq şəkildə ziddiyyət təşkil edən bir iddia olduğunu göstərir. Nəzəriyyənin həyatın mənşəyi haqqındakı iddiası elmə ziddir, qarşıya qoyduğu təkamül mexanizmlərinin heç bir təkmilləşdirici təsiri yoxdur və fosillər nəzəriyyənin tələb etdiyi ara formaların yaşamadığını göstərir. Bu vəziyyətdə, əlbəttə, təkamül nəzəriyyəsinin elmə zidd bir düşüncə olaraq bir kənara atmaq lazımdır. Necə ki, tarix boyu dünya mərkəzli kainat modeli kimi bir çox düşüncə elmin gündəmindən çıxarılmışdır. Amma təkamül nəzəriyyəsi israrla elmin gündəmində tutulmaqdadır. Hətta bəzi insanlar nəzəriyyənin tənqid olunmasını “elmə hücum” kimi göstərməyə belə çalışırlar. Yaxşı, bəs niyə?...

Bu vəziyyətin səbəbi təkamül nəzəriyyəsinin bəzi çevrələr üçün özündən əsla imtina edilə bilməyəcək doğma bir inanc olmasıdır. Bu çevrələr materialist fəlsəfəyə kor–koranə bağlıdırlar və darvinizmi də təbiətə gətirilə biləcək yeganə materialist izah olduğu üçün mənimsəyirlər. Bəzən bunu açıq şəkildə etiraf da edirlər. Harvard Universitetindən məşhur bir genetik və eyni zamanda öndə gələn bir təkamülçü Richard Lewontin “əvvəl materialist, sonra alim” olduğunu belə etiraf edir:

Bizim materializmə bir inancımız var, “a priori” (əvvəldən qəbul edilmiş, doğru fərz edilmiş) bir inandır bu. Bizi dünyaya materialist bir izah gətirməyə məcbur edən şey elmin üsulları və qaydaları deyil. Əksinə, materializmə olan “a priori”yə bağlılığımız səbəbi ilə dünyaya materialist bir izah gətirən araşdırma üsullarını və anlayışları hazırlayırdıq. Materializm mütləq doğru olduğuna görə də ilahi bir izahın səhnəyə girməsinə icazə verə bilmərik (19).

Bu sözlər darvinizmin materialist fəlsəfəyə bağlılıq uğruna yaşadılan bir doqma olduğunun açıq ifadələridir. Bu doqma maddədən başqa heç bir varlığın olmadığını fərz edir. Bu səbəblə də cansız, şüursuz maddənin həyatı yaratdığına inanır. Milyonlarla fərqli canlı növünün, məsələn, quşların, balıqların, zürafələrin, böcəklərin, ağacların, çiçəklərin, balinaların və insanların maddənin öz içindəki qarlıqlı təsirlərlə, yəni yağan yağışla, çaxan şimşəklə, cansız maddənin içindən meydana gəldiyini qəbul edir. Həqiqətdə isə bu, həm ağıla, həm də elmə zidd bir qəbuldur. Amma darvinistlər öz deyimləri ilə “ilahi bir izahın səhnəyə girməməsi” üçün bu qəbulu müdafiə etməyə davam edirlər.

Canlıların mənşəyinə materialist zehniyyətlə baxmayan insanlar isə bu açıq həqiqəti görənlər: Bütün canlılar üstün bir güc, bilik və ağıla sahib olan bir Yaradıcının əsərləridir. Yaradıcı bütün kainatı yoxdan var edən, qüsursuz şəkildə təşkil edən və bütün canlıları yaradıb şəkilləndirən Allahdır.

Təkamül nəzəriyyəsi dünya tarixinin ən təsirli cadusudur

Burada bunu da ifadə etmək lazımdır ki, zehniyyətsiz, heç bir ideologiyanın təsiri altında qalmadan, yalnız ağıl və məntiqindən istifadə edən hər kəs elm və mədəniyyətdən uzaq cəmiyyətlərin xurafatlarını xatırladan təkamül nəzəriyyəsinin inanılması qeyri-mümkün bir iddia olduğunu asanlıqla anlayacaq.

Yuxarıda da ifadə edildiyi kimi, təkamül nəzəriyyəsinə inananlar böyük bir qabın içində bir çox atomu, molekulu, cansız maddəni dolduran və bunların qarışığından zaman içində düşünən, bir çox tapıntının müəllifi olan professorların, universitet tələbələrinin, Eynşteyn, Habl kimi alimlərin, Frank Sinatra, Charlton Heston kimi sənətçilərin, bununla yanaşı ceyranların, limon ağaclarının, qərənfillərin çıxacağına inanırlar. Üstəlik, bu axmaq iddiaya inananlar alimlər, professorlar, mədəni və təhsilli insanlardır. Bu səbəblə, təkamül nəzəriyyəsi üçün “dünya tarixinin ən böyük və ən təsirli cadusu” ifadəsini işlətmək yerinə düşər. Çünki dünya tarixində insanların bu dərəcə aqlını başından alan, ağıl və məntiqlə düşünmələrinə imkan verməyən, gözlərinin önünə sanki bir pərdə çəkib çox açıq olan həqiqətləri görmələrinə mane olan bir başqa inanc və ya iddia yoxdur. Bu, qədim misirlilərin günəş tanrısı Relsə, afrikalı bəzi qəbilələrin totemlərə, Səba xalqının Günəş ibadət etməsindən, hz İbrahim qövmünün əlləri ilə düzəltdikləri bütələrə, hz Musa qövmünün qızıldan düzəltdikləri buzova ibadətlərindən daha dəhşətli və ağıla sığmaz bir

korluqdur. Həqiqətdə bu vəziyyət Allahın Quranda işarə etdiyi bir ağılsızlıqdır. Allah bəzi insanların anlayışlarının bağlanacağını və həqiqətləri görməkdə aciz duruma düşəcəklərini bir çox ayəsində bildirir. Bu ayələrdən bəziləri belədir:

Həqiqətən, kafirləri əzabla qorxutsan da, qorxutmasan da, onlar üçün birdir, iman gətirməzlər. Allah onların ürəyinə və qulağına möhür vurmuşdur. Gözlərində də pərdə vardır. Onları böyük bir əzab gözləyir! (Bəqərə surəsi, 6–7)

... Onların qəlbləri vardır, lakin onunla anlamazlar. Onların gözləri vardır, lakin onunla görməzlər. Onların qulaqları vardır, lakin onunla eşitməzlər. Onlar heyvan kimidirlər, bəlkə də, (ondan) daha çox zəlalətdədirlər. Qafil olanlar da məhz onlardır! (Əraf surəsi, 179)

Allah “Hicr” surəsində isə bu insanların möcüzələr görsələr belə, inanmayacaq qədər ovsunlandıqlarını belə bildirir:

Əgər onlara göydən bir qarçı açsaq və onunla durmadan yuxarı dırmaşsalar yenə də: “Gözümüz bağlanmış, biz sehlənmişik”, – deyərlər. (Hicr surəsi, 14–15)

Bu qədər geniş bir kütlənin üzərində bu cadunun təsirli olması insanların həqiqətlərdən bu qədər uzaq tutulması və 150 il bu cadunun təsirini itirməməsi isə sözlə izah edilə bilməyəcək qədər heyrat verici bir vəziyyətdir. Çünki bir və ya bir neçə insanın qeyri-mümkün ssenarilərə, axmaqlıq və məntiqsizliklərlə dolu iddialara inanmaları başa düşülə bilər. Ancaq dünyanın dörd tərəfindəki insanların şüursuz və cansız atomların ani bir qərarla bir yerə gəlib fəvqəladə bir təşkilat, intizam, ağıl və şüur göstərən qüursuz bir sistemlə işləyən kainatı, həyat üçün uyğun olan hər cür xüsusiyyətə sahib olan Yer planetini və saysız kompleks sistemlə təchiz edilmiş canlıları meydana gətirdiyinə inanmasının “cadu”dan başqa bir izahı yoxdur.

Necə ki, Allah Quranda inkarçı fəlsəfəni müdafiə edən bəzi adamların etdikləri sehlərlə insanlara təsir etdiklərini Hz Musa və firon arasında keçən bir hadisə ilə bizlərə bildirir. Hz Musa firona haqq dini izah etdiyində firon Hz Musaya öz “bilikli sehrbazları” ilə insanların toplandığı bir yerdə qarşılaşmasını istəyir. Hz Musa sehrbazlara əvvəlcə onların bacarıqlarını göstərməyini deyir. Bu hadisənin açıqlandığı ayə belədir:

(Musa:) “Siz atın” – dedi. Onlar (əllərindəkiləri və əsaları yerə) atdıqda, adamların gözlərini bağlayıb (sehləyib) onları qorxutdular və böyük bir sehr göstərdilər. (Əraf surəsi, 116)

Göründüyü kimi, fironun sehrbazları öz “hiylə”ləri ilə (Hz Musa və ona inananlar xaricində) insanların hamısını ovsunlaya bilmişlər. Ancaq onların atdıqlarına qarşı Hz

Musanın ortaya qoyduğu dəlil onların bu sehrini, ayədəki ifadə ilə “uydurduqlarını udmuş”, yəni təsirsiz etmişdir:

Biz də Musaya: “Əsanı tulla!” – deyə vəhy etdik. Bir də (baxıb gördülər ki) əsa onların uydurub düzəlttikləri bütün şeyləri udur. Artıq haqq zahir, olanların uydurub düzəlttikləri yalanlar isə batil oldu. (Sehrbazlar) orada məğlub edildilər və xar olaraq geri döndülər. (Əraf surəsi, 117–119)

Ayələrdə də bildirildiyi kimi, daha əvvəl insanları ovsunlayaraq təsir edən bu adamların etdiklərinin bir saxtakarlıq olduğu başa düşülmüşdür. İndiki dövrdə də bir sehr təsiri ilə elm adı altında son dərəcə axmaq iddialara inanan və bunları müdafiə etmək üçün həyatını həsr edənlər əgər bu iddialardan imtina etməsələr, həqiqətlər tam mənası ilə ortaya çıxdığında və “sehr pozulduğunda” pis vəziyyətə düşəcəklər. Necə ki, təxminən 60 yaşına qədər təkamülü müdafiə edən və ateist bir fəlsəfəçi olan, ancaq daha sonra həqiqətləri görənlər Malcolm Muggeridge təkamül nəzəriyyəsinin yaxın gələcəkdə süqut edəcəyi vəziyyəti belə açıqlayır:

Mən özüm təkamül nəzəriyyəsinin xüsusilə tətbiq olunduğu sahələrdə gələcəyin tarix kitablarındakı ən böyük zarafat vəsaitlərindən biri olacağına inandım. Gələcək nəsil bu qədər səhv və naməlum bir fərziyyənin inanılmaz bir saflıqla qəbul edilməsini heyrətlə qarşılayacaq (20).

Bu gələcək uzaqda deyil, əksinə, yaxın zamanlarda insanlar “təsadüflər”in ilah ola bilməyəcəklərini anlayacaqlar və təkamül nəzəriyyəsi dünya tarixinin ən böyük yalanı və ən şiddətli sehri olaraq təyin olunacaq. Bu şiddətli sehr böyük sürətlə dünyanın dörd tərəfində insanların üzərindən qalxmağa başlamışdır. Təkamül yalanının sirrini öyrənən bir çox insan bu yalana necə aldandığını heyrətlə düşünürlər.

“Sən paksan, müqəddəssən! Sənin bizə öyrətdiklərinə başqa biz heç bir şey bilmirik. Bilən Sən, hikmət sahibi Sənsən”

(Bəqərə surəsi, 32)

QAYNAQLAR :

1. Sidney Fox, Klaus Dose, *Molecular Evolution and The Origin of Life*, New York: Marcel Dekker, 1977, s. 2
2. Alexander I. Oparin, *Origin of Life*, (1936) New York, Dover Publications, 1953, s.196
3. "New Evidence on Evolution of Early Atmosphere and Life", *Bulletin of the American Meteorological Society*, c. 63, Noyabr 1982, s. 1328–1330
4. Stanley Miller, *Molecular Evolution of Life: Current Status of the Prebiotic Synthesis of Small Molecules*, 1986, s. 7
5. Jeffrey Bada, *Earth*, Fevral 1998, s. 40
6. Leslie E. Orgel, *The Origin of Life on Earth*, *Scientific American*, c. 271, Oktyabr 1994, s. 78
7. Charles Darwin, *The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition*, Harvard University Press, 1964, s. 189
8. Charles Darwin, *The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition*, Harvard University Press, 1964, s. 184
9. B. G. Ranganathan, *Origins?*, Pennsylvania: The Banner Of Truth Trust, 1988
10. Charles Darwin, *The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition*, Harvard University Press, 1964, s. 179
11. Derek A. Ager, "The Nature of the Fossil Record", *Proceedings of the British Geological Association*, c. 87, 1976, s. 133
12. Douglas J. Futuyma, *Science on Trial*, New York: Pantheon Books, 1983. s. 197
13. Solly Zuckerman, *Beyond The Ivory Tower*, New York: Toplinger Publications, 1970, s. 75–94; Charles E. Oxnard, "The Place of Australopithecines in Human Evolution: Grounds for Doubt", *Nature*, c. 258, sf. 389
14. J. Rennie, "Darwin's Current Bulldog: Ernst Mayr", *Scientific American*, Aralık 1992
15. Alan Walker, *Science*, c. 207, 1980, sf. 1103; A. J. Kelso, *Physical Antropology*, 1. baskı, New York: J. B. Lipincott Co., 1970, sf. 221; M. D. Leakey, *Olduvai Gorge*, c. 3, Cambridge: Cambridge University Press, 1971, s. 272
16. *Time*, Noyabr 1996
17. S. J. Gould, *Natural History*, c. 85, 1976, s. 30
18. Solly Zuckerman, *Beyond The Ivory Tower*, New York: Toplinger Publications, 1970, s. 19
19. Richard Lewontin, "The Demon–Haunted World", *The New York Review of Books*, 9 Ocak 1997, s. 28
20. Malcolm Muggeridge, *The End of Christendom*, Grand Rapids: Eerdmans, 1980, s.43

Şəkil altı yazılar

Ekzosfer

Termosfer

Ozon təbəqəsi Günəşdən gələn ultrabənövşəyi şüaları udar.

Günəş şüalarının 7 %-i atmosfer tərəfindən geri əks etdirilər.

Bir-birindən fərqli tarazlıqları içində saxlayan planetimizi əhatələyən atmosfer Dünyada həyatın davamının ən böyük səbəblərindəndir. Atmosfer Dünyaya canlı həyatı üçün xüsusi olaraq təyin olunmuş miqdarlarda istilik və işıq çatdıracaq şəkildə yaradılmışdır. Bu mükəmməl quruluş, Allahın üstün sənətinin bir təcəllisidir.

Günəş şüalarının 24%-i buludlar tərəfindən geri əks etdirilər.

Günəş şüalarının 4%-i okeanlar və quru
tərəfindən geri
əks etdirilər.

Mezosfer

Stratosfer

Traposfer

Kosmosdan gələn Günəş şüaları

Günəş şüalarının 14%-i atmosfer tərəfindən udular.

Udulan istiliyin bir qismi atmosfer tərəfindən təkrar yayılır.

Günəş şüalarının 51%-i yer üzünü tərəfindən udulur.

Udulan istiliyin bir qismi buludlar tərəfindən təkrar yayılır.

19

Dan yerini də O sökür. O, gecəni dinclik, günəşi və ayı isə vaxt üçün hesablama ölçüsü etdi. Bu, Qüdrətli və Bilən Allahın müəyyən etdiyi hökmdür. (Ənam surəsi, 96)

21

Fermentlər hüceyrə içindəki reaksiyaları 10 milyard dəfə sürətləndirə bilirlər. Etdiyiniz hər iş, fermentlərin bəhs edilən fəaliyyətlərinə bağlıdır.

Fermentlər, həyatın davamını təmin edən səbəblərdən biri, mükəmməl bir incəlik, heyranlıq oyandırıcı bir yaradılış möcüzəsidir.

22

Bir ağcaqanad, saniyədə 500 dəfə çırpdığı qanadları və sahib olduğu 8000 ayrı mərcəkdən ibarət möhtəşəm pətək gözləri ilə, Allahın yaradıb sərgilədiyi qüsursuz bir yaradılış möcüzəsidir.

27

İnsan dərisindəki alıcılar, müəyyən bir müddət sonra beyinə, dəriyə təmas edən maddə ilə əlaqədar xəbərdarlıq göndərməyi dayandırarlar. Bu səbəblə,

dərimizlə davamlı təmas halındakı geyimləri və ya qolumuzda daşdığımız saati davamlı olaraq hiss etmərik. Bu, Allahın yaratdığı böyük bir nemətdir.

29

Kəsər balığı, yuxarı baxan iri gözləri səbəbiylə yuxarıdakı təhlükələrin daim fərqindədir. Amma eyni şəkildə aşağıdan gələcək təhlükələrə qarşı da hazırlıqlı olmalıdır. Bu səbəblə canlı, qarın qismində olan fotofor hüceyrələri ilə təchiz edilmişdir. Işıq çıxaran bu hüceyrələr, yuxarıdan gələn işığın rəngini təqlid edər və canlı bunun sayəsində, dərinlərdə olan ovçular tərəfindən fərq edilməmiş olar.

31

Həyatımızın ən əhəmiyyətli ehtiyaclarından biri olan suyun meydana gələ bilməsi üçün hidrogen və oksigen atomlarının toqquşmaları lazımdır. Yer üzünü, bu toqquşmaya imkan verəcək istilik və enerji səviyyəsinə sahib deyil. Ancaq su, Dünyanın meydana gəlməsi əsnasında bir dəfə olaraq meydana gəlmişdir və eyni su təmizlənmiş halı ilə bizə davamlı olaraq təqdim edilir.

33

Yarpaq, müdhiş əhatəli əməliyyatlar nəticəsində "fotosintez" edər. Bunu edə bilməsi üçün yarpağın hər kvadrat millimetri 500000 ədəd xlorofil molekulu ilə təchiz edilmişdir. Hələ laboratoriyalarda reallaşdırıla bilməmiş olan bu xüsusi əməliyyat, Allahın diləməsiylə tək bir yarpağın hər millimetr kvadratında qüsursuz bir şəkildə reallaşır.

35

Hər bir bal arısı pətəyi bir çox fərdin əməkdaşlığı ilə hazırlanar və bazadan yuxarı doğru inşa edilər. Kənarları bərabər dördbucaqlı şəkildəki hissə ilk edilən baza hissəsidir (1), bunu bir-birinə bitişik iki pətək divarı izləyər (2), ikinci kənarları bərabər dördbucaqlı bazaya əlavə olunar (3) və iki pətək daha yaradılar (4). Üçüncü kənarları bərabər dördbucaqlı hissə (5) və iki divar (6) altıbucaqlısını tamamlayar. Bal arısı pətəkləri şaquli olaraq asılar, hər iki tərəfdəki pətəklər də

ortadan bir divar ilə ayrılırlar. İşçilər daha bal mumunu yoğurar və yumşaldarlar və bunu, qalınlıqları 0.02 mm-dən daha qalın olmayacaq şəkildə müxtəlif qalınlıqlarda divarlara yerləşdirirlər. Arıların inşasındakı bu mükəmməllik Rəbbimizin incəlik sənətinin təcəllilərindəndir.

37

Qaraciyər hüceyrələri 500 dəyişik əməliyyat reallaşdırma qabiliyyətinə sahib xüsusi hüceyrələrdir. Qaraciyərin bir qismi ziyan gördüyündə isə,

Allahın əmri ilə hüceyrələrin yeni vəzifəsi artıq "çoxalmaqdır".

39

İnsan hüceyrəsinin nüvəsində olan xromosomların hər biri, o insan ilə əlaqədar bütün məlumatları daşıyan genlərə malikdir. İnsan bədənində olan bütün orqanlar, Allahın diləməsiylə, hüceyrələrdə iştirak edən genlərin təsvir etdiyi bir plan çərçivəsində inşa edilirlər. Gözlə görülməyən bu möcüzələr, Allahın insanda yaratdığı qüsursuz incəliklərdən yalnız bir dənəsidir.

42

Əlinizdə tutduğunuz bu kitab da, əliniz də bənzər atomların müxtəlif şəkildə birləşmələri nəticəsində meydana gəlmişdir. Molekula əlavə olunan və ya molekuldan ayrılan tək bir atom, şirini acıya, bərk bir maddəni mayeyə, yenilməyən bir şeyi yenilən hala gətirə bilər.

43

109 atom bir araya gəlir və dağları, dənizləri, insanı, kosmosu, kəpənəkləri, çiçəyi, qısacası mövcud olan hər şeyi meydana gətirirlər. Yalnız 109 atomu səbəb edərək möcüzələr yaradan Allah, üstün qüdrətini və yaratma sənətini yer üzündəki bütün təfərrüatlarda sərgiləyir.

55

İnsan, qollarını mümkün olan ən sürətli şəkildə çırpmaq istədiyində bunu saniyələr içində olduqca məhdud ədəddə reallaşdırma biləcək. Ancaq bir ağcaqanad, qanadlarını saniyədə 500 dəfə çırpma biləcək bir qabiliyyətə malikdir. Bu, Allahın bu kiçik canlıya verdiyi üstün bir qabiliyyət, ayrıntıda sərgilədiyi bir yaradılış dəlilidir.

59

Atmosferdəki azot ehtiyatı

Atmosferdə azot dövranı

Heyvani tullantılar

Nitrit pozucu bakteriyalar

Təhlil edici göbələk və bakteriyalar

Ammonyak

Ammonium

Nitritlər

Nitratlar

Paxlalıların kök yumrularındakı azot bağlayan bakteriyalar

Gübrələr

61

Göyləri və yeri icad edən Odur. O, bir işi yaratmaq istədikdə ona ancaq: "Ol!" – deyər, o da olar. (Bəqərə surəsi, 117)

Kainatda 300 milyard qalaktika olduğu güman edilir. Bunlardan yalnız biri olan Samanyolu qalaktikası içində Günəş, 250 milyard ulduz arasından yalnız biridir və Dünyanın 103 misli qədər böyükdür. Ucsuz–bucaqsız kainatı əhatə edən bütün nəhəng ulduzlar da, bunlara aid tək bir toz dənəsi də Allahın idarəsindədir.

65

İnsan davamlı olaraq cazibə qüvvəsinə qarşı müqavimət göstərir. Olduqca qərarlı bu həssas cazibə qüvvəsinin səbəbi, Dünyanın böyüklüyüdür. Dünyanın böyüklüyü, Allahın diləməsiylə, üzərində canlılığın meydana gələ bilməsinə imkan verəcək şəkildə xüsusi olaraq təyin olunmuşdur.

69

Bir insan beyni, içində 100 milyard neyron saxlayan möhtəşəm bir xəbərləşmə şəbəkəsinə malikdir. Bu mükəmməl sistemin ən kiçik parçasının belə ziyan görməsi, qəbul sistemimizdə ciddi itkilərə səbəb ola bilər. Belə mükəmməl bir quruluşun şüursuz təsadüflərlə meydana gəlməsi qeyri-mümkündür.

72

Aşağıda görülən kiçik üzüm çayırdəkləri, asma budaqlarından sallanan bir-birindən ləzzətli üzümlərin səbəbidir. Allah torpağın altındakı kiçik bir toxumu səbəb edir və bir-birindən gözəl, bir-birindən ləzzətli və xoş qoxulu nemətləri yaradır. Bu, Allahın incəlik sənətidir.

77

Hipofiz vəzi, 0.5 qr ağırlığında göy noxud böyüklüyündə bir ət parçasıdır. Bədəndə saysız hormona vəzifələr paylayan, heç bir axsama olmadan hər birini nəzarət edən bu yaradılış möcüzəsi, Allahın insan bədənini nəzarət etmək üzrə yaradıb vəzifələndirdiyi bir nemətdir.

81

Göz 600 min sinirlə beyinə bağlanır. Eyni anda 1.5 milyon mesaj alıb bunları nizamlayar və saatda 500 km-lik bir sürətlə beyinə göndərir. Göz, Allahın üstün qüdrətinin və gücünün ən əhəmiyyətli təcəllilərindəndir.

83

Günlər içində yenilənən dilimizdəki dad hüceyrələri, keçmişdəki hüceyrələrin məlumatıyla təchiz edilərlər. Bu səbəblə, 10 gün əvvəl yediyimiz yeməyin dadı bizə hələ tanışdır. Çünki hər bir hüceyrəni və onun içindəki məlumatları üstün qüdrəti ilə yaradan Uca Rəbbimizdir.

85

Su, bir insan bədənini canlı tuta bilmək üçün xüsusi olaraq yaradılmışdır. Bədənin hər nöqtəsini gəzə bilər, 100 trilyon hüceyrənin hər birinə qida daşıyır, oksigen və enerji verir. Suyun sahib olduğu axıcılıq dəyəri, bütün bunları reallaşdırma bilmək üçün xüsusi olaraq təyin olunmuşdur. Bu xüsusi yaradılış, Allahın üstün incəlik sənətidir.

86

Beyin, sönmüş bir lampanı işıqlandıracaq qədər enerji istifadə edir. Beyində yaddaşa yazılan hər an 100 milyard sinirin saatda 400 km sürətlə etdiyi 1000–500.000 arasındakı əlaqə vəsiləsiylədir. Bu müdhiş ünsiyyət bunların hamısını yaradan Allahın nəzarətindədir.

99

Yalnız 10 cm böyüklüyündəki böyrəklərin insan bədənində kəsilməz olaraq yerinə yetirdikləri əməliyyatlar nəhəng dializ maşınları ilə çətinliklə reallaşdırılır.

105

Bədəndə zamanla ölən hüceyrələr, öz-özlərini ortadan qaldıran bir silsilə zülal tərəfindən yox edilərlər. Yalnız hüceyrə öldüyündə və ya xəstələndiyində dövrəyə girən bu zülallar, müdhiş bir idarə mexanizmi daxilində hərəkət edərlər. İnsanın iradəsi xaricindəki bu mexanizm, bütün varlıqların Yaradıcısı və hakimi olan Allahın idarəsindədir.

112

Beyindəki 100 milyard hüceyrə, 100 trilyon əlaqə ilə xəbərləşər. Bu əlaqə, Allahın diləməsiylə, elektron daşıma xüsusiyyətinə sahib müxtəlif fermentlərin vəsiləsiylə reallaşar.

123

Charles Darwin

124

Fransız bioloq

Luis Pasteur

125

Rus bioloq

Aleksandr Oparin

127

Təkamülçülərin ən böyük yanlışlarından biri də yuxarıda nümayəndəsinin rəsmi görülən və primitiv dünya olaraq xarakterizə etdikləri mühitdə canlılığın özbaşına meydana gələ biləcəyini düşünmələridir. Miller təcrübəsi kimi işlərlə bu iddialarını sübut etməyə çalışmışlar. Ancaq elmi tapıntılar qarşısında yenə məğlub olmuşlar. Çünki 1970-ci illərdə əldə edilən nəticələr, primitiv dünya olaraq xarakterizə edilən dövrdəki atmosferin həyatın meydana gəlməsi üçün heç bir şəkildə uyğun olmadığını sübut etmişdir.

128

Təkamül nəzəriyyəsini etibarsız edən həqiqətlərdən biri,

canlılığın inanılmaz dərəcədəki kompleks quruluşudur. Canlı hüceyrələrinin nüvəsində iştirak edən DNT molekulu, bunun bir nümunəsidir. DNT, dörd ayrı molekulun fərqli düzülməsindən ibarət olan bir növ məlumat bankıdır. Bu məlumat bankında canlıyla əlaqədar bütün fiziki xüsusiyyətlərin şifrələri yer alar. İnsan DNT-si kağıza köçürüldüyündə, ortaya təxminən 900 cildlik bir ensiklopediya çıxacağı hesablanır. Əlbəttə, belə fəvqəladə bir məlumat, təsadüf anlayışını qəti şəkildə etibarsız edir.

129

Təbii seleksiyaya görə güclü olan və yaşadığı ətrafa uyğunlaşa bilən canlılar həyatda qalarlar, digərləri isə yox olurlar. Təkamülçülər isə təbii seleksiyanın canlıları təkamülləşdirdiyini yeni növlər meydana gətirdiyini qarşıya qoyurlar. Halbuki, təbii seleksiyanın belə bir nəticəsi yoxdur və bu iddianı təsdiqləyən tək bir dəlil də yoxdur.

130

Lamark zürafələrin ceyran bənzəri heyvanlardan törədiklərinə inanırdı. Ona görə otlara uzanmağa çalışan bu canlıların zaman içində boyunları uzanmış və zürafələrə çevrilmişdilər. Mendelin 1865-ci ildə kəşf etdiyi varislik qanunları həyat əsnasında qazanılan xüsusiyyətlərin sonrakı nəsillərə köçürülməsinin mümkün olmadığını isbat etmişdir. Beləcə, Lamarkın zürafə nağılı da tarixə qarışmışdır.

132

Canlıların strukturlarına, xüsusiyyətlərinə aid hər cür məlumatın şifrəli olaraq gizli olduğu genlər, mutasiyalar nəticəsində pozularlar; bu səbəbdən, canlıların yaranmalarında hər hansı bir rolunun olması mümkün deyil. Mutasiyanın korlayıcı, pozucu təsirləri yandakı şəkildə açıqca görünür.

134

YAŞAYAN QALIQLAR TƏKAMÜLÜ ÇÜRÜDÜR

Qalıqlar, təkamülün heç bir zaman yaşanmadığının isbatıdır. Qalıq qeydlərinin ortaya qoyduğu kimi, canlılar sahib olduqları bütün xüsusiyyətlərlə bir anda var olmuşlar və soyları davam etdiyi müddətcə ən kiçik bir dəyişiklik keçirməmişlər. Balıqlar həmişə balıq, böcəklər həmişə böcək, sürünənlər həmişə sürünən olaraq var olmuşdur. Növlərin mərhələ–mərhələ meydana gəldiyi iddiasının heç bir elmi etibarlılığı yoxdur. Bütün canlıları Uca Allah yaratmışdır.

Tabaşir dövrünə (144 – 65 milyon il əvvəlinə) aid bu pişik balığı qalığı, pişik balığının milyonlarla il əvvəlində də bugünkü mükəmməl halıyla var olduğunun bir göstəricisidir.

Eosen dövrünə (54 – 37 milyon il əvvəlinə) aid qarağac yarpağı qalığı, günümüzdəki qarağac yarpaqları ilə eynidir. Bu və bunun kimi bir çox qalıq nümunəsi canlıların bir–birlərindən törədikləri iddialarını çürüdür.

135

İndiki vaxtda uçuş texnikaları baxımından elm adamları üçün xüsusi bir araşdırma sahəsi meydana gətirən iynəcə, 125 milyon il əvvəlinə aid qalığında da bugünkü mükəmməl görünüşü və xüsusiyyətləri sərgiləyir.

Dəniz atları həmişə dəniz atı olaraq var olmuşdur. Təxminən 5 milyon illik şəkildəki qalıq da bu həqiqəti təsdiq edir. Dəniz atları təkamül keçirməmiş, digər bütün canlılar kimi yaradılmışlar.

Ən köhnə tısbağa qalıqları, təxminən, 200 milyon il əvvələ aiddir və o dövrdən bu yana bu canlılarda heç bir dəyişmə olmamışdır. Şəkildə görünən 98 milyon illik tısbağa qalığı da, mükəmməl incəlikləri ilə günümüzdəki tısbağalardan fərqli olmadığını göstərir.

139

SAXTA

Təkamül yanılması qəzet və jurnallarda çıxan xəbərlərdə altdakına bənzər xəyali "primitiv" insanların şəkilləri sıx istifadə edilir. Bu xəyali şəkillərə əsasən yaradılan xəbərlərdəki tək qaynaq, yazan kəslərin təxəyyüldür. Ancaq təkamül elm qarşısında o qədər çox məğlub olmuşdur ki, artıq elmi jurnallarda təkamüllə əlaqədar xəbərlərə daha az rast gəlinir.

143

Beyin işığa da, səsə də bağlıdır. Buna baxmayaraq, ən dəqiq səsləri beynimizdə eşidər və ən mükəmməl görünüşləri beynimizdə görürük. Gözün və qulağın təmin etdiyi qüsursuz qəbul etmə sistemi heç bir texnologiya ilə bacarıla bilməmişdir. Göz və qulaq Allahın uca rəhmətinin üstün yaratma gücünün təcəllilərindəndir.

146

Yediyimiz bir yeməyin, dadını, görünüşünü, qoxusunu qəbul edən, Allahın yaratdığı ruhdur. Ruh, görünüşü seyr etmək üçün gözə, səsi eşitmək üçün qulağa ehtiyac duymaz. Bunların kənarında, düşünmək üçün beyinə də ehtiyac duymaz. İnsanın beyninin içindəki bir neçə kub santimetrlik, qapqaranlıq məkana, bütün kainatı, üçölçülü, rəngli, kölgəli və işıqlı olaraq sığdıran Uca Allahdır.

150

Keçmiş zamanlarda timsaha tapınan insanların inancları nə dərəcə qəribə və ağılasıgmazdırsa, indiki vaxtda darvinistlərin inancları da eyni dərəcədə ağılasıgmazdır. Darvinistlər təsadüfləri və cansız şüursuz atomları cahilcə sanki yaradıcı güc olaraq qəbul edərlər hətta bu batil inanca bir dinə bağlanan kimi bağlanarlar.

İnsanı yoxdan yaratmış olan Allahdır. Onu və onun ətrafını əhatə edən bütün gözəllikləri, fərqiində olduğu və ya olmadığı bütün nemətləri, bu nemətlərin ən kiçiyini və ən böyüyünü davamlı olaraq yaradan və bunların hər birində heyranlıq oyandırıcı tərərüatlar var edən Uca Allahdır. Bu, Allahın incəlik sənətidir.

Allah sonsuz ağılı ilə insanların qavraya bilmədikləri hələ incəliklərini kəşf edə bilmədikləri sistemlər yaratmış, hər ayrıntının içində Öz Ucalığııı və qüdrətini göstərən daha da incə gözəlliklər var etmişdir. Allah diləsə, əlbəttə, bunların hamısını aradan qaldırır yox edə bilər. İnsana düşən özünə qarşılıqsız təqdim edilən bu nemətlərə şükür etmək, Allaha möhtac olduğunu bilmək və yalnız Ona yönəlməkdir.

Əlinizdəki bu kitab Allahın ayələrdə bildirdiyi bu əhəmiyyətli həqiqəti xatırlatmaq üçün yazılmışdır.